LUMEA

Nr. 14 30 martie 1972

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ȚĂRI ALE AFRICII

ZAMBIA TANZANIA SUDAN EGIPT

Țările mici și mijlocii pe arena internațională

BUDAPESTA

Prefigurări urbanistice

P. C. I. și situația politică din Italia

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ȚĂRI ALE AFRICII

Înaltul oaspete este salutat cu însufleţire de populaţia din Kinshasa

Atmosferă prietenească, plină de cordialitate, la Lusaka

Fabrica de rulmenți BÎRLAD

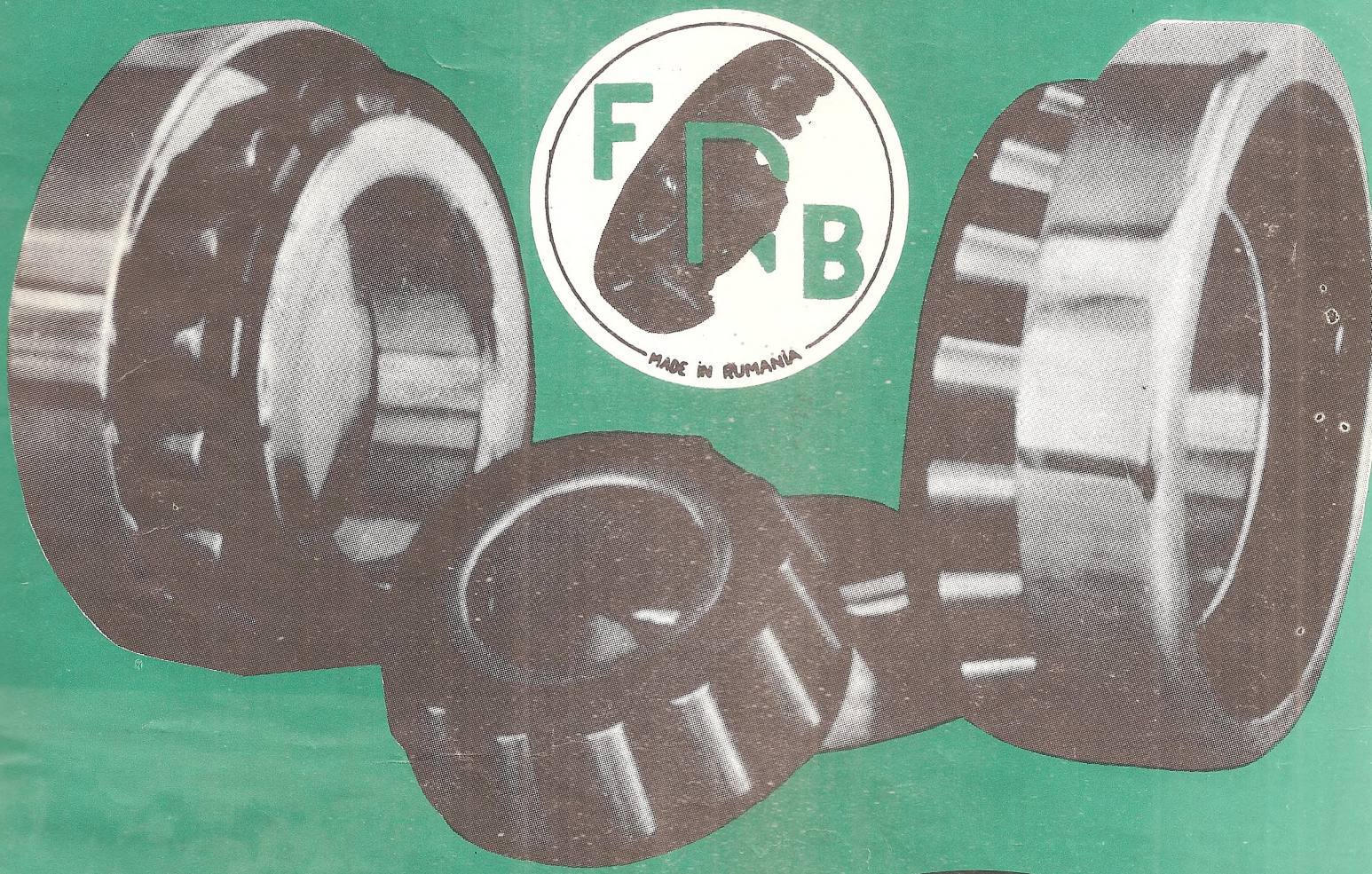

produce și livrează :

- Rulmenți de construcție specială
- Rulmenți radiali și axiali cu bile
- Rulmenți oscilanți cu role butoi
- Rulmenți radiali cu role cilindrice

I. P. M. SPORT
REGHIN

realizează produse
de calitate superioară

pentru sportul de performanță ● pentru sportul de divertisment

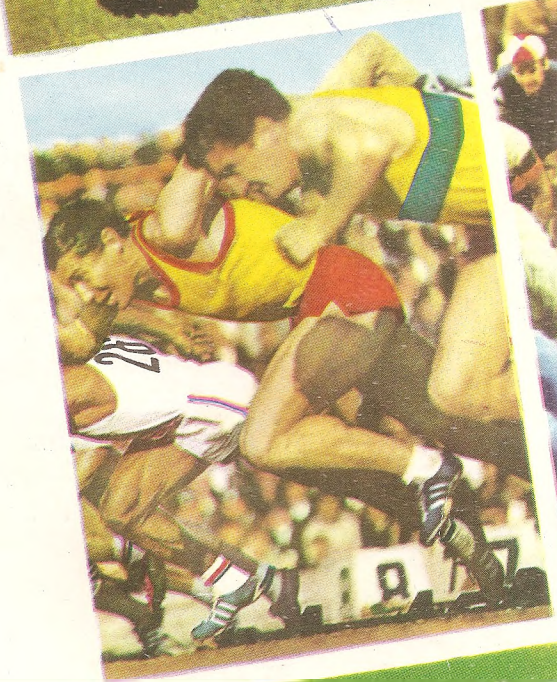

Vă recomandăm: bocanci pentru turism, ghete de fotbal, ghete pentru ciclis
pantofi pentru atletism, bocanci și ghete pentru schi și pati
precum și articole de marochinărie pentru sport ca, de exem
rucsacuri, sacoșe și saci pentru voiaj

CENTRALA INDUSTRIEI PIELĂRIEI ȘI ÎNCĂLȚĂMINTEI
CLUJ — Piața 1 Mai nr. 4—5

Lei 2

LUMEA

Nr. 14 (440) 30 martie 1972

DESFĂȘURINDU-SE în toate etapele ei sub semnul prieteniei, stimei și înțelegerii reciproce, într-o atmosferă de profundă căldură și ospitalitate, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în țări ale Africii înscrie momente memorabile în dezvoltarea relațiilor multilaterale dintre România socialistă și tinerele state de pe continentul african, aducînd totodată o valoroasă contribuție la întărirea solidarității internaționale în lupta împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, la cauza păcii și colaborării între popoare (pag. 2).

O CARACTERISTICĂ esențială și semnificativă a epocii noastre o constituie faptul că țările mici și mijlocii se afirmă cu tot mai multă fermitate pe arena mondială, sporindu-și în permanență aportul la soluționarea problemelor internaționale majore, la instaurarea unor relații de deplină egalitate și respect reciproc între națiuni (pag. 17).

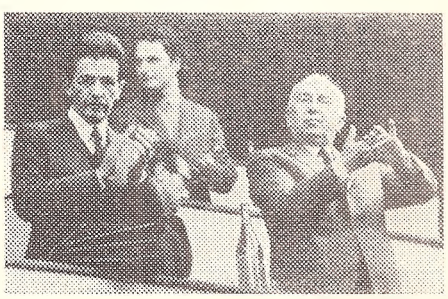

DUPĂ DESTRĂMAREA coaliției de centru-stînga, care a lăsat nerezolvate principalele probleme ale țării, pe scena politică italiană a apărut o situație complexă și plină de dificultăți, ceea ce conferă o însemnătate deosebită consultării electorale anticipate de la 7 mai. Cum a fost definită de recentul congres al comuniștilor italieni poziția partidului în actualele împrejurări ? Care este punctul de vedere al P.C.I. cu privire la perspectivele înnoirii social-economice a Italiei ? (pag. 19).

HOTĂRÎREA FINALĂ privind aderarea Norvegiei, Danemarcei și Irlandei la Piața comună depinde de rezultatele referendumurilor ce urmează a fi organizate în aceste trei țări, în care se desfășoară actualmente o vie confruntare de păreri între partizanii și adversarii aderării. Care sînt principalele date ale acestei confruntări ? În ce constă argumentele pro și contra ? (pag. 26).

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ȚĂRI ALE AFRICII

Perspective favorabile colaborării fructuoase româno-zaireze. 2
Moment remarcabil în consolidarea prieteniei româno-zambiene. Rodica Georgescu. 3
Cursul ascendent al relațiilor româno-tanzaniene. 4
Dar Es Salaam : Cu fața spre viitor. Constantin Stănescu. 5
Sudanul își scrie noua istorie. Dumitru Constantin. 6
Coordonate egiptene. Mihai Mîrza. 7

ROMÂNIA — PREZENȚE, CONTACTE, OPINII. 9—10

PE FIRUL EVENIMENTELOR

Bonn. Primăvară agitată. Radu Pascal. 11
Ulster. Un nou început. Spre ce ? Dorin Suciu. 12
Washington. Conferința de presă a președintelui Nixon. Felicia Antip. 13
Paris. Consultarea din aprilie. Florica Șelmaru. 14

DIN SURSE. 16

SINTEZE

Țările mici și mijlocii în viața internațională. Prof. dr. doc. Edwin Glaser. 17

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Budapesta. Prefigurări urbanistice. Dr. I. Cloșcă. 21

DIN ACTIVITATEA PARTIDELOR COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI

Comuniștii și situația politică din Italia. Luca Pavolini. 19

ARTICOLE ȘI REPORTAJE

Securitatea și colaborarea europeană. Aspecte instituționale. Liviu Rodescu. 22
Pnom Penh. Naufragiu politic și militar. Radu Budeanu. 24
Candidații nordici la C.E.E. Reticențe și ezitări. Ștefan Nicolae. 26

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Nodom Sinmun, Medunarodna Politika, L'Express, The Observer. 27—29

PROFIL

Kalevi Sorsa, ministrul afacerilor externe al Finlandei. 30

POȘTA REDACȚIEI 31—32

PERSPECTIVE FAVORABILE COLABORĂRII FRUCTUOASE ROMÂNO-ZAIREZE

„Vizita domnului Ceaușescu în Africa, și în special în Republica Zair, îmbracă o semnificație deosebită. Africa, care luptă pentru eliberarea sa, se simte încurajată de mesajul de cooperare și pace pe care îl duce președintele român". Citatul de mai sus, extras dintr-un comentariu al cotidianului „Salongo" ce apare la Kinshasa, ni se pare semnificativ pentru spiritul în care poporul zairez și-a întîmpinat oaspeții din România prietenă, stima și respectul de care se bucură România socialistă, președintele ei, însemnătatea ce au acordat-o gazdele prezenței pe continentul african, pe pămîntul zairez a solilor poporului român. Primirea entuziastă, plină de simpatie și căldură, ospitalitatea cu care a fost înconjurat înaltul oaspete român în tot timpul vizitei sale, constituie expresia sentimentelor de prietenie și prețuire ale poporului zairez față de poporul nostru, față de politica țării noastre și a conducătorului său. Este acesta reflexul firesc al consecventei solidarități și sprijinului activ manifestat de România socialistă față de lupta popoarelor africane pentru eliberarea națională, pentru consolidarea independenței politice și economice, al principialității politicii sale externe, ale cărei obiective corespund cerințelor fundamentale ale contemporaneității — pacea, progresul și colaborarea internațională.

Cea de-a patra etapă — Republica Zair — a turneului întreprins într-o serie de țări africane de secretarul general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, reprezintă ca și etapele precedente un moment de o importanță deosebită în evoluția raporturilor de prietenie și colaborare stabilite între cele două țări și popoare, constituind totodată o contribuție de seamă la crearea unui climat de pace și cooperare în lume. De-a lungul anilor, relațiile româno-zaireze au cunoscut un curs ascendent, pozitiv. România, așa cum este cunoscut, a fost printre primele țări care au recunoscut tînărul stat african independent condamnînd cu hotărîre intervenția cercurilor imperialiste și a trupelor de mercenari. Ca urmare a bunelor relații instaurate între cele două țări, România a primit ca oaspete, în 1970, pe președintele Mobutu Sese Seko, prilej cu care au fost evidențiate premisele favorabile unei dezvoltări a schimburilor comerciale și a cooperării reciproc avantajoase în diferite domenii. În acest context, vizita de răspuns a șefului statului român se înscrie ca un moment firesc atestînd dorința comună de a fructifica pe mai departe aceste premise, de a amplifica spre binele și în interesul ambelor popoare colaborarea multilaterală. Așa cum menționează comunicatul comun, tratativele la nivel înalt purtate la Kinshasa au constatat evoluția pozitivă a relațiilor bilaterale dintre Republica Socialistă România și Republica Zair, cei doi președinți relevînd **„posibilitățile existente pentru extinderea relațiilor româno-zaireze și s-au pronunțat pentru creșterea și diversificarea schimburilor comerciale, a cooperării economice și tehnice în interesul reciproc al celor două popoare".**

Referindu-se la convorbirile avute, cu președintele Mobutu, **tovarășul Nicolae Ceaușescu** declara că în cadrul acestora **„s-au realizat noi înțelegeri, care merg pe linia celor ce am stabilit cu prilejul vizitei dv. în România — și care deschid noi perspective pentru o cooperare multilaterală și rodnică între țările noastre, cooperare care se bazează pe respect și avantaj reciproc, pe principiul neamestecului în treburile interne".** La rîndul său **președintele Mobutu**, exprimîndu-și convingerea că vizita șefului statului român va da un impuls nou colaborării bilaterale, arăta : **„Ni s-a oferit prilejul să măsurăm drumul parcurs și, de asemenea, ni s-a dat prilejul să examinăm ceea ce mai rămîne de făcut în cursul întrevederilor noastre viitoare în scopul de a insufla o dinamică nouă legăturilor noastre în interesul celor două popoare".** În acest sens, s-a hotărît de comun acord ca instituțiile corespunzătoare din cele două țări să întreprindă măsurile necesare pentru concretizarea acțiunilor de cooperare convenite în domeniile economic, social și tehnic, menționîndu-se rolul și importanța activității Comisiei mixte guvernamentale româno-zaireze de cooperare economică și tehnică și stabilindu-se ridicarea nivelului președinției acestei comisii la rang de ministru, precum și necesitatea convocării într-un viitor apropiat a celei de-a doua sesiuni a acesteia.

În scopul dezvoltării legăturilor pe plan politic, cei doi președinți au convenit să inițieze noi contacte și schimburi între partidele conducătoare din țările respective. Astfel, partea zaireză a invitat o delegație a Partidului Comunist Român la lucrările primului Congres ordinar al Mișcării Populare a Revoluției, care urmează să se desfășoare în luna mai la Kinshasa, invitație acceptată cu plăcere.

Desfășurate într-un spirit de înțelegere reciprocă, de interes sincer al fiecăruia față de pozițiile celuilalt — dată fiind pe lîngă existența unui consens larg în problemele fundamentale și a unor deosebiri de păreri — discuțiile privind chestiunile majore ale actualității internaționale au prilejuit reafirmarea convingerii că fundamentarea relațiilor interstatale pe principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc va contribui la asigurarea progresului continuu al fiecărei națiuni și al întregii umanități, la crearea unui climat favorabil păcii și securității internaționale. După cum arată comunicatul comun, în cursul convorbirilor a fost subliniată dorința ce animă ambele părți de a-și aduce contribuția la lichidarea colonialismului și neocolonialismului, a politicii de forță și dictat în relațiile internaționale, a decalajului existent între statele avansate din punct de vedere economic și cele în curs de dezvoltare. Exprimîndu-și îngrijorarea profundă față de persistența unor conflicte armate și focare de încordare într-o serie de regiuni ale lumii, cei doi președinți s-au pronunțat pentru rezolvarea lor pe cale pașnică, reafirmînd în acest context necesitatea încetării oricărei intervenții străine în Indochina și pronunțîndu-se pentru reglementarea politică a conflictului din Orientul Apropiat. Totodată, cele două părți au înregistrat cu satisfacție eforturile depuse în vederea consolidării păcii în Europa, apreciind că este necesar să se intensifice negocierile pentru realizarea dezarmării generale, în primul rînd a celei nucleare, pentru desființarea blocurilor militare, toate acestea contribuind la instaurarea în lume a unui climat de încredere și securitate.

Întreaga presă zaireză a acordat spații largi vizitei președintelui României, publicînd ample reportaje, comentarii și fotografii, evenimentul polarizînd în gradul cel mai viu interesul opinici publice. Cu pregnanță a fost subliniată importanța pe care această vizită — prima vizită a unui șef de stat dintr-o țară socialistă — o are pentru dezvoltarea în toate domeniile a raporturilor dintre cele două țări și popoare, ca și rolul unor asemenea contacte pentru apropierea dintre popoare, pentru adîncirea colaborării internaționale. Ținînd cont de acest lucru, cei doi președinți au hotărît să efectueze un nou schimb de vizite în viitorul apropiat.

Actuala vizită a președintelui Nicolae Ceaușescu pe ospitalierul pămînt zairez, prin perspectivele pe care le deschide se va înscrie incontestabil drept o esențială contribuție la extinderea și adîncirea relațiilor româno-zaireze în interesul ambelor popoare și țări, ca slujind totodată cauzei apropierii și înțelegerii internaționale.

MOMENT REMARCABIL ÎN CONSOLIDAREA PRIETENIEI ROMÂNO-ZAMBIENE

În cadrul itinerarului african, președintele Consiliului de Stat, secretarul general al P. C. R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a efectuat între 23—27 martie o vizită oficială în Republica Zambia, moment de semnificație majoră în afirmarea și dezvoltarea relațiilor româno-zambiene, fapt subliniat cu pregnanță și în declarația comună: **„Actuala vizită în Republica Zambia a președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, ca și vizita în Republica Socialistă România a președintelui Republicii Zambia, în 1970, au contribuit la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare între cele două țări și popoare".**

Ca și în celelalte țări africane vizitate, și în Zambia atmosfera cu care au fost înconjurați înalții soli din România, a fost de o profundă ospitalitate și cordialitate. Peste tot, de-a lungul traseului parcurs — în capitala țării Lusaka, în localitățile Copper-Belt și Livingstone — oaspeții au fost martorii unor emoționante manifestații populare, bucurîndu-se de o primire călduroasă, zeci de mii de locuitori ținînd să aducă prin prezența lor un omagiu deosebit poporului român, politicii României socialiste, președintelui Nicolae Ceaușescu. Și pentru a cita doar unele din momentele culminante ale exprimării sentimentelor de simpatie și considerațiune, vom menționa întîlnirile cu militanții Partidului Unit al Independenței Naționale (U. N.I.P.) și cu minerii de la exploatarea cupriferă din așezarea Chingola. Aici, în regiunea „centurii cuprului" numeroși localnici au salutat în persoana președintelui Nicolae Ceaușescu pe conducătorul unei țări prietene care, din primul moment, a sprijinit cauza dreaptă a poporului zambian, lupta sa pentru libertate, pentru consolidarea independenței politice și economice, sprijin ce-și găsește expresia, între altele, în prezența unor grupuri de geologi și tehnicieni români din cadrul întreprinderii Geomin care, alături de colegii lor zambieni, contribuie la prospectarea și punerea în valoare a bogățiilor naturale ale țării. **„În aceste puține zile** — spunea tovarășul **Nicolae Ceaușescu — am putut cunoaște o mică parte din munca și realizările obținute de poporul dv., în făurirea unei vieți libere, independente. În convorbirile îndelungate pe care le-am avut împreună, domnule președinte, ne-ați înfățișat pe larg preocupările dv. și ale partidului dv., de a elabora noul plan de dezvoltare al Zambiei, de a asigura progresul mai rapid al industriei, agriculturii, științei, culturii, ridicarea bunăstării întregului dv. popor. Putem spune, deci, că avem acum o imagine mai bună despre realizările și preocupările de viitor ale dv., ale întregului popor zambian; ca prieteni sinceri, ne bucurăm din inimă, atît de realizări, cît și de planurile de perspectivă ale țării dv."**

Dînd o înaltă apreciere contribuției personale a președintelui Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea relațiilor româno-zambiene, activității neobosite pe care o desfășoară pe plan internațional în slujba păcii, Consiliul Municipal Lusaka i-a conferit titlul de cetățean liber al orașului, iar în semn de omagiu pentru îndelungata sa activitate revoluționară i s-a înmînat carnetul de membru de onoare al U.N.I.P.

Convorbirile purtate între cei doi președinți care, așa cum apreciază declarația comună româno-zambiană, **„s-au desfășurat într-o atmosferă de prietenie și înțelegere mutuală"**, au prilejuit o analiză a stadiului actual și a perspectivelor de dezvoltare a relațiilor bilaterale. Ei și-au exprimat deplina satisfacție față de realizările obținute în anii din urmă, în lărgirea și diversificarea relațiilor de colaborare multilaterală, subliniind hotărîrea fermă de a acționa pentru continua lor dezvoltare. **„Noi apreciem** — declara președintele **Nicolae Ceaușescu — că ceea ce am realizat în ultimii ani constituie o bază trainică pentru ca în perioada următoare cooperarea româno-zambiană în domeniile industriei, agriculturii, științei, culturii, învățămîntului să cunoască un progres foarte larg". „Plecăm cu convingerea că prietenia și colaborarea româno-zambiană au o perspectivă înfloritoare, că ele corespund cauzei păcii și colaborării internaționale".** Arătînd că vizita președintelui României **„este salutară"** în primul rînd pentru faptul că partidului, guvernului și poporului Zambiei li s-a oferit posibilitatea de a **„saluta pe un adevărat și sincer prieten al Zambiei", „un om de stat de prestigiu internațional, un conducător curajos al poporului său"**, dr. **Kenneth Kaunda** declara: **„Noi apreciem vizita dv. ca o piatră unghiulară în dezvoltarea relațiilor cordiale, frățești dintre Zambia și România. Aceasta dă consistență speranței noastre ferme că legăturile și comoara de prietenie care există în relațiile dintre țările noastre vor continua să se întărească spre avantajul reciproc al celor două popoare".** Totodată, șeful statului zambian a adus vii mulțumiri sprijinului acordat de România eforturilor poporului Zambiei în opera sa de emancipare multilaterală. **„Ne-ați întins mîna prieteniei pe care o apreciem. Vă mulțumim pentru sprijinul dv. în construirea stîlpilor vitali ai infrastructurii dezvoltării noastre. Această cooperare crește în amploare ca rezultat al convorbirilor pe care le-am avut împreună de la sosirea dv. în Zambia".**

Subliniindu-se importanța promovării cu prioritate a relațiilor economice bilaterale, s-a căzut de acord asupra constituirii unui Comitet guvernamental mixt pentru colaborare economică și tehnică, prima lui sesiune, desfășurată în perioada vizitei, prevăzînd măsuri concrete pentru realizarea obiectivelor convenite, precum și a altora în domeniile minier, al industriei construcțiilor de mașini, industriei ușoare, al agriculturii, asistenței tehnice și pregătirii de cadre. Partea română a fost de acord să livreze instalații complete și uzine, mașini, echipament tehnic, studii de fezabilitate, proiecte și licențe pe credit, să ofere Zambiei un credit în valoare de 50 milioane dolari pentru

Populația a făcut pretutindeni o călduroasă primire înalților oaspeți

realizarea unor obiective economice. Cele două părți au convenit că realizarea unor obiective industriale cu participare mixtă ar constitui cel mai eficient mijloc de amplificare a colaborării economice și tehnice. În privința cooperării în domeniul minier, partea română va da tot sprijinul pentru pregătirea profesională de cadre, partea zambiană cerînd studierea posibilității acordării de asistență pentru crearea în Zambia a unui institut de pregătire pentru ingineri, minieri, geologi, metalurgiști etc. Cu prilejul vizitei, a fost de asemenea semnat un acord privind desființarea vizelor, precum și un program de schimburi cultural-științifice pentru anii 1972—1973.

Manifestîndu-și dorința de a iniția noi contacte politice, părțile și-au exprimat dorința de a intensifica legăturile de prietenie și colaborare dintre cele două partide prin informări reciproce și schimburi de delegații. Toate acestea constituie cîteva din rezultatele concrete ale unui dialog rodnic, convenindu-se ca pe viitor asemenea contacte — dat fiind aportul lor la mai buna cunoaștere și înțelegere — să fie continuate în toate domeniile de activitate.

Abordînd unele probleme ale situației internaționale, cei doi președinți au relevat însemnătatea deosebită a întăririi unității de acțiune a frontului antiimperialist, precum și contribuția tot mai activă a tuturor țărilor, indiferent de mărimea și potențialul lor la soluționarea principalelor probleme ale contemporaneității. În acest context, a fost evidențiat aportul țărilor nealiniate la promovarea unor relații normale interstatale. Exprimînd hotărîrea celor două țări de a contribui la destinderea internațională, cei doi președinți au subliniat necesitatea vitală a respectării în raporturile dintre state a principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, excluderii forței sau a amenințării cu folosirea forței, egalității în drepturi și avantajului reciproc, a dreptului sacru al fiecărui popor de a decide asupra propriilor destine.

Convorbirile au prilejuit, totodată, și reafirmarea poziției comune de simpatie și sprijinire a luptei tinerelor state pentru apărarea și consolidarea independenței naționale, pentru propășirea economică și spirituală împotriva politicii imperialismului, colonialismului și neocolonialismului. Părțile au subliniat că vor continua să acorde un ajutor multilateral popoarelor ce se mai află sub dominație străină, condamnînd cu energie politica de apartheid și discriminare rasială din R.S.A. și Rhodesia, politica colonialistă dusă de Portugalia, cerînd să se pună capăt neîntîrziat acestor practici care încalcă flagrant libertățile și drepturile fundamentale ale omului.

Înscrisă în sfera largă a acțiunilor desfășurate de partidul și guvernul țării noastre în direcția întăririi unității de acțiune a frontului antiimperialist, a tuturor forțelor revoluționare și progresiste, în direcția promovării înțelegerii și cooperării între popoare, această a cincea etapă a călătoriei prin Africa a președintelui Nicolae Ceaușescu, prin rezultatele sale deosebit de fructuoase, reprezintă un moment remarcabil în consolidarea raporturilor de prietenie și colaborare româno-zambiene.

Rodica Georgescu

CURSUL ASCENDENT AL RELAȚIILOR ROMÂNO-TANZANIENE

Cel mai mare stat din Africa orientală — Republica Unită Tanzania — a primit pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe ceilalți înalți oaspeți români, cu aceeași căldură și prețuire cu care solii poporului nostru au fost primiți și înconjurați pretutindeni pînă acum în cadrul călătoriei prin unele țări ale Africii.

Atmosfera cu care oaspeții români au fost întîmpinați pe aeroportul din Dar Es Salaam — „Portul Păcii" — și apoi au fost înconjurați în tot timpul prezenței lor în Tanzania, manifestările cordiale cu care populația i-a întîmpinat pretutindeni reprezintă o expresie firească a sentimentelor de solidaritate pe care cele două popoare ale noastre le nutresc unul față de celălalt și constituie implicit o mărturie grăitoare a legăturilor trainice de prietenie existente între România și Tanzania, cărora vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu le-a conferit noi valențe și semnificații.

Cordialele auspicii sub care a debutat călătoria în Tanzania a conducătorului partidului și statului nostru ca și desfășurarea ei pînă la ora închiderii ediției noastre îndreptățesc afirmația anticipată că evoluția pozitivă a colaborării româno-tanzaniene — întemeiată pe egalitate și respect reciproc — va cunoaște cu acest prilej un nou și puternic impuls, întrucît amplificarea și aprofundarea acestor relații servesc atît intereselor ambelor popoare cît și cauzei păcii și progresului în întreaga lume.

La rîndul ei, prima întîlnire dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Julius Kambarage Nyerere s-a înscris ca un moment deosebit în raporturile româno-tanzaniene, deschizîndu-le perspective dintre cele mai favorabile.

Largul consens care a existat de ambele părți, îndeosebi asupra semnificației politice a acestei prezențe pe pămîntul tanzanian a șefului statului român, a fost evidențiat și cu prilejul dineului oferit de președintele Tanzaniei în cinstea președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu. Toasturile celor doi președinți, rostite într-o atmosferă de caldă cordialitate, care a caracterizat în ansamblu desfășurarea vizitei, au subliniat apropierile dintre cele două popoare, dorința lor comună de a le consolida în pofida distanței care le desparte.

„Ne bucurăm cînd auzim pe conducătorul român reafirmînd, cu claritate și curaj, principiile suveranității naționale și cooperării internaționale, bazate pe egalitate — *declara Julius K. Nyerere*... În ele, noi recunoaștem propriile noastre cuvinte exprimate în altă limbă, bucurîndu-ne acest exemplu de unitate a oamenilor, indiferent de culoare, ideologie și origine".

Întîlnire cordială între cei doi președinți

„Vizita dumneavoastră — *spunea în continuare președintele Nyerere* — are două scopuri majore. În primul rînd, oferă poporului Tanzaniei posibilitatea de a-și exprima caldul respect și admirația sa față de un alt popor, care s-a dedicat el însuși dezvoltării socialismului în contextul libertății naționale și cooperării internaționale. În același timp, ea oferă ambelor părți ocazia de a face un schimb de idei și de a învăța reciproc, precum și de a lărgi cooperarea în domeniile economic, social și cultural, în care aceasta poate fi reciproc avantajoasă".

În toastul său, tovarășul Nicolae Ceaușescu referindu-se la dezvoltarea pe care relațiile dintre România și Tanzania au cunoscut-o în ultimii ani spunea : „Considerăm că există reale posibilități ca între România și Tanzania să se dezvolte relații mult mai largi decît în prezent și vă pot asigura că, în ce ne privește, dorim și vom face totul pentru a obține în următorii cîțiva ani, o dezvoltare radicală a relațiilor noastre. Sper că la încheierea vizitei noastre vom putea să ne despărțim cu un program de activitate în această privință, care să corespundă intereselor și dorințelor popoarelor român și tanzanian".

Confirmînd caracterul de lucru fructuos, dorința ambelor părți de a explora noi căi care să permită un progres mult mai rapid al colaborării și cooperării dintre cele două țări, în timpul vizitei s-au desfășurat lucrările sesiunii Comisiei mixte guvernamentale româno-tanzaniene de colaborare economică și tehnică, prilej cu care au fost discutate probleme de interes comun în domeniile minier, industrial și agricol. De asemenea, miniștrii afacerilor externe din cele două țări au semnat o serie de acorduri.

Vizita în Tanzania a solilor poporului român le-a oferit și posibilitatea de a cunoaște realizările obținute de această țară, preocupările și gîndurile de perspectivă ale poporului și partidului din Tanzania. În cursul convorbirilor dintre înalțele oficialități din cele două țări s-a evidențiat unanim că vizita în Tanzania a președintelui Nicolae Ceaușescu constituie — așa cum sublinia și presa tanzaniană — „o piatră de hotar în relațiile dintre Tanzania și România".

D. C.

Dar Es Salaam:

CU FAȚA SPRE VIITOR

„Învingînd numeroase dificultăți, printre care și pe acelea izvorîte din lipsa de experiență și din greșelile proprii, poporul tanzanian a muncit în ultimul deceniu strîns unit și a obținut rezultate cu care se poate mîndri. Însă construirea unei Tanzanii noi este de-abia în faza ei de început, iar ceea ce s-a înfăptuit nu reprezintă decît o infimă fracțiune din ceea ce trebuie înfăptuit" — spunea președintele Republicii Unite Tanzania, Julius K. Nyerere, în cuvîntarea sa din 8 decembrie 1971 consacrată aniversării a zece ani de la proclamarea independenței Tanganicăi.

Obținînd independența politică la 9 decembrie 1961, după aproape opt decenii de dominație a imperialismului german și apoi a celui britanic, Tanganica s-a unit, la 26 aprilie 1964, cu Zanzibar, care își obținuse independența în decembrie 1963. Astfel s-a format statul cel mai mare din Africa de est — Republica Unită Tanzania, cu o suprafață de 932 702 km² și o populație evaluată în decembrie 1971 la 13 863 000 de locuitori.

Problema cea mai urgentă, după proclamarea independenței — spunea președintele Nyerere în raportul său la Conferința națională a partidului TANU din septembrie 1971 —, era aceea a afirmării demnității pentru toți cetățenii țării, a înlăturării discriminării rasiale în instituțiile de stat, în viața socială și în sistemul de salarizare. Această problemă a fost rezolvată în liniile ei mari pînă către sfîrșitul anului 1962. Pentru remedierea situației în care, ca urmare a discriminării rasiale practicate de administrația britanică, cetățenii de origine africană se aflau în minoritate în posturile de conducere, s-a dus o politică de „africanizare" pînă spre începutul anului 1964, cînd după stabilirea unui echilibru judicios în ceea ce privește cadrele, s-a reafirmat cu tărie și apoi a fost promovată cu consecvență politica de nediscriminare rasială ori pe bază de religie sau de sex.

Studiile întreprinse încă în perioada de autoguvernare care a precedat independența indicaseră drept priorități : dezvoltarea agriculturii și a creșterii animalelor, îmbunătățirea și extinderea comunicațiilor, dezvoltarea învățămîntului secundar și tehnic. Încă de atunci fuseseră realizate unele modeste proiecte. Apăruse însă conștiința necesității unei tot mai largi participări a maselor la opera de dezvoltare a țării și aceasta a dus, chiar în primul an de independență, la lansarea chemării pentru realizarea unor proiecte pe baza a ceea ce s-a numit „ajută-te singur". În întreaga țară, oamenii au început, din proprie inițiativă, să construiască prin munca lor și cu mijloace proprii școli, dispensare, drumuri și alte obiective a căror valoare a crescut în numai un an și ceva la circa 60 milioane șilingi (1 șiling tanzanian = 0,14 dolari S.U.A.).

Mișcarea cooperatistă a cunoscut, de asemenea, o rapidă extindere. Naționalizarea pămîntului, înfăptuită în 1962, a permis evitarea căii capitaliste de dezvoltare în agricultură. Dar, pentru a-și da toate roadele, aceste realizări și măsuri trebuiau planificate și coordonate. În acest scop, ca o primă încercare de conducere organizată, a fost creată, în iulie 1962, corporația de dezvoltare a Tanganicăi devenită mai tîrziu Corporația Națională de Dezvoltare a Tanzaniei, organism de stat al cărui rol constă în promovarea dezvoltării în domeniul industriilor extractivă, prelucrătoare și de fabricație.

Un prim plan cincinal de dezvoltare a țării a fost adoptat în 1965. Planul nu putea însă determina o adevărată dezvoltare planificată a economiei, dat fiind că principalele mijloace de producție se aflau încă în mîinile capitalului particular. În aceste condiții, Conferința Comitetului Național Executiv al partidului de guvernămînt TANU, desfășurată la Arusha în ianuarie 1967, a dezbătut pe larg problemele dezvoltării țării și a adoptat documentul publicat în februarie 1967 sub denumirea de Declarația de la Arusha. Declarația a definit principalele obiective care stăteau în fața Tanzaniei și a cerut o mai serioasă sprijinire pe forțele proprii.

Arătînd că Tanzania este un stat al țăranilor și muncitorilor, declarația trasează o politică definită drept democratică și socialistă prin cerințele sale principale și anume eliminarea exploatării, trecerea principalelor mijloace de producție sub controlul și proprietatea țăranilor și muncitorilor prin intermediul cooperativelor și guvernului, care să fie un guvern democratic ales, subliniind totodată necesitatea sprijinirii pe forțele și resursele proprii. Pornind de la constatarea că Tanzania nu are în prezent po-

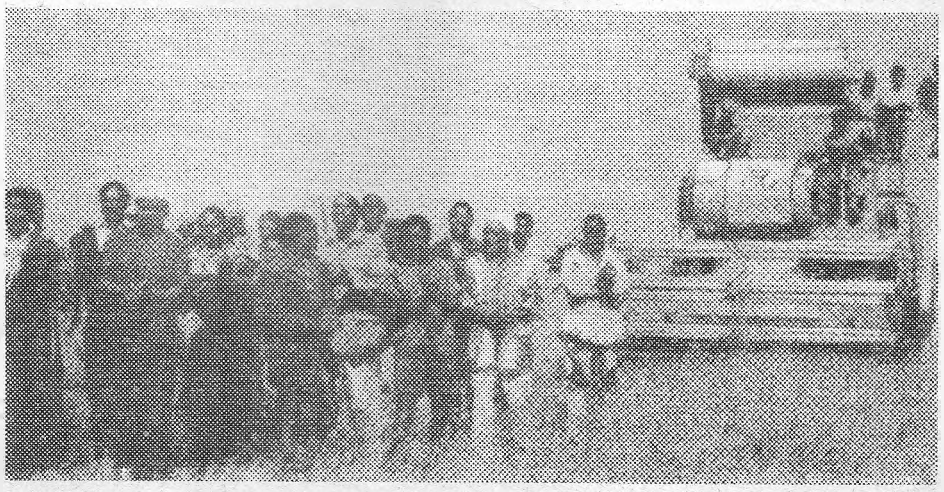

Pe pămînturile unui sat „ujamaa"

sibilitățile materiale de a dezvolta pe scară largă sectorul industrial, declarația proclama că, pînă la crearea mijloacelor necesare constituirii unei industrii puternice, agricultura continuă să rămînă baza dezvoltării țării.

Imediat după publicarea acestei declarații au fost naționalizate sectoare cheie ale economiei, cum ar fi băncile, societățile de asigurări, fabricile de produse alimentare, precum și cele mai importante firme de import-export, care au întregit sectorul de stat deja existent al economiei (pămînt, păduri, resurse minerale, electricitate, telecomunicații și căi ferate).

În agricultură, producția a crescut foarte mult în deceniul scurs, atingînd la bumbac 79 000 tone față de 30 000 în 1961, la cafea 55 000 tone față de 20 000, la zahăr 90 000 tone față de 29 000. Deși anul 1971 a fost un an slab pentru agricultură trebuie subliniat faptul că există în prezent centre de cercetare pentru îmbunătățirea cerealelor și a plantelor agricole, ca și a raselor de animale, iar un număr din ce în ce mai mare de specialiști în agricultură și creșterea vitelor contribuie la creșterea producției în aceste sectoare.

În industrie s-au obținut rezultate remarcabile, mai ales dacă se ține cont de accentul pus pentru moment pe agricultură. O mare parte din bunurile de consum importate în 1961 sînt acum produse în Tanzania, iar numărul și varietatea lor crește continuu. Se fabrică pături și cuverturi, chibrituri, cauciucuri pentru biciclete și automobile, obiecte de gospodărie, mobilă, încălțăminte, produse alimentare. De asemenea, aproape toate textilele necesare populației sînt produse în țară. Se produce în plus ciment, se rafinează uleiurile proprii și se fabrică instrumente agricole simple.

Această dezvoltare a industriei este apreciată în mod pozitiv prin toate implicațiile ei asupra dezvoltării țării: crearea de locuri de muncă, creșterea veniturilor bănești ale populației, urmată de creșterea volumului de mărfuri cumpărate, care necesită o producție din ce în ce mai mare și, în plus, economisirea valutei obținute cu mari greutăți. Dificultățile care mai există în privința calității produselor și a prețului de cost sînt în atenția forurilor competente și există resurse pentru învingerea lor.

Se are de asemenea în vedere eliminarea gradată a întreprinderilor private care mai există în țară, sarcină care revine Corporației naționale de dezvoltare.

Una din realizările importante — mai ales dacă se are în vedere accentul pus pe agricultură — este ritmul de dezvoltare a satelor „ujamaa" (cooperativizate). În prezent, aproximativ 8 la sută din populație trăiește în sate „ujamaa". Am vizitat, la vreo șaizeci de kilometri depărtare de Dar Es Salaam, satul colectivizat Gerege, unde a fost primită în mod oficial de către săteni delegația guvernamentală a Republicii Socialiste România, care a participat la festivitățile prilejuite de cea de-a zecea aniversare a independenței Tanganicăi. Satul dispune de un complex pentru prelucrarea arahidelor, de o mică fermă pentru vite, de o alta pentru păsări și de cîteva mașini agricole. În sat au fost construite o școală generală de șapte ani și un punct sanitar, cu casă de nașteri, deservit permanent de personal medical auxiliar. Munca este efectuată în comun, cu împărțirea sarcinilor în diferite sectoare de activitate, iar retribuirea se face atît în natură cît și în bani, din sumele obținute prin vînzarea produselor ce depășesc nevoile colectivității.

Gazdele noastre erau de părere că nivelul lor de viață s-a îmbunătățit ca urmare a noi forme de viață și de muncă, dar că mai sînt foarte multe de făcut, în special în ceea ce privește locuințele. De altfel, această problemă, deși i s-a acordat destulă atenție în deceniul scurs, continuă să constituie o preocupare prioritară pentru conducerea tanzaniană. Două milioane de cetățeni nu dispun de condiții optime de locuit, ne spunea P. A. Kisumo, ministrul de stat pentru administrația regională și dezvoltarea rurală, care arăta că guvernul duce o politică de mobilizare a poporului pentru trecerea de la modul tradițional de viață african la o viață mai bună, mai civilizată, cu păstrarea a tot ce este valoros în ceea ce a moștenit de la înaintașii săi, îndeosebi în domeniul cultural-artistic.

Problema locuințelor se pune și la orașe. John Mhaville, ministrul locuințelor și dezvoltării urbane, care, cu puțin timp înainte făcuse o vizită oficială în România, ne-a expus unele considerații cu privire la proiectele guvernului tanzanian în domeniul construcției de imobile de locuit și ne-a declarat că există interes pentru colaborarea cu țara noastră în acest domeniu, ca și în altele. Am avut prilejul să vizităm, condus de P. Mwaluko, subsecretar de stat la Ministerul locuințelor și dezvoltării urbane, un cartier de locuințe noi și apoi o zonă virană a orașului în care urmează să se construiască imobile însumînd peste patru mii de apartamente. În fapt, este imposibil să nu remarci calea parcursă de la lipsa totală de adăpost sau chiar de la viața sub cort sau în bordei de tip african pînă la apartamentul dintr-un imobil construit din beton și cărămidă, cu apă curentă, lumină electrică și instalații sanitare moderne.

Sînt muguri ai viitorului, ce dau o imagine a vieții mai bune pe care poporul tanzanian și-o făurește, dar pentru care trebuie să depună încă foarte multe eforturi.

Nu ne-am propus și ar fi fost greu să înfățișăm toate realizările poporului tanzanian, întregul tablou al dezvoltării Tanzaniei în cursul deceniului scurs de la proclamarea independenței sale. Entuziasmul cu care, în timpul festivităților desfășurate în decembrie 1971, masele au sărbătorit acest măreț act din viața patriei lor demonstra în mod grăitor că ele sînt conștiente de faptul că totul le aparține, realizările obținute fiind opera lor, iar ceea ce rămîne de realizat nu poate fi decît tot rezultatul eforturilor unite ale poporului tanzanian.

Contînd pe propriile sale forțe, poporul tanzanian știe că are mulți prieteni în lume, printre care, așa cum ne-au declarat multe din oficialitățile pe care le-am contactat, și poporul român.

Constantin Stănescu

SUDANUL ÎȘI SCRIE NOUA ISTORIE

Cînd, la 1 ianuarie 1956, teritoriul cunoscut din 1899 sub numele de Sudanul anglo-egiptean își dobîndea independența proclamîndu-se republică, această dată avea să semnifice nu numai punctul terminus al luptei anticolonialiste ci și debutul în lichidarea grelei moșteniri lăsată de colonialism, al înaintării pe calea progresului și bunăstării. Au apărut probleme care, prin complexitatea lor, dar mai ales prin perspectivele pe care le deschideau, au angajat poporul sudanez într-o amplă și deosebit de susținută activitate constructivă, canalizîndu-i eforturile atît în direcția punerii în valoare a bogățiilor solului și subsolului, cît și a realizării unui substanțial progres în domeniile economic și social.

Întrucît peste 80 la sută din populația Sudanului se ocupă cu agricultura, acestui sector i s-a acordat o atenție prioritară în cadrul politicii economice. Principalului produs agricol — bumbacul cu fibra lungă — (din care Sudanul furnizează 30 la sută din producția mondială) i-a fost extinsă suprafața pe care se cultiva, triunghiului agricol de la Gezira, care cuprinde 12 la sută din suprafețele cultivate în Sudan și asigură trei pătrimi din producția de bumbac a țării, adăugîndu-i-se astfel alte mii de hectare devenite fertile. Tot în cadrul acestei politici agricole s-a acordat o atenție specială creșterii producției de gumă arabică, al doilea produs important al agriculturii sudaneze, care satisface între 80 și 85 la sută din consumul mondial. Faptul că atît volumul cît și prețurile obținute de pe urma exporturilor de bumbac sau gumă arabică erau supuse unor fluctuații care, la rîndul lor, influențau considerabil ba-

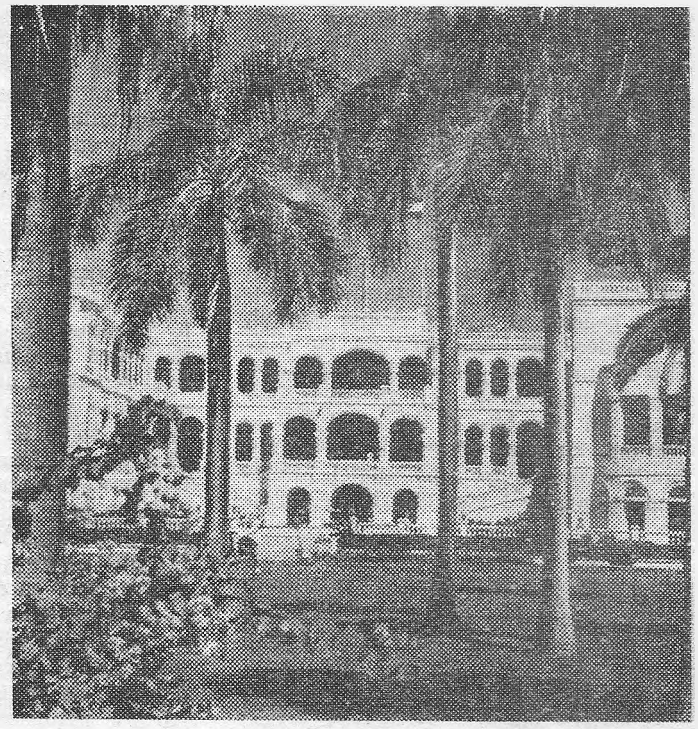

Palatul prezidențial din Khartum

lanța comerțului exterior, a determinat statul sudanez să ia măsuri în direcția diversificării culturilor. Astfel, alături de produse tradiționale — arahide, sesam, porumb, sorg, grîu — au apărut culturi de trestie de zahăr, de alte produse cerealiere ca și de plante furajere. Concomitent, în atenția autorităților sudaneze s-a aflat și amplificarea gradului de valorificare economică a șeptelului alcătuit din bovine (7 milioane), ovine (7 400 000), caprine (6 200 000), cămile (2 400 000)). În domeniul hidroameliorațiilor, planul de dezvoltare economică aflat în curs de realizare prevede forarea a 6 000 puțuri de mare capacitate și construirea a douăzeci de baraje pe afluenții Nilului. Unul din obiectivele importante cuprinse în plan constă în acoperirea din producția internă a necesarului de produse agricole precum și crearea de disponibilități pentru export.

În planul de dezvoltare economică adoptat pe perioada 1971—1975 este prevăzută realizarea unor importante obiective industriale care vor contribui la crearea unei industrii sudaneze și prin aceasta la punerea în valoare a unor importante bogății ale subsolului sudanez: aur, crom, fier, mică, sare, mangan, cărora li s-au adăugat alte noi zăcăminte, intensele explorări și cercetări geologice, ducînd în ultimul timp la descoperirea de zăcăminte de cupru, plumb, grafit etc. Întreprinderilor industriale aflate în special în zona capitalei țării, Khartum, li se vor adăuga alte 20 noi construite la Omdurman și Port Sudan, care vor îmbogăți profilul tinerei industrii sudaneze. Între timp, cele existente vor fi modernizate.

Planul cincinal aflat în curs de realizare prevede realizarea unui ritm de creștere anual al producției de 8,1 la sută, astfel încît la sfîrșitul perioadei, produsul social brut să ajungă la 833 milioane lire sudaneze (1 liră sudaneză = 2,87 dolari) iar valoarea producției industriale 80 de milioane lire sudaneze. Paralel cu construirea unor noi întreprinderi cît și cu modernizarea celor existente, statul va stimula dezvoltarea fabricilor mici din industria ușoară și alimentară.

Înfăptuirea acestor obiective — ca și a altora nemenționate aici — va duce implicit la consolidarea independenței economice, la realizarea unor noi pași pe calea progresului și bunăstării.

În viața politică sudaneză o importanță deosebită a avut-o „reconcilierea cu sudul". Dominația colonială, în primul rînd, cît și deosebirile etnice, religioase, lingvistice au generat încă din 1955 un conflict armat între armata guvernamentală și populația din provinciile Equatoria, Bahr El Ghazal și Nilul Superior. Negocierile care au avut loc luna trecută la Addis Abeba s-au încheiat cu succes și în acest fel ostilitățile au luat sfîrșit, — dialogul lucid, realist, dintre liderii celor trei provincii și autoritățile sudaneze punînd astfel capăt divizării naționale.

Eforturile Sudanului pentru dezvoltarea economică, culturală și socială, pentru lichidarea sechelelor de pe urma dominației coloniale au fost și sînt urmărite cu sentimente de solidaritate de poporul român. Deși de dată nu prea îndelungată, cronica relațiilor dintre România și Sudan a cunoscut momente semnificative: semnarea în 1971 la Khartum a protocolului comercial pe termen lung, între cele două țări ; vizita, în luna decembrie anul trecut, la București a dr. Osman Omar Al Hadhari și Suleiman Babikir Suleiman, reprezentanți personali ai președintelui Gaafar El Numeiry ; restabilirea la 25 decembrie 1971 a relațiilor diplomatice dintre cele două țări care fuseseră temporar întrerupte ; participarea unei delegații a Frontului Unității Socialiste la manifestările prilejuite de aniversarea Zilei independenței și la lucrările Congresului Uniunii Socialiste Sudaneze.

Dar, cu siguranță, un moment culminant în cronica acestor relații, în dezvoltarea pe multiple planuri a lor, îl constituie vizita oficială pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu o efectuează începînd de astăzi în Sudan.

Dumitru Constantin

Scrisoare din Cairo

COORDONATE EGIPTENE

Egiptul este cunoscut din cele mai vechi timpuri și sub numele de Țara Marelui Hapi, adică țara Nilului. Și asta și este. Din cei peste un milion de kilometri pătrați, actualul teritoriu al Republicii Arabe Egipt, suprafața locuită și cultivată reprezintă aproximativ 36 000 kilometri pătrați. Restul teritoriului țării, peste 96 la sută, este pur și simplu deșert : piatră și nisip. Zburînd cu avionul deasupra cursului Nilului, această realitate apare clar oricărui călător. Panglica strălucitoare a Nilului este însoțită de verdele intens al culturilor de tot felul pe lărgimi variind între 1—2—3 km, uneori chiar mai puțin, care cresc în nord pînă la 25 de kilometri. În rest, de o parte și de alta, pînă la îndepărtata linie alburie a orizontului, valurile de piatră și nisip se întind monotone și dezolante. Numai pe fișia aceasta îngustă de teren agricol și în puținele oaze răspîndite în deșert viețuiesc și muncesc oamenii. Și nu puțini, în jur de 35 000 000. Ceea ce înseamnă o densitate de aproape 1 000 locuitori pe kilometru pătrat ! R. A. Egipt trăiește o adevărată explozie demografică. În fiecare an populația sa crește cu aproximativ

900 000 de oameni ; ritmul mediu anual fiind de 2,99 la sută, unul din cele mai ridicate din lume.

Țara aceasta, Țara Marelui Hapi, țara felahilor care au ridicat piramidele și atîtea minunate opere arhitectonice, țara celor care cu milenii înaintea erei noastre, au inventat irigațiile și pornind de la lucratul pămîntului au pus bazele geometriei și științelor matematice, țara aceasta, Egiptul, nu a fost generoasă cu pălmașii ei. Generații după generații de felahi au muncit istovitor și au trăit în mizerie sub exploatarea colonială a altora. Așa se face că în timp ce țări și continente progresau, iar manufacturii îi lua locul industria, clase și popoare își scuturau jugul exploatării, felahii rămîneau la plugul de lemn, legați de pămîntul care îl lucrau și care continua să nu fie al lor. Ajuns în a doua jumătate a secolului XX, Egiptul trăia în secolul al XIX-lea. Revoluția din 26 iulie 1952 și instaurarea republicii au smuls țara din orbita pe care gravita din totdeauna și a plasat-o pe un făgaș nou. Dar actul revoluționar din 26 iulie nu marca decît startul, începutul unui drum greu pe parcursul căruia trebuiau soluționate cerințe și probleme social-economice deosebit de dificile și complexe.

Un prim lucru ce se impunea era redistribuirea proprietăților agricole și limitarea drepturilor de proprietate, cerință ce s-a realizat prin reforma agrară din 9 septembrie 1952. La început, limita de proprietate a fost fixată la 200 de fedani (1 fedan = 0,42 ha), apoi la 100 și în cele din urmă la 50. Totodată, toate pămînturile familiei regale și proprietățile străine au fost confiscate ; aproape 5 milioane de țărani au fost împroprietăriți cu terenuri agricole între 2 și 5 fedani. Reforma agrară a avut în vedere și constituirea de cooperative agricole pentru micii proprietari de pămînturi prin care să se poată asigura o dezvoltare continuă a producției. Paralel cu aceasta, o atenție deosebită s-a acordat și se acordă punerii în valoare de noi terenuri și organizarea de ferme agroalimentare de stat. Am văzut o asemenea fermă în Mudirich-ul Tahrinului, în apropierea Alexandriei. O suprafață de 10 000 de fedani de nisip devenită, în ultimii ani, o grădină în adevăratul înțeles al cuvîntului. Directorul general al fermei, Anuar Kofadi, se mîndrea, pe bună dreptate, cu soiurile minunate de portocale mangara pe care le cultiva aici, cu strugurii de masă, cu tomatele și cu fel și fel de legume, cu care contribuie la o mai bună aprovizionare a populației. Ministrul egiptean al agriculturii, dr. Mustafa El Gabali, apreciază că fermele de stat prezintă un mare interes economic și pentru extinderea exporturilor, deoarece prin asemenea ferme moderne, cu o producție de fructe și legume de calitate superioară, Egiptul poate deveni o grădină de iarnă a Europei.

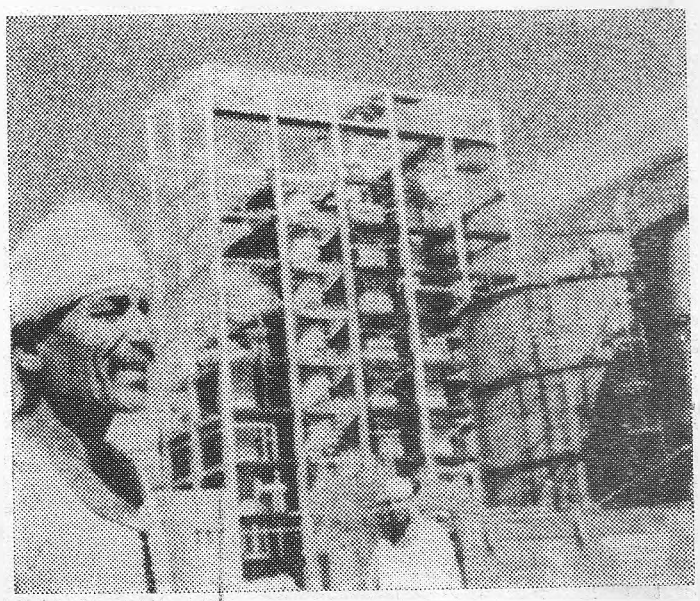

Pe șantierul combinatului de sodă de lîngă Alexandria, construit de specialiști români

În R. A. Egipt s-a înțeles bine că dezvoltarea agriculturii nu este singura cale a progresului material și din acest motiv o mare parte din eforturile de investiții se îndreaptă spre dezvoltarea industriei. Se pornește de la premisa că industria are rolul primordial pentru dezvoltarea întregii economii și că este factorul determinant al progresului social. Ținînd seama de această optică, la început s-a elaborat un plan de trei ani, plan care a marcat declanșarea acțiunii de industrializare a R. A. Egipt. Acest plan a fost urmat de un altul mai cuprinzător și apoi de altul. An de an, capacitatea de producție industrială a Egiptului a crescut. Producția anului 1971 a ajuns să fie de patru ori mai mare decît cea a anului 1956. Acest rezultat spectaculos dovedește nu numai efortul constructiv, ci și capacitatea reală a poporului egiptean de a-și construi o industrie puternică prin care nu numai să recupereze rămînerile în urmă datorate vicisitudinilor colonialismului, ci să se apropie de țările cu o industrie dezvoltată.

Acest proces de dezvoltare este amplificat și de extinderea relațiilor economice și comerciale ale R. A. Egipt cu alte țări ale lumii. În acest context, se înscriu și relațiile pe care Egiptul le întreține și dezvoltă cu Republica Socialistă România. Produsele industriei românești și-au cîștigat în Egipt o apreciere generală. Nu numai numeroasele solicitări și comenzi de îngrășăminte, tractoare, autocamioane, autoutilitare, locomotive despre care am aflat cu prilejul celui de-al treilea tîrg internațional de la Cairo, ce a avut loc în luna martie a acestui an, mi-au format această părere, dar și mulțumirea față de calitatea produselor românești, mulțumire exprimată de *Alfons Ghattas Gobrial*, director la Combinatul siderurgic de la Heluan ; entuziasmul tînărului tehnician *El Sayed Gaber Omar*, față de combinatul de sodă construit de români lîngă Alexandria : interesul manifestat de amiralul *Y. K. Samaha*, directorul general al portului Alexandria, față de colaborarea cu vasele maritime românești.

Politica externă a țării noastre se bucură de aprecierea pozitivă atît a cercurilor largi ale populației, cît și a oamenilor politici din Egipt. Astfel, într-o convorbire avută cu *Abd El Kader Bakr*, membru al parlamentului, acesta mi-a spus : *„Poporul egiptean nu va uita niciodată poziția demnă de apreciat pe care a avut-o România la O.N.U. votînd în favoarea rezoluțiilor comunității mondiale cu privire la Orientul Apropiat, în intersul dreptății și păcii. Vom avea prilejul să primim la începutul lunii aprilie în țara noastră, cu toată onoarea cuvenită, pe președintele Consiliului de Stat al României. Conducătorii statului egiptean își vor exprima cu acest prilej toată aprecierea și satisfacția față de această poziție nobilă a Republicii Socialiste România"*.

Într-adevăr, tovarășul Nicolae Ceaușescu este așteptat în R. A. Egipt cu sentimente de înaltă considerație și prietenie. Primul secretar al Uniunii Socialiste Arabe, *Sayed Marei*, arăta în aceste zile că *„președintele Ceaușescu se bucură aici de mare respect și înaltă cinstire"*, iar vicepremierul *dr. Mohamed Abdul Kader Hatem*, apreciind apropiata vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a spus : *„Nu încape îndoială că așteptata întîlnire între cei doi președinți va avea o mare influență asupra prieteniei și colaborării dintre România și Egipt"*.

Mihai Mirza

Cairo, martie

ROMÂNIA

• prezențe • contacte

• opinii

23 — 29 martie

S.U.A.: Delegația Consiliului Economic

La invitația Consiliului consilierilor economici de la Casa Albă, o delegație a Consiliului Economic al Republicii Socialiste România, condusă de Manea Mănescu, președintele Consiliului Economic, face o vizită în Statele Unite ale Americii. Agenda de lucru a delegației române, deosebit de bogată, cuprinde o serie de întrevederi, vizite, convorbiri importante.

La 22 martie, Manea Mănescu, vicepreședinte al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, președinte al Consiliului Economic, a fost primit la Casa Albă de președintele Statelor Unite, Richard Nixon. Cu acest prilej, Manea Mănescu a transmis președintelui Nixon un salut din partea președintelui Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În cadrul convorbirilor s-a evocat rolul deosebit pe care l-au avut asupra dezvoltării relațiilor dintre cele două țări, întîlnirile dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Richard Nixon. A avut loc un schimb de păreri asupra stadiului actual al relațiilor bilaterale româno-americane, al schimburilor economice, cooperării industriale și tehnico-științifice, exprimîndu-se dorința de a se întreprinde noi măsuri în scopul folosirii posibilităților de dezvoltare în continuare a acestor relații. Au fost abordate, de asemenea, unele probleme ale vieții internaționale, exprimîndu-se convingerea că dezvoltarea relațiilor româno-americane va contribui la înțelegerea și cooperarea între state.

De asemenea, la Washington, președintele Consiliului Economic al României a avut întrevederi și convorbiri cu numeroși oameni politici și de stat din S.U.A. Cu prilejul întîlnirii cu William Rogers, secretarul Departamentului de Stat al S.U.A., a avut loc un schimb de vederi asupra evoluției relațiilor bilaterale, în special în domeniul legăturilor economice, comerciale, cooperării industriale, tehnico-științifice și culturale. În timpul convorbirilor purtate cu John Connally, secretarul Departamentului de Finanțe al Statelor Unite, au fost examinate stadiul actual al relațiilor româno-americane și posibilitățile existente pentru dezvoltarea acestora în avantajul reciproc al ambelor părți.

La Consiliul consilierilor economici de la Casa Albă s-au purtat discuții asupra problemelor dezvoltării economiei celor două țări și ale extinderii relațiilor economice, asupra metodelor și tehnicilor de analiză a fenomenelor macroeconomice, a utilizării metodelor moderne de calcul și prospectarea economică a metodologiilor de elaborare a prognozelor în economie, știință și tehnologie.

Tovarășul Manea Mănescu a avut, la New York, o întrevedere cu secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, cu care prilej s-au abordat unele probleme privind participarea României la activitățile Națiunilor Unite, precum și aspecte ale rolului și eficienței organizației în dezvoltarea colaborării internaționale, în consolidarea păcii și securității.

Tot la New York, ca și la Chicago, San Francisco și Minneapolis, delegația Consiliului Economic al Republicii Socialiste România s-a întîlnit cu oameni de afaceri de la principalele companii industriale, comerciale și financiar-bancare, discutîndu-se posibilitățile de extindere a relațiilor comerciale, a cooperării industriale și tehnologice.

Berlin: Vizita parlamentarilor

Vizita oficială întreprinsă recent în R. D. Germană de o delegație a Marii Adunări Naționale, condusă de tovarășul Ștefan Voitec, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Marii Adunări Naționale, a oferit prilejul unor convorbiri rodnice, a unui schimb de păreri și experiență util privind activitatea parlamentelor și parlamentarilor din cele două țări.

Ospitalitatea cordială, atenția de care s-a bucurat delegația română încă de la sosirea în Berlin, discuțiile purtate cu Gerald Götting, președintele Camerei Populare, precum și cele desfășurate în cursul primirii la Walter Ulbricht, președintele Consiliului de Stat, la Paul Verner, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.S.U.G., și Erich Mückenberger, membru al Biroului Politic al C.C. al P.S.U.G., au relevat sentimentele de prietenie și stimă existente între partidele, popoarele și țările noastre, evoluția pozitivă a relațiilor reciproce, dorința comună de dezvoltare și aprofundare a acestora, a colaborării pe multiple planuri, în interesul mutual. „*Noi vedem în această vizită a delegației Marii Adunări Naționale,* declara GERALD GÖTTING adresîndu-se oaspeților români, *o expresie a adîncirii relațiilor de prietenie dintre parlamentele și popoarele noastre, posibilitatea de a vă informa direct despre activitatea pe care o desfășurăm. Sîntem totodată foarte interesați să cunoaștem din experiența și munca dv.*" Și tot președintele Camerei Populare, cu un alt prilej, își exprima convingerea că schimbul de păreri dintre parlamentarii din România și R.D.G. este menit să contribuie la o înțelegere mai aprofundată a problemelor construcției socialiste din cele două țări. „*Oamenii muncii din R.D.G.*, arăta el, *urmăresc cu interes realizările obținute de poporul român, sub conducerea P.C.R., în edificarea socialismului. Ne bucurăm de succesele sale, care au făcut ca România să se dezvolte într-o țară industrială*". Tovarășul ȘTEFAN VOITEC releva, la rîndul său, că „*vizita parlamentarilor români nu este întîmplătoare, ea reflectînd dezvoltarea continuu ascendentă a relațiilor dintre România și R.D.G. Schimbul de vederi dintre reprezentanții celor două parlamente constituie o contribuție importantă la extinderea bunelor relații dintre Marea Adunare Națională și Camera Populară, dintre popoarele țărilor noastre*".

Pe parcursul vizitei, la Berlin, în regiunea Cottbus, la Dresda, parlamentarii români s-au putut informa pe larg despre modul de lucru al organelor puterii de stat, sarcinile ce le stau în față pentru înfăptuirea hotărîrilor celui de-al VIII-lea Congres al P.S.U.G. de ridicare a economiei țării pe o treaptă superioară, de îmbunătățire continuă a nivelului de trai material și spiritual al populației. Ei au putut cunoaște nemijlocit, în calitate de oaspeți ai unor obiective economice, ai unor colective de muncă, o parte din realizările, din succesele importante obținute în domeniul industrial și agricol, social și cultural. Discuții fructuoase au evidențiat cu pregnanță ideea că înfăptuirea cu succes a construcției socialiste în țările noastre, dezvoltarea continuă a economiei și culturii României și R. D. Germane oferă posibilități sporite de creștere și adîncire a colaborării și cooperării reciproce multilaterale.

În cursul convorbirilor dintre parlamentarii celor două țări a fost acordată o atenție sporită problemei securității europene, cauză comună a tuturor popoarelor de pe continent. Subliniindu-se că recenta Declarație de la Praga constituie un important stimulent al eforturilor comune pentru ținerea cît mai grabnică a conferinței general-europene pentru securitate și colaborare, s-a relevat rolul de seamă ce revine parlamentelor și parlamentarilor în direcția însănătoșirii pe mai departe a climatului politic european, înțelegerii între toate statele continentului, egale în drepturi, a dezvoltării între ele a unei colaborări nestingherite.

Vizita parlamentarilor români în R.D.G., discuțiile calde, atmosfera de deosebită cordialitate prietenească, în care s-au desfășurat au relevat utilitatea contactelor, necesitatea continuării lor pe mai departe. În numele Biroului Marii Adunări Naționale, tovarășul Ștefan Voitec l-a invitat pe tovarășul Gerald Götting ca, în fruntea unei delegații a Camerei Populare, să facă o vizită în România.

Vasile Crișu

Berlin, martie.

ROMÂNIA

● prezențe ● contacte ● opinii

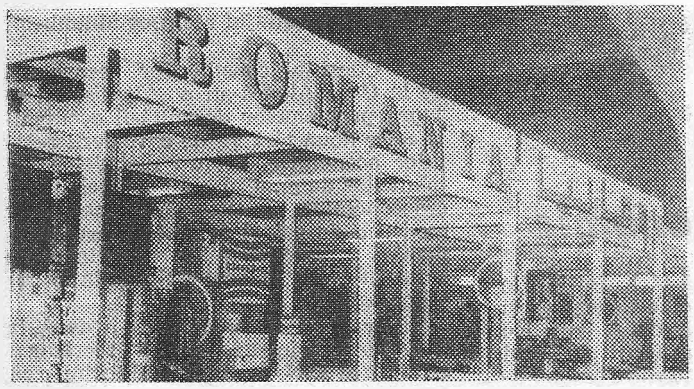

CAIRO
Pavilionul românesc din cadrul Tîrgului internațional

Ne-au declarat:

Prof. PETER MARTIN

rectorul Universității din Geneva

„Vizita mea în România a fost consacrată stabilirii modalităților concrete de schimburi de profesori, de studenți și de cercetători între universitățile elvețiene și cele din România. Am toate motivele să fiu satisfăcut de dezvoltarea relațiilor dintre Universitatea din Geneva și cea din Cluj, precum și pentru spiritul de colaborare al universitarilor și cercurilor științifice românești.

La Universitatea din Geneva, pe care o conduc, am avut plăcerea să cunosc geografi, chimiști, fizicieni, oameni de litere din România, care lucrează acolo cu o reală strălucire.

Printre obiectivele vizitate la București, la Cluj și în alte orașe românești se numără și Institutul de Fizică Nucleară care demonstrează grandoarea eforturilor făcute de statul român pentru încurajarea acestei ramuri importante a științei și tehnologiei, precum și pentru cercetările în domeniul fizicii, în ansamblu.

Cred că atît tinerii elvețieni, cît și colegii mei profesori, care nu au vizitat încă România, dar care vor avea prilejul să lucreze aici cu cercetătorii și oamenii de știință români, vor avea o revelație cînd vor descoperi amploarea progreselor înfăptuite de poporul român, după cel de-al doilea război mondial, și sînt convins că pentru colegii mei elvețieni va fi deosebit de interesant să studieze cum funcționează un sistem diferit de al nostru. Învățămîntul superior din România impune, după cîte mi-am dat seama, o muncă susținută din partea celor care îl frecventează, dar, în același timp, studenții se bucură de reale posibilități. Am admirat foarte mult, de asemenea, felul în care ați rezolvat problema căminelor pentru studenți. Sînt convins că văzînd realizările României, colegii mei vor căpăta, ca și mine, o imagine a dezvoltării statului dv., a realizărilor poporului român, a succeselor României în privința educării tineretului în general și a posibilităților create pentru instruire în domeniile de activitate preferate".

Oaspeți:

● **G. E. Glezerman**, prorector la Academia de Științe Sociale de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. ● **Alphonse Vranckx**, membru al Biroului Național al Partidului Socialist Belgian, ministru al justiției în guvernul belgian, în fruntea unui grup de profesori și studenți ● **Gerhard Jahn**, ministrul federal al justiției din R. F. a Germaniei ● **Raymond Poussard**, director general adjunct al radioteleviziunii franceze ● **Nicola Laham**, secretar al Federației Naționale a Sindicatelor muncitorilor și funcționarilor din Liban, conducătorul unei delegații a acestei federații ● **Sumio Hara**, președintele Băncii Tokio, în fruntea unei delegații economice din Japonia.

Peste hotare:

● **Stockholm :** Dumitru Popescu, membru al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., conducătorul unei delegații a Partidului Comunist Român ● **Cairo și Kuweit :** Petru Burlacu, adjunct al ministrului afacerilor externe ● **Dresda :** Prof. dr. docent Traian Ionașcu, care a participat la seminarul internațional organizat de Federația Mondială a Asociațiilor pentru Națiunile Unite și Liga R.D.G. pentru Națiunile Unite ● **Viena :** Acad. Athanase Joja, președintele Grupului parlamentarilor români pentru prietenie și colaborare în Europa la „masa rotundă" consacrată problemelor securității europene ● **Kuopio** (Finlanda) : Zilele culturii românești ● **Kiev :** Expoziția „Arhitectura Republicii Socialiste România" ● **Berlin :** Mihail Levent, membru al C.C. al P.C.R., secretar al Biroului Executiv al Frontului Unității Socialiste ● **Rotterdam :** „Săptămîna românească" ● **Conakry :** Constantin Tudor, membru al Consiliului Central al U.G.S.R., care a participat la lucrările celui de-al VI-lea Congres al Confederației naționale a oamenilor muncii din Guineea.

GERHARD JAHN

ministrul justiției din Republica Federală a Germaniei

„Efectuez prima mea vizită în România cu prilejul invitației care mi-a fost adresată de omologul meu român, Tăodor Vasiliu, ministrul justiției. Desigur, în timpul prezenței mele la București am avut o serie de întîlniri cu reprezentanți de frunte ai vieții juridice din România. Doresc să subliniez, în mod deosebit, utilitatea și caracterul de lucru al întrevederilor cu factorii de răspundere din Ministerul Justiției, Tribunalul Suprem, Procuratura Generală și Asociația Juriștilor, întrevederi în cadrul cărora am efectuat un bogat schimb de păreri într-o largă serie de probleme privind politica juridică. Personal am fost interesat să aflu modul de organizare a structurii legislative din România și alte chestiuni specifice acestei domeniu.

În ceea ce privește itinerarul meu românesc, în urma vizitei printr-o serie de centre reprezentative ale țării dv. am putut remarca faptul că România își cunoaște bine direcțiile de dezvoltare și depune eforturi deosebit de constructive. Ca să dau un singur exemplu, vizita la Brașov a ilustrat cît se poate de elocvent aria largă a obiectivelor din domeniul modernizării economiei și a dezvoltării vieții sociale : fabricile de tractoare și autocamioane, cartierele noi de locuit, în general pulsul vieții în acest oraș ilustrează bunele rezultate la care s-a ajuns.

Referindu-mă la cadrul relațiilor bilaterale și, în general, la rolul contactelor directe între personalitățile oficiale în dezvoltarea cadrului colaborării, trebuie să precizez că o cunoaștere directă, la fața locului, a unor realități, înțelegerea cît mai cuprinzătoare a problemelor specifice unei țări facilitează strîngerea legăturilor și găsirea unor soluții pozitive în acest domeniu. Dacă mă refer la sectorul de activitate juridică, desigur acesta vizează atît pentru România cît și pentru R.F.G. o problemă de strictă competență internă. Dar în măsura în care colaborarea înseamnă schimb de păreri, dorința de a învăța din experiența acumulată de alții, întîlnirile între juriști au și ele utilitatea lor în cadrul mai larg al colaborării bilaterale.

Doresc în încheiere să-mi exprim satisfacția că am avut prilejul să vizitez frumoasa dv. țară, că am cunoscut o serie de aspecte ale vieții și muncii poporului român. Prima vizită în România a unui ministru al justiției din R.F.G ilustrează, o dată mai mult, că dincolo de diferențele între sistemele noastre social-politice, dorința de a comunica, de a strînge relațiile, reprezintă un factor pozitiv al perioadei pe care o trăim".

Rubrică realizată de
Radu Budeanu
Rodica Țepeș

BONN

PRIMĂVARĂ AGITATĂ

Febrilă și zgomotoasă, dezbaterea publică în jurul ratificării a devenit în R.F.G. un fapt cotidian. O primăvară cu tonuri electorale stimulează din plin energiile politice. Între guvern și opoziție — nici un compromis. Discuția despre cele două tratate încheiate de guvern cu Uniunea Sovietică și Polonia a căpătat dimensiuni publice. Poate niciodată conștiința politică a vest-germanilor nu a fost mai sensibilă la o decizie cu rezonanțe internaționale. Rareori televiziunea a trezit un interes popular mai mare ca atunci cînd, cu prilejul ultimei dezbateri din Bundestag a transmis integral obositorul duel parlamentar.

Deznodămîntul — cel puțin juridic — stă în mîinile celor aproape 500 de deputați ai opoziției și guvernului care, conform procedurii constituționale, vor vota la 3—4 mai în moderna sală a Parlamentului de la Bonn, ridicat pe malul înalt, și pe atunci înflorit, al Rinului.

O coincidență complică însă, întrucîtva, lucrurile. Din cele zece, un land este, între timp, chemat la urne. E vorba de Baden-Württemberg, care la 23 aprilie va trebui să-și reînnoiască dieta de la Stuttgart. Și lucrurile n-ar fi stat așa, dacă raportul de forțe parlamentar între opoziție și guvern n-ar fi fost atît de delicat (cancelarul dispune teoretic de numai 249 de voturi, adică exact majoritatea absolută), și n-ar fi stat desigur așa, dacă, în cea de-a doua Cameră — federală (Bundesrat-ul) —, de astă dată opoziția nu ar fi deținut, ea, majoritatea absolută (21 la 20), majoritate care, însă, ar putea fi modificată în favoarea reprezentanților guvernamentali printr-un cîștig în landul cu pricina, Baden-Württemberg : și toate acestea n-ar fi avut nici un sens dacă, prin constituție, această reprezentanță federală n-ar fi avut competența de a dicta Parlamentului modalitatea de vot : cu majoritate absolută (doleanța opoziției), cu majoritate simplă (speranța guvernului). Cu alte cuvinte, complicata procedură de ratificare oferă, în actuala conjunctură, posibilitatea ca balanța pro sau contra ratificării să fie influențată nu numai de cele cîteva sute de sufragii parlamentare ci și de cele cîteva zeci de mii de voturi ale simplilor alegători din Baden-Württemberg.

În ochii strategilor electorali de la Bonn, consultarea provincială are șansa să se ridice la rangul de test. Nu e astfel de mirare strădania liderilor guvernamentali și ai opoziției de a capta bunăvoința electorală a landului din sud-vestul R.F.G.

În această atmosferă, împotrivirea creștin-democraților față de tratatele încheiate de guvern degenerează, uneori, în stridențe politice care par să deranjeze chiar și urechile celor mai puțin sensibili dintre alegători. Și se mai întîmplă ca, în goana lor după voturi, să accepte tacit chiar și daruri otrăvite.

De pildă, zilele trecute, organizația din Baden-Württemberg a partidului național-democrat (P.N.D.), de orientare neo-nazistă, a anunțat că se desființează ; motivul declarat : să nu-i concureze pe creștin-democrați în campania lor împotriva social-democraților și liberalilor. Cele 9,8 procente ale P.N.D. vor îngroșa deci rîndurile U.C.D. Rezonanța politică și morală a manevrei se dovedește a fi însă dintre cele mai neplăcute. E acesta — declara cancelarul Willy Brandt — un indiciu care demonstrează „cît de departe spre extrema dreaptă s-a deplasat Uniunea Creștin-Democrată". El își exprima, totodată, convingerea că „marele interes al P.N.D. în victoria U.C.D. va da de gîndit multor democrați conștienți", care se vor disocia de la o asemenea acțiune iar, astfel, „voturile lor vor fi cîștigate de partea luptei împotriva naționalismului". Reluînd aceeași idee, purtătorul de cuvînt al guvernului, Conrad Ahlers, atrăgea atenția, comentînd evenimentul, asupra „vecinătății atît de periculoase în care evoluează U.C.D. în adversitatea ei față de tratatele cu Răsăritul".

Atitudinea creștin-democrată nu pare să fi convins prea mult: un recent sondaj de opinie, efectuat în Baden-Württemberg, privind adeziunea față de „politica răsăriteană" a guvernului, arată că numărul susținătorilor este de 56 la sută față de 41 al adversarilor. Și, este un fapt că, în toată țara, se desfășoară o amplă campanie în favoarea ratificării tratatelor : o seamă de cunoscute personalități ale vieții publice cheamă la rațiune și responsabilitate, în sprijinul guvernului se desfășoară, în toate marile orașe ale R.F.G., acțiuni sindicale și ale unor influente organizații democratice.

În această conjunctură, opoziției pare să-i fie din ce în ce mai dificilă susținerea unei poziții de pură intransigență negativistă față de tratate ; respingerea nenuanțată s-a transformat în noua formulă a lui Barzel, întrucîtva mai atenuată — „așa, nu !", dispoziția agresivă de a trece, cu orice preț, la alegeri anticipate a căpătat unele tonuri mai prudente, iar tactica tergiversării se arată a fi, în cele din urmă, mai comodă. Notăm, în context, și răspunsul afirmativ — deși destul de întîrziat — al președintelui U.C.D., Rainer Barzel, la invitația cancelarului Willy Brandt de a se întîlni pentru o nouă discuție pe tema tratatelor.

Totuși, în orientarea creștin-democraților n-au survenit schimbări substanțiale. În acest sens, săptămînalul „Der Spiegel", îndeobște bine informat, dădea în vileag eventuale planuri, mai piezișe, de atac ale opoziției. În cazul unei victorii în Baden-Württemberg, creștin-democrații și-ar încerca șansa în Bundestag nu printr-o discuție de „politică răsăriteană" ci prin lansarea unei moțiuni de neîncredere în guvern cu prilejul adoptării bugetului pe 1972. Iar dacă tentativa nu va reuși, cînd la 3 mai se va trece la a doua lectură a tratatelor în Bundestag — deci înaintea sufragiului final de la 4 mai —, opoziția ar propune la vot o „moțiune de amînare", care, în intenția liderilor creștin-democrați, ar trebui să întrunească o majoritate mai confortabilă. Concluzia lui „Der Spiegel" este însă clară : „un plan al iluziilor". Exprimînd poziția guvernului, pentru ministrul de interne Genscher, manevrele dilatorii, sloganul alegerilor anticipate sau tactica votului de neîncredere „sînt, în fapt, trei variante ale aceleiași încercări, lipsite de șansă, de a se sustrage unei decizii în problema tratatelor cu Răsăritul".

Ratificarea tratatelor — declara, săptămîna trecută, cancelarul într-un discurs la Wertheim pe Main — „este în interesul națiunii" ; „nu există nici un motiv convingător împotriva tratatelor, ci — preciza el — dimpotrivă, în favoarea lor pledează multe argumente convingătoare". Și, apoi, în parte le enumera : „Fără aceste tratate nu poate exista înțelegere cu Uniunea Sovietică și cu alte țări ale Europei răsăritene. Fără aceste tratate, R.F.G. s-ar izola pe planul politicii mondiale. Fără aceste tratate, Uniunea vest europeană ar suferi prejudicii. Fără aceste tratate acordul asupra Berlinului (occidental) nu ar intra în vigoare. Fără aceste tratate nu ar putea fi duse mai departe cu succes negocierile cu R.D.G.". Denunțînd

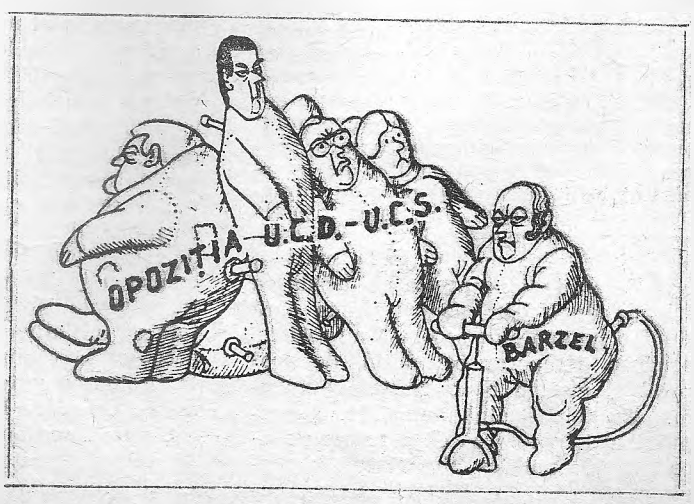

Opoziția se străduiește să capete mai multă greutate...

(Din **Süddeutsche Zeitung**)

atmosfera de încordare periculoasă pe care o întreține opoziția, ministrul de externe Walter Scheel dădea, la rîndu-i, unul din cele mai drastice avertismente : „nu slujește democrației și nu e o dovadă de patriotism tentativa de a crea, în politica internă a țării, un sentiment de neliniște, iar în cea externă, iluzii deșarte".

Prea puțină înțelegere a găsit opoziția și în Occident. „Aliații Bonn-ului — scria bunăoară «Der Spiegel» — au arătat, fără tăgadă, că doresc ratificarea tratatelor". Și, într-adevăr, liderii creștin-democrați au avut, de curînd, ocazia să se convingă direct : Schröder la Washington, Barzel la Paris, Birrenbach la Haga și Paris, von Weizsäcker la Washington... Chiar nemărturisit, sentimentul politic al izolării riscă să facă, într-un viitor previzibil, carieră în rîndurile unei opoziții, în fond nu atît de omogene precum vrea s-o arate.

Radu Pascal

ULSTER

UN NOU ÎNCEPUT. SPRE CE?

WILLIAM WHITELAW
O misiune complicată

În dimineața zilei de 25 martie, într-o Cameră arhiplină, premierul Edward Heath anunța inițiativa guvernului britanic de a prelua răspunderea directă a administrării Irlandei de Nord. Treptat, relatează corespondenții parlamentari ai ziarelor britanice, pe măsură ce erau expuse principalele măsuri — preluarea responsabilității directe a provinciei de către Londra, suspendarea pe timp de un an a Stormontului, numirea în guvernul britanic a unui secretar de stat însărcinat cu problemele Ulsterului și a unei comisii consultative, referendumuri periodice în problema unirii cu Republica Irlanda și suprimarea treptată a internărilor — devenea tot mai clar că cele spuse de primul ministru găseau mai mult sprijin din partea opoziției decît din partea conservatorilor.

Recrudescența violenței și degradarea continuă a situației, conjugată cu refuzul premierului nord-irlandez Faulkner și al cabinetului său de a accepta planul de pace al guvernului britanic (guvern cu reprezentare proporțională, revizuirea politicii de internări și înființarea unui post de ministru britanic rezident în Ulster însărcinat cu problemele securității provinciei, plan respins oficial la 23 martie), l-au determinat pe acesta să decidă ca Irlanda de Nord, pentru prima oară după o jumătate de secol, să nu mai fie condusă, temporar cel puțin, de propriul ei guvern ca o entitate autonomă. Nu este străină intențiilor guvernului nici încercarea de a reface pe această cale politica bipartizană în privința situației din Ulster, opinează unii comentatori. Într-adevăr, Harold Wilson a angajat prompt sprijinul partidului laburist în favoarea guvernului în această „situație extrem de gravă", după cum a caracterizat-o liderul opoziției care a sugerat însă inițierea de negocieri între toate părțile interesate".

În timp ce în Ulster se iveau primele semne ale reacției protestante, noua necunoscută a crizei, William Whitelaw, fostul lider al Camerei Comunelor, avea, în noua sa calitate de secretar de stat însărcinat cu prblemele Irlandei de Nord, convorbiri preliminare cu oficialitățile militare și civile ale provinciei. Potrivit cercurilor politice din Belfast, principala problemă căreia trebuie să-i facă față noul secretar, avînd în vedere perspectivele îndoielnice de colaborare cu membrii guvernului unionist suspendat, este asigurarea capacității militare necesare pentru prevenirea unor eventuale acțiuni violente îndreptate împotriva deciziei guvernului britanic. În acest sens, comandamentul militar a decis ca în caz de nevoie alți 4 000 de soldați britanici să debarce în provincie făcînd ca numărul total al acestora să se ridice la 18 500. Brian Faulkner, care a demisionat din postul de premier al Irlandei de Nord în semn de protest față de inițiativa guvernului britanic, a acceptat să rămînă în funcția sa pînă la preluarea puterii legislative și executive de către Londra.

Suspendarea unui parlament regional, împotriva dorinței guvernului provinciei și împotriva dorinței majorității membrilor acelui parlament, pune Marea Britanie în situația de a înfrunta o criză constituțională, cea mai gravă după părerea ziarului „The Times", de la aceea provocată de abdicarea regelui Edward al VII-lea în 1936. Se recunoaște în general că decizia guvernului britanic de a prelua puterea în Ulster nu este o decizie neconstituțională : Legea din 1920 asupra Irlandei rezervă autoritatea finală guvernului de la Westminster care trebuie însă în orice acțiune vizînd păstrarea „legii și a ordinii" în Irlanda de Nord să obțină acordul parlamentului de la Londra.

Marți, în timp ce o mulțime de 100 000 de protestanți manifesta împotriva măsurilor guvernului britanic în fața clădirii parlamentului nord-irlandez întrunit în ultima sa ședință, Camera Comunelor a aprobat cu o majoritate neobișnuită — 483 contra 18 voturi — suspendarea Stormontului și conducerea Ulsterului de la Londra.

Declarînd într-un discurs televizat că „noile măsuri sînt menite să creeze un început pentru a se putea ieși din cercul vicios al actelor de violență" și dînd asigurări în ceea ce privește „restabilirea deplinelor drepturi ale ambelor comunități", premierul Heath a reafirmat că Ulsterul va rămîne o parte a Marii Britanii atîta timp cît majoritatea populației sale nu-și va exprima dorința de unire cu Republica Irlanda. În opinia lui „The Economist", „guvernarea directă de la Londra, mai mult decît un prim pas spre guvernarea de la Dublin, cum se tem protestanții. pare să afirme că Marea Britanie este una și indivizibilă. Totuși — adaugă săptămînalul relevînd principalul pericol al măsurii — Irlanda de Nord nu poate fi guvernată direct de la Londra fără ca majoritatea populației de acolo să accepte acest lucru". Parcă pentru a confirma primejdia potențială a noii situații, ex-premierul Faulkner a declarat că se teme că „poporul va ajunge la concluzia că violența dă rezultate", iar unii deputați unioniști s-au grăbit să anunțe că nu vor coopera cu noul secretar de stat. William Craig. liderul organizației protestante extremiste „Ulster Vanguard" afirmînd că „Ulsterul este azi mai aproape de războiul civil decît ieri", a cerut comunității protestante să respingă orice formă de cooperare cu autoritățile britanice și a chemat-o la o grevă de două zile.

La rîndul ei. Armata Republicană Irlandeză a denunțat noile măsuri ca „total inacceptabile" și ambele ei aripi atît „Provizionalii" cît și „Oficialii" au declarat că acțiunile lor vor continua. Această atitudine nu exprimă însă și poziția celei mai mari părți a comunității catolice. Partidul Social-Democrat și Laburist, principalul partid de opoziție din Stormont, exprimîndu-și unele rezerve față de politica de internări, a declarat că va sprijini măsurile britanice, iar „Mișcarea pentru drepturi civile" chiar considerînd că „nu s-a făcut încă nici o încercare reală de a se stabili democrația în provincie", și-a suspendat marșurile timp de o lună în așteptarea rezultate-

lor în privința internării și a stabilirii drepturilor civile. La Dublin premierul Jack Lynch, primul ministru al Republicii Irlanda, a declarat că „inițiativa britanică în Irlanda de Nord constituie un pas înainte în căutarea unei soluții durabile a problemelor existente încă în relațiile anglo-irlandeze" și a hotărît retrimiterea la Londra a ambasadorului irlandez rechemat cu ocazia evenimentelor din „Duminica sîngeroasă" de la Londonderry.

În ceea ce privește presa insulară, ea adoptă cele mai diferite atitudini și exprimă păreri reprezentative pentru fiecare nuanță a spectrului politic britanic. Mergînd de la optimismul precaut al lui „The Sunday Times" („Este singura decizie care putea fi luată în împrejurările actuale și care creează premisele unei schimbări în teribila situație existentă") la pesimismul lui „The Sunday Telegraph" („Dacă noul început al premierului Heath nu va duce rapid la o dezamorsare a situației explozive, atunci, fără îndoială, că o va înrăutăți"), ea este unanimă într-o singură privință: inițiativa în sine nu reprezintă o soluție la nici una din problemele Ulsterului. Punînd capăt unei guvernări locale, care după părerea minorității catolice ignora interesele ei, se creează o nouă situație. Potențial primejdioasă prin reafirmarea nu numai politică dar și militară a dominației britanice, dar oferind totuși speranța în cazul că se realizează reformele promise, de a se găsi o bază reală în vederea soluționării crizei.

Dorin Suciu

WASHINGTON

CONFERINȚA DE PRESĂ A PREȘEDINTELUI NIXON

Întrucît întrebările reporterilor s-au referit și la politica externă și la preocupări interne, ultima conferință de presă a președintelui Richard Nixon a exprimat punctul de vedere al Administrației față de multe probleme la ordinea zilei. Iată cîteva dintre cele mai importante: perspectivele apropiatei vizite oficiale a președintelui S.U.A. în Uniunea Sovietică. Președintele consideră că, la Moscova, discuțiile se vor referi la „o serie de probleme concrete de foarte mare importanță, dintre care una ar putea să fie limitarea armelor strategice, dacă nu cumva aceste tratative (S.A.L.T.) vor constitui o problemă rezolvată încă înainte de această călătorie". Apreciind ca puțin probabilă această ultimă ipoteză deoarece, deși cele două părți sînt în principiu de acord asupra limitării armelor ofensive sau defensive, ele sînt „încă foarte departe de acord într-o serie de probleme esențiale". Richard Nixon și-a exprimat speranța că divergențele vor fi reduse. Referindu-se la „observațiile cît se poate de constructive ale lui L. I. Brejnev în sensul că la Moscova s-ar putea ajunge la un acord în privința S.A.L.T. ca și în multe alte domenii", președintele Statelor Unite a încheiat subliniind că „perspectivele de succes ale acestei întîlniri la nivel înalt sînt foarte bune".

Înainte de a pleca în Uniunea Sovietică președintele va face o călătorie în Canada. Întrebat despre șansele de succes ale tratativelor americano-canadiene, președintele a răspuns: „Cred că este foarte util să ne întîlnim cu prietenii din Canada, deși după toate probabilitățile, vom constata că avem unele dezacorduri foarte fundamentale după întîlnire, ca și înainte de ea".

Răspunsurile la întrebările privind perspectivele războiului din Indochina și ale tratativelor de pace de la Paris (întrerupte în prezent din inițiativa părții americane) au fost evazive. Președintele s-a declarat „gata pentru tratative atît pe căi publice cît și pe căi particulare", dar s-a arătat sceptic în privința reluării concrete a negocierilor de la Paris. Președintele a refuzat să precizeze programul de retragere a trupelor americane din Indochina, dar a declarat că se va da un nou comunicat în această privință, înainte de 1 mai.

Pe plan intern, s-a discutat mai mult despre trei subiecte: inflația, atitudinea oficială față de folosirea autobuzelor pentru asigurarea integrării rasiale în școli și așa-numita afacere I.T.T.

Președintele s-a declarat satisfăcut de eficiența controlului asupra indicelui prețurilor de consum la articolele care sînt supuse controlului, dar nesatisfăcut de „creșterea regretabilă a prețurilor produselor alimentare", al căror indice nu este controlat.

Este sau nu constituțională măsura cerută de președinte Congresului și anume instituirea unui moratoriu pe timp de un an asupra hotărîrilor judecătorești care ordonă folosirea autobuzelor pentru asigurarea unui grad sporit de integrare rasială în școli? Pe de altă parte, hotărîrea guvernului de a aloca sume mai mari în școlile pentru negri (cu scopul de a le ridica standardul și de a opri astfel afluxul elevilor negri spre școlile predominant albe) este interpretată cu îngrijorare, de o parte a opiniei publice ca o reîntoarcere la vechea doctrină a școlilor separate dar egale pentru negri, cu alte cuvinte ca o revenire la segregația rasială. Ambele aspecte au fost supuse discuției la conferința de presă prezidențială. Președintele Nixon și-a exprimat convingerea că intervenția solicitată de el Congresului va fi considerată constituțională de Curtea Supremă. El a susținut că „transportul cu autobuzele în scopul realizării unui echilibru rasial nu numai că nu duce la o educație superioară, dar duce chiar la o educație inferioară" și a apărat principiul așa-zisei „educații compensatoare".

CONVORBIRILE S.A.L.T.

Începute, după cum se știe, în noiembrie 1969 și desfășurate alternativ la Helsinki și Viena, convorbirile sovieto-americane privind limitarea armelor strategice intră, cu actuala rundă, a șaptea, într-una din fazele lor cele mai importante.

Cea de a 144-a ședință plenară, desfășurată marți la Helsinki a avut loc sub semnul declarațiilor optimiste, chiar dacă prudente pe alocuri, făcute de șefii celor două delegații la tratative: Vladimir S. Semionov și Gerald C. Smith.

„Uniunea Sovietică acordă o importanță deosebită acestora (S.A.L.T. — n.n.) și este în favoarea realizării unui acord reciproc acceptabil pe baza principiului unei egale securități". „Avem ferme instrucțiuni din partea guvernului sovietic — a adăugat Vladimir S. Semionov — să lucrăm într-un spirit constructiv și practic". La rîndul său, Gerald C. Smith a declarat, printre altele, la sosirea sa în capitala finlandeză: „Noi sperăm că această sesiune a S.A.L.T. va conduce la un acord asupra limitării rachetelor antibalistice (ABM) ca și la un acord provizoriu privind unele arme ale sistemului ofensiv".

Programul convorbirilor nu este riguros fixat, sarcinile numeroase și complexe care stau în fața delegațiilor impunînd, așa după cum s-a declarat, o activitate deosebit de intensă de negocieri și tratative.

Observatorii politici acordă actualei runde a convorbirilor S.A.L.T. șansa de a apropia punctele de vedere ale celor două părți, de a realiza o limitare a divergențelor, chiar dacă numai în anumite aspecte implicate de voluminosul și delicatul dosar al armelor strategice. Aceste aprecieri își identifică suportul în declarațiile făcute cu puțin timp în urmă de factorii responsabili ai Uniunii Sovietice și Statelor Unite ale Americii.

Astfel, după cum se știe, în cuvîntarea rostită la 20 martie la Congresul al XV-lea al sindicatelor din U.R.S.S., L.I. Brejnev, aprecia: „Acordăm o mare importanță convorbirilor sovieto-americane cu privire la limitarea înarmărilor strategice. Cheia succesului lor constă în recunoașterea de către ambii parteneri a principiului securității egale a părților și în hotărîrea de a urma în fapt acest principiu. Suntem pentru realizarea unei înțelegeri reciproc acceptabile. Ea ar corespunde atît intereselor popoarelor sovietic și american, cît și intereselor securității internaționale". Cît privește pe R. Nixon, președintele S.U.A., acesta aprecia: „...Cred că există toate șansele în această privință... în sensul că am putea ajunge la un acord în privința S.A.L.T., la Moscova, privind limitarea atît a armelor defensive, cît și ofensive, întocmai ca și acorduri în multe alte domenii".

G. P.

în baza căruia se atribuie fonduri suplimentare şcolilor pentru negri, deşi e recunoscut că, aşa după cum a reieşit din anchetele minuţioase întreprinse de reţeaua de televiziune N.B.C., sistemul nu a dat roade acolo unde a fost aplicat pînă acum.

Ziariştii au dorit să afle care este opinia preşedintelui în legătură cu scandalul I.T.T.-Kleindienst, o afacere tinzînd să ia proporţiile cazului Hughes-Irving, cu deosebirea — majoră — că unora dintre persoanele implicate şi anume Richard Kleindienst aşteaptă să fie confirmat în Senat în funcţia de ministru al justiţiei al Statelor Unite. Foarte pe scurt — presa a relatat despre aceste neclarităţi, iar noi vom reveni cu detalii suplimentare — este vorba despre faptul (dezvăluit de ziaristul Jack Anderson) că societatea International Telephone and Telegraph Corp. a oferit partidului republican, pentru convenţia sa care va avea loc la vară, o contribuţie de 400 000 de dolari în schimbul „bunăvoinţei" Ministerului Justiţiei faţă de încălcarea legislaţiei antitrust de către I.T.T. Kleindienst, care era ministru adjunct al justiţiei, şi John Mitchell, pe atunci ministrul justiţiei (a renunţat la funcţie pentru a pregăti susamintita convenţie republicană) ar fi fost la curent cu aceste tranzacţii veroase sau ar fi participat chiar la ele. Jocul afirmaţiilor, al dezminţirilor şi al revenirilor este, deocamdată, zăpăcitor. Între timp, Jack Anderson dezvăluie mereu noi aspecte, ca de pildă presiunile exercitate de I.T.T. asupra guvernului american pentru a-l determina mai întîi să împiedice venirea la putere a guvernului Allende şi apoi să ia „măsuri drastice" împotriva acestui guvern şi să adopte, în general, o politică mai dură faţă de ţările latinoamericane.

Preşedintele Nixon a afirmat, la conferinţa sa de presă, că continuă să-l considere pe Kleindienst „un om capabil, cinstit, deplin calificat pentru a fi ministru al justiţiei al Statelor Unite". Cît despre marile contribuţii ale unor corporaţii la campaniile electorale, cu scopul de a obţine în schimb anumite avantaje, preşedintele a spus că Administraţia sa nu răsplăteşte în nici un fel contribuţiile de acest gen, dar că „I.T.T. a avut, în decursul anilor, o contribuţie la numeroase evenimente politice, ea devenind un mare conglomerat sub cele două administraţii anterioare. Administraţia Kennedy şi Administraţia Johnson", care nu au făcut nimic pentru a opri creşterea lui, spre deosebire de actualul guvern care, potrivit afirmaţiei preşedintelui, a adoptat măsuri antitrust împotriva I.T.T. Afacerea continuă, însă, să ia proporţii, dezlegarea ei nu se întrevede încă.

Felicia Antip

ÎNTREVEDERI INTERARABE

Proiectul regelui Hussein privind crearea unui regat unit continuă să domine scena politică interarabă, ca şi — implicit — propunerea Bagdadului de constituire a unei uniuni tripartite (Irak, Siria, Egipt) şi atitudinea faţă de rezistenţa palestiniană.

După ce şapte state arabe au respins fără rezerve „planul Hussein", s-a înregistrat prima reacţie oficială care nu-i este manifest ostilă. Este vorba de declaraţia preşedintelui Gaafar El Numeiry (primită cu o vie satisfacţie în cercurile politice de la Amman), care a criticat graba cu care a fost judecat proiectul. „Planul, a spus el, n-a fost studiat în mod suficient de cei ce s-au pronunţat împotriva lui". Totuşi, el a formulat o serie de rezerve asupra proiectului, întrucît „acesta nu prevede decît frontierele unei Iordanii izolate de naţiunea arabă", reafirmîndu-şi, totodată, sprijinul faţă de cauza palestiniană.

Între timp, cei patru emisari ai suveranului haşemit s-au reîntors la Amman după turneul „de informare" întreprins în toate ţările arabe, cu excepţia Irakului şi Libiei care au refuzat să-i primească, iar Senatul şi Adunarea Naţională iordaniană au aprobat în unanimitate proiectul regelui Hussein. „Campania de informare" declanşată de Iordania va atinge punctul său culminant o dată cu vizita ce o întreprinde suveranul haşemit, începînd din 28 martie, la Washington, prilej cu care va încerca să obţină sprijinul american faţă de planul său. În acest sens, se apreciază că regele Hussein va cere, înainte de toate, şefului Casei Albe să facă presiuni asupra Israelului în special în ce priveşte statutul Ierusalimului care, potrivit noii formule, ar urma să devină capitala provinciei Palestina. Călătoria suveranului iordanian — la numai 48 de ore înaintea alegerilor municipale din Cisiordania ocupată calificate drept „ilegale" atît de Amman cît şi de rezistenţa palestiniană — va fi îndeaproape urmărită de ţările arabe.

Implicaţiile planului lansat de regele Hussein au fost examinate şi la întîlnirea dintre preşedinţii Sadat şi Khadafi şi o delegaţie palestiniană condusă de Khaled el Hassan, unul din liderii organizaţiei „El Fatah", întîlnire desfăşurată în localitatea egipteană Mersa Matruh. În legătură cu ideile avansate, privind crearea unui guvern palestinian în exil, Khaled el Fahoum, preşedintele Consiliului Naţional Palestinian, subliniia că „nu avem nevoie" de un asemenea guvern, precizînd că această propunere a fost avansată ca ripostă la „planul Hussein". În momentul de faţă, a spus el, Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei este recunoscută ca reprezentantul legitim al poporului palestinian de către toate statele arabe, fiind membră a Ligii Arabe.

Ait subiect de preocupare pentru conducătorii ţărilor arabe: iniţiativa irakiană a unei uniuni tripartite între Bagdad, Damasc şi Cairo care nu ar urma să includă însă şi Libia, membră după cum se ştie a Federaţiei Republicilor Arabe. (Faptul a stîrnit nemulţumirea oficialităţilor libiene, ceea ce a determinat se pare şi scurta vizită a preşedintelui Sadat la Tripoli). Pentru a sublinia importanţa pe care o acordă iniţiativei sale, Bagdadul a desemnat pe personalitatea „nr. 2" a regimului, Saddam Hussein, vicepreşedinte al Consiliului Comandamentului Revoluţiei, cu o misiune pe lîngă guvernele de la Damasc şi Cairo. Concluziile vizitei din capitala siriană evidenţiază limitele pe care, în mod necesar, le comportă misiunea irakiană. Siria, membră a Federaţiei Republicilor Arabe, a hotărît să supună proiectul irakian spre examinare Consiliului prezidenţial al federaţiei.

R. G.

PARIS

CONSULTAREA DIN APRILIE

Viaţa politică franceză reflecta încă din toamna trecută, cu o anticipaţie de peste un an faţă de scadenţa alegerilor legislative, preocupări electorale. De la conferinţa de presă din 16 martie a preşedintelui Pompidou, a căpătat şi ritmul perioadelor care preced chemarea cetăţenilor la urne. Cu atît mai mult cu cît pînă la 23 aprilie (data ce pare a fi fost definitiv — dar nu încă oficial — reţinută) timpul este foarte scurt. Aşa încît, deşi campania referendară propriu-zisă nu va începe decît după 5 aprilie — cînd consiliul de miniştri va aproba proiectul de lege asupra corpului electoral, deci formularea exactă a întrebării — programul de lucru al formaţiilor politice franceze s-a încărcat cu şedinţe şi dezbateri suplimentare, iar pe ordinea de zi a celor dinainte stabilite punctele de discutat s-au înmulţit.

Mecanismul preparativelor a intrat deci în activitate. Consemnînd cotidiana desfăşurare a faptelor, observatorii continuă însă în acelaşi timp să caute a descifra motivările profunde ale hotărîrii prezidenţiale, obiectivele ei apropiate şi cele mai depărtate, evantaiul posibilelor ei consecinţe. „De la începutul anului viaţa politică franceză s-a caracterizat printr-o ofensivă a opoziţiei, în legătură directă cu începerea perioadei preelectorale" scrie Michel Bassi în „Le Figaro", amintind că pe acest fundal politic s-au proiectat dosarele unei serii de afaceri frauduloase, controversele în jurul sistemului fiscal, nemulţumirile generate de creşterea preţurilor şi neliniştea faţă de problemele folosirii mîinii de lucru, conflictele sociale grave de la Boulogne-Billancourt (Renault). „Cu acest referendum, continuă ziarul, preşedintele Pompidou porneşte la luptă pentru a redobîndi iniţiativa". În primul rînd, restabilind coeziunea majorităţii : „dîndu-i ceea ce poate i-a lipsit : un ţel de acţiune".

Consultarea din 23 aprilie poate constitui pentru majoritate un asemenea ţel. Pe acest altar, republicanii independenţi (giscardienii), de pildă, vor trebui să sacrifice un timp preocuparea de a cîştiga teren pentru a modifica în favoarea lor raportul de forţe — şi ca urmare, repartizarea răspunderilor — în interiorul majorităţii. Iar în rîndurile U.D.R., asocierea procedurii referendare cu tema lărgirii C.E.E. constituie o formulă de incontestabil impact, sub pavilionul simbiotic — „continuitate" şi „deschidere" — sub care preşe-

dintele Pompidou a declarat la începutul septenatului său că-și va desfășura activitatea. „Gaulliștii istorici" salută în numele continuității folosirea consultării directe instituite de general ; mai tînăra generație, tehnocratică, a gaullismului sprijină interesul pe care de peste doi ani îl manifestă și inițiativele pe care în acest timp le-a luat președintele cu privire la lărgirea C.E.E. ; și unii și ceilalți în fine, pornind de la dificultățile — diferite ca natură, coincidente în timp — pe care le cunosc actualmente premierul Heath și cancelarul Brandt, se lasă ispitiți de speranța că, investit cu o nouă dimensiune prin referendum, „primul dintre francezi" ar putea deveni figura de proră a construcției comunitare.

Pe un alt plan, referendumul repune implicit în valoare o anumită ierarhie instituțională : acest tip de consultare este o prerogativă a șefului statului. Ceea ce, în conferința sa de presă președintele Pompidou a subliniat („cred că este de datoria mea și că este fundamental democratic să chem pe francezi, care m-au ales prin vot direct, să se pronunțe direct") — în spiritul de altfel al unor mai vechi preocupări. La conferința sa de presă din septembrie, el declarase că, între „majoritatea prezidențială" (care desemnează pe șeful statului) și „majoritatea legislativă" (care, determinînd compoziția parlamentului, se reflectă în aceea a guvernului) există, mai mult sau mai puțin, dar nu neapărat totdeauna, acord sau paralelism". Ca și atunci, chiar mai pe larg, președintele Pompidou a semnalat linia de demarcație dintre atribuțiile funcției prezidențiale și acelea ale primului ministru. Ca și atunci, s-a declarat dispus să accepte colaborarea unor oameni din afara grupărilor majorității: în timp ce atunci părea a se referi mai ales la unele formații de centru, de data aceasta a fost vorba de „oameni care s-ar declara gata să mă ajute în acțiunea mea".

În contextul temei desemnate a referendumului — politica Franței față de C.E.E. — invitația se adresează deci unor zone politice mai largi. Centriștilor din opoziție conduși de Jean Lecanuet, fără îndoială, dar nu acesta este aspectul cel mai interesant : centriștii au și arătat că vor răspunde afirmativ la referendum, precizînd intenția lor de a-și menține toate rezervele față de restul politicii actuale; este însă greu de închipuit că, după o asemenea adeziune, ei vor mai putea fi foarte combativi — și unii observatori văd prefigurîndu-se includerea lor în majoritate. Cu radicalii, problema este mai dramatică : unii dintre ei sînt partizani ai comunității vest-europene (președintele Maurice Faure este semnatar al Tratatului de la Roma, secretarul general Jean-Jacques Servan-Schreiber se proclamă „european" — deși în momentul de față păstrează o discreție prudentă), alții se vor fideli aliaților de stînga. La stînga lor însă, socialiștii sînt și ei împărțiți : programul pe care l-au adoptat recent proclamă pe de o parte cooperarea cu partidul comunist ca o orientare fundamentală a politicii P.S.F., preconizează pe de altă parte lărgirea C.E.E. și sporirea atribuțiilor organelor comunitare. Convenția națională extraordinară care a avut loc duminică la Suresnes, ca urmare a hotărîrii prezidențiale privitoare la referendum, s-a ținut cu ușile închise. Formula „abținerii motivate" la votul din 23 aprilie pare a fi rezultatul unui compromis între tendințele contradictorii.

Miercuri după-amiază, cînd delegațiile partidului comunist și partidului socialist desemnate pentru elaborarea unui program de guvernămînt s-au întrunit la sediul P.C.F., problema unei atitudini comune față de referendum s-a inscris firesc în tematica discuțiilor. Dar dacă analizele celor două partide se întîlnesc în aprecierea că ținerea unei asemenea consultări este o operație prioritar de politică internă, concluziile pe planul acțiunii diferă. Partidul comunist, reafirmînd orientarea enunțată în „Programul pentru un guvern democratic de uniune populară", a arătat că, în concepția sa, trebuie să se răspundă „nu" întrebării referendare. Partidul socialist a menținut propunerea de „abținere motivată" adoptată duminică la Suresnes. Comunicatul remis presei miercuri seara arăta că delegațiile au stabilit să se „constituie un grup de lucru în vederea unui acord politic comportînd un program de guvernămînt", iar în ceea ce privește referendumul „ele au expus punctele de vedere ale partidelor lor" și „au convenit să continue discuțiile pentru a explora posibilitățile de a defini o poziție comună". Discuțiile au continuat într-adevăr în cursul nopții și în ziua următoare. Fără să se ajungă la un acord. Vineri, la Bourges, în cadrul unei conferințe de presă, secretarul general adjunct al P.C.F., Georges Marchais, a declarat că delegația comunistă a avut „o atitudine cinstită și leală : să nu se ceară nici unuia din cele două partide să renege sau să contrazică propriile sale poziții în legătură cu problemele C.E.E.", că, pe această bază și ținînd seama de orientările consemnate în bilanțul comun din decembrie 1970, „acordul între cele două partide era posibil" cu atît mai mult cu cît a existat ca punct de plecare o apreciere identică asupra rostului consultării referendare și implicațiilor ei. „Regretăm, a spus Georges Marchais, că partidul socialist și-a luat răspunderea de a refuza — pînă în momentul de față — un acord după părerea noastră perfect acceptabil pentru amîndouă partidele".

Faptul că mai sînt trei săptămîni pînă la data consultării, continuarea în grupul de lucru a contactelor P.C.F.—P.S.F. pentru elaborarea programului comun de guvernămînt, o formulare limitativă în declarațiile lui Georges Marchais (socialiștii au refuzat „pînă în momentul de față", acordul), lasă poate să se întrevadă persistența unor posibilități de înțelegere. Care ar fi de considerabilă însemnătate nu numai în ceea ce privește rezultatele referendumului — nu e tot una dacă principalele forțe ale stîngii se adresează solidar electoratului, sau fiecare în numele său propriu — dar și pentru evoluția ulterioară a vieții politice franceze. Se emit variate ipoteze : va urma vreo remaniere ministerială ? vor urma alegeri anticipate și, dacă da, cînd ? Cercurile din preajma palatului Elysée nu sînt volubile asupra acestor subiecte. Nu numai din discreție, consideră observatorii, ci pentru că pragmatismul președintelui așteaptă încheierea la 23 aprilie a acestei etape, înainte de a defini pe cele următoare.

Florica Șelmaru

„OPERAȚIUNEA ACORD"

Suspensul a funcționat pînă în ultima clipă. Simbătă seara Dominic Mintoff, primul ministru al Maltei, sosea la Londra. Cercuri britanice autorizate declarau că va fi semnat probabil un nou tratat anglo-maltez dar „aceasta e o posibilitate pe care n-o putem garanta". Duminică la prînz, după dejunul oferit oaspetelui de către lordul Carrington, ministrul britanic al apărării, acordul era încheiat.

După nouă luni de ultimatumuri succesive, de bruște rupturi și neașteptate reînnodări de negocieri privind viitorul bazelor britanice din Malta, s-a realizat în sfîrșit un acord în termenii căruia. Malta urmează să primească din partea țărilor membre ale N.A.T.O. peste 100 milioane lire sterline, în această sumă intrînd cele 14 milioane lire sterline — chiria britanică anuală, un ajutor economic de aproximativ 7 milioane, un ajutor bugetar de două milioane și jumătate acordat de Italia, precum și unul suplimentar din partea Statelor Unite. În schimb, prezența bazelor militare britanice, implicit N.A.T.O., este din nou asigurată.

„Operațiunea acord" a fost declanșată imediat după alegerile d la 18 iunie cînd Dominic Mintoff deși dispunînd de o majoritate precară pe plan parlamentar (28 de locuri au revenit laburiștilor față de cele 27 ale naționaliștilor) avea să denunțe tratatul privind bazele militare din insulă, denunțare acompaniată de gesturi semnificative ca expulzarea șefului naval al N.A.T.O. în Mediterana, amiralul Gino Birindelli, sau refuzul de a primi vizita unor unități navale ale Flotei a 6-a americane. În septembrie se încheia între cele două țări un acord provizoriu de șase luni. Dar, începînd din octombrie, premierul maltez accentuează presiunile pentru a determina Marea Britanie să mărească oferta pentru folosirea insulei ca bază militară. După o vizită a lui Dom Mintoff la Londra, cu care prilej a purtat convorbiri cu Edward Heath, criza se agravează. Este sfîrșitul lui decembrie și Anglia anunță că preferă să-și retragă cei 3 500 de oameni din insulă decît să cedeze presiunilor primului ministru maltez. Cu toate acestea mesajele de la 24, 29 și 31 decembrie prin care Dominic Mintoff cerea retragerea tuturor forțelor britanice pînă la 15 ianuarie 1972 surprind întrucîtva Londra. Lord Carrington avea însă să declare că trupele britanice din Malta au intenția „de a se grăbi încet" pentru ca retragerea definitivă să aibă loc în luna martie.

In ianuarie dialogul este reînnodat, concomitent cu acțiunea de retragere a familiilor britanice din insulă. Este momentul în care secretarul general al N.A.T.O., Joseph Luns, intervine în negocieri, prezentînd propunerile „finale și definitive" ale organizației atlantice. Au mai trecut de atunci două luni de „încrîncenate negocieri" (cum le califică „France Presse") pentru ca acordul să se realizeze, la numai cinci zile de la expirarea termenului de retragere totală a britanicilor din insulă.

R. D.

DIN SURSE...

Al 25-lea

Johann Hartmann (73 de ani), eliberat recent la Bogotá după ce fusese suspectat că ar fi Martin Bormann (confruntarea amprentelor digitale a infirmat presupunerea) este a 25-a persoană bănuită că ar fi faimosul criminal de război hitlerist.

Întîlniri

Este aşteptată la Paris, între 15 şi 19 mai, regina Elisabeta a Marii Britanii, însoţită de ducele de Edinburgh. Va avea cu acest prilej — prevede programul — şase întîlniri cu preşedintele Georges Pompidou.

„72—72"

Urmează să fie deschisă la Paris, între 16 mai şi 18 septembrie, expoziţia „72—72". ceea ce înseamnă, în intenţia organizatorilor, 72 de artişti în anul 1972. Ideea — scrie „Tempo" — aparţine preşedintelui Georges Pompidou care i-a încredinţat lui François Mathey, de la Muzeul de artă modernă, organizarea expoziţiei.

Zăpadă

Dacă astronauţii ar debarca în regiunile polare ale planetei Marte în timpul „iernii marţiene", ar fi întîmpinaţi de fulgi şi cristale de „zăpadă" carbonică solidă. Este concluzia la care au ajuns oameni de ştiinţă analizînd rezultatele furnizate de sonde: aşa-numita „zăpadă" observată pe caloţele polare ale „planetei roşii" este formată dintr-un compus (inexistent pe Terra) al apei cu anhidrida carbonică.

Şcolari

Capitala americană a asistat sîmbătă la o manifestaţie mai puţin obişnuită: cîteva mii de şcolari între 5 şi 15 ani au defilat prin faţa Casei Albe pentru a protesta faţă de politica socială a Administraţiei. „Marşul copiilor pentru supravieţuire", organizat de asociaţii de luptă împotriva sărăciei, vizează proiectele de reformă a asistenţei sociale propuse de Casa Albă care, declară organizatorii manifestaţiei, sînt insuficiente.

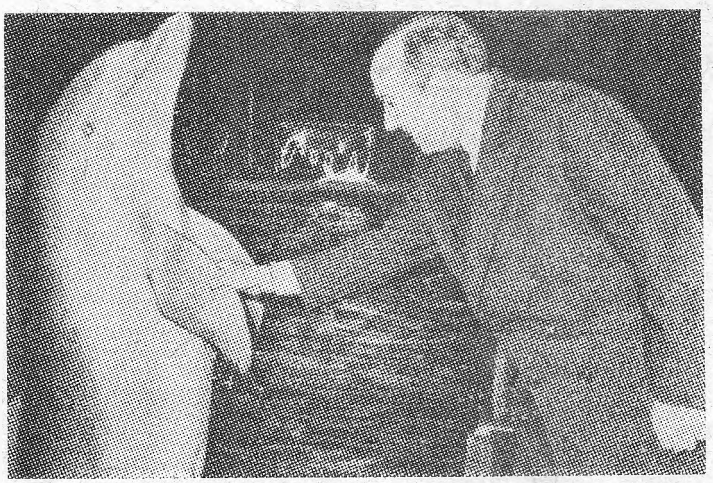

UN NOU RECRUT...

...titrează „Paris Match" această imagine în care Michel Debré, ministrul francez al apărării, „face cunoştinţă" cu unul dintre delfinii crescuţi pe Coasta de Azur. Datorită capacităţii lor de plonjare şi inteligenţei care li se atribuie — scrie săptămînalul parizian — specialiştii îi consideră pe delfini apţi să aducă reale servicii marinei

Comutare

Din Port-au-Prince se anunţă că succesorul lui „Papa Doc", Jean Claude Duvalier, a comutat condamnările la moarte a 19 haitieni în 20 de ani muncă silnică. Cei 19 au fost condamnaţi la 19 februarie 1971 de către un tribunal militar pentru complot împotriva statului şi făcuţi responsabili de toate tentativele ce au avut loc în Haiti, începînd din 1968, pentru răsturnarea regimului lui François Duvalier, tatăl actualului preşedinte.

MĂSURĂ

Şi portretul Agathei Christie, celebra autoare de romane poliţiste, urmează să facă parte din nu mai puţin celebra colecţie de figuri de ceară a muzeului londonez Madame Tussaud. O fază pregătitoare: măsurarea capului

Convorbiri

Potrivit ziarului cairot „Al Ahram", Mourad Ghaleb, ministrul egiptean al afacerilor externe, va vizita oficial Uniunea Sovietică la sfîrşitul lunii aprilie, urmînd să aibă cu acest prilej convorbiri cu Andrei Gromîko.

Vrabie

Edgar Hoover, bătrînul şef al F.B.I. susţine — scrie „Paris Match" — că numai de două ori în viaţă ar fi fost înşelat: prima oară cînd a achiziţionat îngrăşăminte care s-au dovedit a fi pilitură de fier, iar a doua — cînd a cumpărat un canar care nu era decît o... vrabie vopsită în galben.

Furturi

Vaticanul se arată neliniştit de numeroasele furturi din biserici: 5 753 opere de artă au fost sustrase în Italia în cursul anului 1971 (16 dispariţii pe zi).

Prima

Dublă inovaţie la O.N.U. Secretarul general Kurt Waldheim — transmite „France Presse" — a creat un nou post, funcţia de subsecretar general adjunct pentru problemele sociale şi umanitare, pe care l-a încredinţat avocatei finlandeze Helvi Sipila. Este pentru prima oară în istoria O.N.U. cînd o femeie îndeplineşte funcţia de subsecretar general adjunct.

Procente

Ministerul britanic al muncii confirmă că numărul şomerilor din ţară depăşea, în luna ianuarie, cifra de un milion: mai exact, 1 014 511, ceea ce reprezintă 4,3 la sută din populaţia activă. In Irlanda de Nord procentul este de 7,9 la sută, proporţia fiind mai mare în rîndurile minorităţii catolice.

Rubrică realizată de Rodica Dumitrescu

ȚĂRILE MICI ȘI MIJLOCII ÎN VIAȚA INTERNAȚIONALĂ

prof. dr. doc. Edwin Glaser

În ultimul pătrar de veac omenirea a cunoscut transformări sociale, politice și naționale dintre cele mai însemnate. Socialismul, victorios într-un număr de 14 țări din Europa, Asia și America Latină, a devenit astăzi un sistem mondial, a cărui înrîurire asupra dezvoltării istorice este tot mai puternică. S-au prăbușit marile imperii coloniale, pe ruinele acestora formîndu-se zeci și zeci de noi state, în majoritatea lor covîrșitoare state mici și mijlocii, care își afirmă și își apără dreptul la existența liberă, pe drumul progresului economic și social, în condiții de pace și securitate internațională. Au cunoscut un proces de continuă afirmare și creștere forțele antiimperialiste ale democrației, progresului și păcii, de pretutindeni, forțe ale căror prezență și pondere se fac simțite cu mereu mai multă vigoare pe arena internațională. Evenimentele acestei întregi perioade confirmă, ca o trăsătură caracteristică fundamentală, afirmarea mereu mai pregnantă a unor noi tendințe, curente și procese în viața internațională, în concordanță cu realitățile existente, cu dezideratele și aspirațiile popoarelor. Forțele socialismului, democrației, progresului și păcii au dobîndit, în zilele noastre, o prevalență irezistibilă, ceea ce își pune amprenta într-un mod tot mai definitoriu asupra întregii evoluții contemporane, imprimînd acesteia un curs pozitiv, conform cerințelor rațiunii, ale legalității și moralei internaționale.

Toate aceste transformări structurale fac ca lumea contemporană să prezinte un tablou deosebit de complex. Coexistă, ca o realitate de neeludat, pe aceeași planetă, state mari, mijlocii și mici, state cu potențiale economice și militare diverse, state cu orînduiri social-politice diferite, state angajate în alianțe militar-politice și state nealiniate sau neutre. Structura relațiilor internaționale actuale, evidențiind un nou raport de forțe pe arena mondială, implică în mod necesar o reconsiderare a vechilor concepții și metode, care au patronat timp de numeroase decenii istoria relațiilor internaționale, raporturile dintre state. Largile mutații pe care lumea le-a cunoscut în perioada postbelică fac de neconceput perpetuarea și consacrarea, în aceste raporturi, a unor structuri, principii și metode anacronice, care țin de esențe social-politice determinate de existența preponderentă în lume — acum cîteva decenii în urmă — a modului de producție burghez, capitalist, cu proiecțiile sale coespunzătoare în planul relațiilor internaționale, de manifestare, pe acest plan, a politicii imperialiste, de dictat și amestec în treburile interne ale statelor suverane, de încălcare a intereselor legitime ale popoarelor. Apariția și afirmarea unor noi structuri, principii și metode în relațiile internaționale — în deplină concordanță cu aspirațiile vitale ale popoarelor de pretutindeni spre libertate, independență și progres social — apar, în zilele noastre, ca o expresie legică a cursului dezvoltării istorice, impusă de conținutul și sensul transformărilor revoluționare și progresiste pe care umanitatea le parcurge.

Epoca noastră cunoaște, ca o realitate obiectivă de deosebită însemnătate, sporirea rolului statelor în soluționarea problemelor care frămîntă omenirea. Practica relațiilor internaționale contemporane atestă în mod convingător acest fenomen, pune în lumină faptul că tot mai multe state fac mereu mai evidentă dovada înțelegerii răspunderilor care incumbă astăzi tuturor membrilor comunității internaționale. Se poate afirma, pe drept cuvînt, că această răspundere, pe care fiecare stat o are față de destinele evoluției omenirii, se manifestă astăzi în mod larg, ca expresie a unor cerințe **obiective** ale dezvoltării istorice.

Merită a fi subliniat, în același timp, ca o caracteristică esențială de o deosebită semnificație și valoare a vieții internaționale actuale faptul că numeroase state mici și mijlocii se afirmă tot mai ferm pe arena mondială, aducîndu-și o contribuție marcată, mereu sporită, la soluționarea problemelor internaționale majore. La instaurarea unor relații de deplină egalitate între națiuni, de respect față de aspirațiile și voința fiecărui popor. Istoria — se știe — a fost vitregă cu cele mai multe dintre aceste state. Ignorîndu-li-se voința, interesele și drepturile, lipsite de posibilitatea de a participa la elaborarea și luarea hotărîrilor în problemele internaționale — deși acestea le priveau în mod direct — statele mici și mijlocii au fost vreme îndelungată tratate ca simple obiecte ale raporturilor internaționale, sfîrșind, de multe ori, prin a fi ocupate, subjugate de puteri străine, fără ca glasul popoarelor în cauză să fie ascultat, fără ca dezideratele lor legitime să fie luate în considerare. Cel de-al doilea război mondial constituie una dintre cele mai concludente dovezi în acest sens. Primele victime ale agresiunii hitleriste au fost tocmai state mici și mijlocii, zeci și zeci de asemenea țări din Europa și din alte părți ale globului fiind practic lichidate ca entități suverane și independente, popoarele acestora fiind la rîndul lor subjugate și transformate în robi ai marilor puteri fasciste și militariste.

După cel de-al doilea război mondial, — în contextul transformărilor istorice care au avut loc în lume — statele mici și mijlocii s-au integrat tot mai activ în circuitul relațiilor internaționale, sporindu-și constant aportul la dezbaterea și rezolvarea problemelor care confruntă omenirea. Datele obiective ale lumii contemporane și, în principal, noul raport de forțe existent pe arena mondială facilitează într-o măsură însemnată exercitarea de către acestea a prerogativelor izvorîte din calitatea lor de subiect de drept internațional, de state suverane și egale în drepturi. Sporirea contribuției pe care țările mici și mijlocii o aduc în sfera relațiilor internaționale se identifică într-o pluralitate de planuri — politic, economic etc.

Profund interesate în menținerea și consolidarea suveranității și independenței lor naționale, în statornicirea unor relații întemeiate ferm pe principiile dreptului internațional, pe respectarea dreptului fiecărui popor de a-și decide singur soarta, în asigurarea păcii și securității popoarelor, numeroase state mici și mijlocii au desfășurat și desfășoară o tot mai intensă activitate în O.N.U., ca și în celelalte organizații și organisme internaționale, exercitînd o puternică influență în jalonarea politicii acestora, în orientarea activității lor spre înfăptuirea înaltelor țeluri de pace, libertate și progres ale omenirii. Dezbaterea marilor probleme ale păcii și securității mondiale la Națiunile Unite identifică, din partea imensei majorități a acestor state, un aport constant pozitiv, inițiative și propuneri realiste, poziții lucide, spirit de conlucrare.

Condamnarea energică a colonialismului și neocolonialismului, a rasismului, a oricăror forme de dominație a unei țări asupra alteia ; împotrivirea față de manifestările politicii imperialiste de forță, agresiune și dictat în relațiile internaționale ; sprijinul hotărît acordat tuturor popoarelor care luptă pentru o dezvoltare economică și politică independentă ; contribuția constructivă la opera de codificare și dezvoltare progresivă a normelor și principiilor dreptului internațional, una din acțiunile majore întreprinse de către O.N.U. în vederea întăririi legalității internaționale și a statornicirii unor relații pașnice de cooperare între state ; eforturile întreprinse pentru lichidarea focarelor de război și încordare, pentru reglementarea politică a conflictelor interstatale ; lupta pentru înfăptuirea dezarmării și în primul rînd a dezarmării nucleare ; contribuția activă la dezbaterea problemelor dezvoltării în epoca contemporană — iată doar cîteva din direcțiile principale ale acțiunii, preocupărilor și inițiativelor celor mai multe state mici și mijlocii la O.N.U., ca și în general, în viața internațională contemporană. Este neîndoielnic că această acțiune a constituit — și este de natură să constituie și în viitor — un factor pozitiv care face să sporească prestigiul O.N.U., eficiența activităților sale, a recomandărilor pe care le adoptă în diverse probleme de interes general pentru popoarele lumii. Ponderea mereu crescîndă a statelor mici și mijlocii în cadrul activității Națiunilor Unite constituie, de altfel, o expresie a cerinței imperioase a principiului universalității Organizației și, în același timp, un imperativ al înfăptuirii consecvente a acestui principiu, care implică o participare **generală** a **tuturor** statelor lumii, fără nici un fel de discriminări, la opera de salvgardare a păcii și securității internaționale, la dezvoltarea cooperării pe multiple planuri.

Nu ar putea fi trecută nicidecum cu vederea sau subapreciată contribuția pozitivă adusă de o serie de țări mici sau mijlocii la soluționarea problemelor specifice regiunii geografice din care fac parte. Trebuie remarcat, astfel, rolul activ al multor state mici și mijlocii în inițierea unor acțiuni consacrate îmbună-

tăţirii climatului general-politic în Europa sau în alte regiuni ale globului. În context, rezoluţia „Acţiuni pe plan regional privind relaţiile de bună vecinătate între state europene cu sisteme social-politice diferite", adoptată de Adunarea Generală a O.N.U. în 1965 la iniţiativa României, a avut drept coautoare o serie de ţări mici şi mijlocii de pe continentul nostru. În aceeaşi ordine de idei pot fi evidenţiate iniţiativele şi acţiunile Finlandei, ale altor state mici şi mijlocii, acţiuni menite să promoveze cauza securităţii şi colaborării europene, a pregătirii, convocării şi desfăşurării conferinţei general-europene de securitate, hotărîrea statelor de pe continentul latino-american — materializată în tratatul de la Tlatelalco (14 februarie 1967) — de a face din acest continent o zonă lipsită de arme nucleare, precum şi rezoluţia iniţiată de ţările africane la O.N.U. privind denuclearizarea Africii etc.

Rolul tot mai important pe care îl joacă statele mici şi mijlocii în viaţa internaţională s-a reflectat şi se reflectă, de asemenea, în acţiunea convergentă a acestora în domeniul relaţiilor economice internaţionale, acţiune vizînd, printre altele, statuarea consecventă a acestora pe baza echităţii şi egalităţii în drepturi, a avantajului reciproc şi cooperării largi. Ca urmare a iniţiativei acestor state s-a ajuns la instituţionalizarea Conferinţei Naţiunilor Unite pentru Comerţ şi Dezvoltare. Declaraţia de la Lima — adoptată de „grupul celor 77" la sfîrşitul anului 1971 — reflectă intensificarea luptei duse de ţările în curs de dezvoltare — în imensa lor majoritate mici şi mijlocii — împotriva inegalităţii şi injustiţiei, a dominaţiei imperialiste. Repudiind cu fermitate orice forme de ingerinţă, presiuni politice sau economice externe, condamnînd în termenii cei mai categorici practicile neocolonialiste, ca mijloace de spoliere a popoarelor, care agravează subdezvoltarea, Declaraţia subliniază principiul, de o deosebită însemnătate, potrivit căruia **„orice ţară are dreptul suveran de a dispune liber de resursele sale naturale în interesul dezvoltării sale economice şi bunăstării propriului popor".** Acţiunea energică a acestor state împotriva spolierii bogăţiilor lor naţionale, împotriva inechităţii în relaţiile economice, şi-a găsit o reflectare viguroasă şi în cadrul O.P.E.C., ca şi în alte organizaţii internaţionale, în care o serie de state suverane din Asia, Africa şi America Latină au reafirmat hotărîrea lor de a-şi apăra dreptul inalienabil de a dispune, conform propriilor interese, de bogăţiile şi resursele lor naţionale, de a-şi aduce contribuţia la dezvoltarea colaborării economice interstatale, în condiţii corespunzătoare intereselor legitime ale popoarelor, normelor dreptului internaţional.

Creşterea participării ţărilor mici şi mijlocii la dezbaterea şi soluţionarea problemelor lumii actuale, **ca cerinţă obiectivă a democratizării vieţii internaţionale,** se înscrie firesc pe coordonatele principiilor fundamentale ale dreptului internaţional contemporan. Determinările de esenţă ale acestui fenomen se identifică, deopotrivă, în actualul stadiu de evoluţie a relaţiilor internaţionale, în noile tendinţe, curente şi procese, în conţinutul şi sensul evoluţiei umanităţii în epoca noastră, în caracterul indivizibil al păcii şi securităţii — factori obiectivi, cu acţiune constantă, permanentă, care, toţi la un loc, cer în mod necesar ca rezolvarea problemelor internaţionale actuale să fie opera **tuturor** statelor, a **tuturor** popoarelor.

Interesele luptei pentru pace, democraţie şi progres impun în mod obiectiv ca la soluţionarea problemelor majore ale umanităţii să participe toate forţele sociale progresiste, toate cercurile politice lucide, toate statele iubitoare de pace. O pace trainică, durabilă, un sistem de securitate real şi eficient, ca şi progresul constant al tuturor naţiunilor nu pot fi clădite decît prin soluţii unanim acceptabile, la adoptarea cărora să-şi poată aduce propria contribuţie toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, de mărimea teritoriului sau de numărul populaţiei, de gradul de dezvoltare economică etc. Orice stat suveran şi independent, deţinător al unei experienţe proprii, originale, bucurîndu-se de dreptul inalienabil al egalităţii depline în drepturi, trebuie să se bucure de toate posibilităţile de a participa la abordarea şi soluţionarea problemelor mondiale, la elaborarea şi aplicarea normelor de drept internaţional. O astfel de participare oferă garanţia că în soluţiile adoptate s-a ţinut seama de interesele tuturor statelor, că a fost respectată legalitatea internaţională. **„În condiţiile situaţiei internaţionale de azi, pentru soluţionarea marilor probleme care frămîntă omenirea, în interesul păcii şi colaborării, în interesul dezvoltării, conform năzuinţelor proprii ale fiecărui popor, este necesară** — sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu — **participarea activă a fiecărui stat — fie el mare sau mic — la activitatea politică mondială, la efortul pentru lichidarea diferenţelor, a surselor de animozitate şi încordare, pentru soluţionarea tuturor problemelor în interesul păcii".**

Nici un fel de considerente, de mărime, putere, resurse sau de alt fel nu pot constitui un temei legal şi moral al promovării unei politici de inechitate, o justificare pentru excluderea unor state de la dialogul internaţional, de la elaborarea şi adoptarea soluţiilor de interes general. Toate statele, ca subiecte suverane de drept internaţional, au drepturi şi obligaţiuni egale. Dreptul internaţional nu face şi nu ar putea face discriminări pe astfel de criterii. Încă în urmă cu două secole, scriitorul elveţian Emeric Vattel observa că : „Un pitic este un om la fel ca şi un uriaş. O mică republică nu este mai puţin un stat suveran decît regatul cel mai puternic. Din această egalitate rezultă în mod necesar că ceea ce este licit sau ilicit pentru o naţiune este deopotrivă licit sau ilicit pentru orice altă naţiune".

Interesul legitim al ţărilor mici şi mijlocii de a participa la viaţa internaţională se vădeşte un factor puternic de stabilitate şi dezvoltare sănătoasă a relaţiilor internaţionale, sporeşte posibilităţile de acţiune ale forţelor progresiste, antiimperialiste. Lipsite odinioară de drepturi, aceste state — în marea lor majoritate — promovează astăzi o politică de sine stătătoare, în concordanţă cu interesele lor naţionale, refuzînd să mai joace rolul de masă de manevră în slujba marilor puteri imperialiste. Participînd cu tot mai multă vigoare, cu tot mai mult dinamism la lupta împotriva practicilor imperialiste de presiuni, dictat şi dominaţie, ele contribuie astfel la restrîngerea sferei de acţiune a acestora la instaurarea unui climat de înţelegere şi cooperare paşnică între naţiuni. Acţiunea pozitivă, constructivă a ţărilor mici şi mijlocii este susţinută de statele socialiste mari, de toate ţările socialiste, de forţele progresiste, antiimperialiste de pretutindeni. Desigur, sporirea rolului şi contribuţiei statelor mici şi mijlocii pe arena internaţională este un proces gradual şi complex, care se înfăptuieşte treptat şi nu întotdeauna linear ; dar dincolo de sinuozităţile care îl pot caracteriza, acest proces se afirmă, fără îndoială, ca o trăsătură definitorie a lumii contemporane.

Firesc, nu tuturor statelor mici şi mijlocii, ca atare, li s-ar putea atribui apanajul unei comportări progresiste. Războiul purtat de colonialismul portughez împotriva popoarelor din Guineea-Bissau, Angola şi Mozambic este, de pildă, expresia unei politici imperialiste, de dominaţie şi dictat, de nesocotire a dreptului sacru al fiecărui popor la o existenţă de sine stătătoare.

În acelaşi timp, afirmînd necesitatea participării tuturor statelor la viaţa internaţională, nu pierdem nici un moment din vedere distincţia de esenţă social-politică dintre state, faptul că pe arena mondială acţionează state mari socialiste şi state mari capitaliste, că în politica promovată de acestea există, desigur, deosebiri fundamentale. Este îndeobşte cunoscut rolul însemnat pe care îl joacă în viaţa internaţională marile state socialiste, care aduc o contribuţie esenţială la promovarea şi apărarea principiilor de drept internaţional, la rezolvarea problemelor majore ale contemporaneităţii, la crearea unui climat de încredere şi destindere, de pace şi securitate, de largă cooperare între naţiunile lumii.

De o largă recunoaştere şi apreciere se bucură rolul deosebit de important pe care îl are Uniunea Sovietică în salvgardarea păcii şi securităţii internaţionale, contribuţia sa la întărirea forţelor socialismului, a frontului antiimperialist, la instaurarea în viaţa internaţională a normelor şi principiilor de etică şi legalitate, la rezolvarea problemelor care frămîntă omenirea în prezent. Procesul de destindere în Europa, eforturile pentru edificarea unui sistem trainic de pace şi securitate pe continent, pentru înfăptuirea unei largi cooperări europene au în Uniunea Sovietică un promotor dintre cei mai activi, în slujba acestor ţeluri fiind puse o mare autoritate şi o acţiune politico-diplomatică de continuitate, plină de iniţiativă.

Republica Populară Chineză, a cărei populaţie reprezintă un sfert din omenire, aduce, de asemenea, o contribuţie de o deosebită însemnătate la creşterea puterii şi prestigiului socialismului în lume, la consolidarea forţelor care luptă împotriva politicii agresive a imperialismului, pentru libertate şi independenţă, pentru salvgardarea păcii şi securităţii. Aşa cum se arăta în Comunicatul comun chino-american din 27 februarie 1972, China populară sprijină cu fermitate lupta tuturor popoarelor şi naţiunilor asuprite pentru libertate şi eliberare. **„Toate ţările, mari sau mici** — a declarat partea chineză în acest comunicat — **trebuie să fie egale ; naţiunile mari nu trebuie să tiranizeze pe cele mici, şi naţiunile puternice nu trebuie să le tiranizeze pe cele slabe".**

Aceleaşi deosebiri de esenţă există şi între statele mici şi mijlocii — unele sînt socialiste, altele sînt capitaliste. Viaţa continentului nostru — pentru a ne referi doar la Europa — relevă rolul activ, contribuţia constructivă, consec-

ventă, pe care țările socialiste mici și mijlocii europene o aduc la instaurarea unui climat de pace și colaborare, eforturile lor permanente și pline de răspundere pentru netezirea drumului spre realizarea securității europene. Totodată, deosebirile de sistem social-politic nu exclud o anumită comunitate de interese între state, nu exclud cîtuși de puțin faptul că — acționînd pe niște coordonate asemănătoare, care decurg în mod obiectiv din unele date comune de ordin istoric, politic și economic — state mici și mijlocii pot și trebuie să acționeze împreună — alături de toate celelalte state iubitoare de pace — pentru înfăptuirea unor obiective de interes general. Există în lupta pentru pace, dezarmare și securitate, pentru realizarea unei ample cooperări internaționale, în acțiunile pentru instaurarea legalității internaționale un teren deosebit de fertil de colaborare între aceste țări, între toate popoarele și națiunile lumii.

De natura evidenței, o condiție **sine qua non** a manifestării efective a țărilor mici și mijlocii pe arena internațională, ca de altfel a tuturor statelor, a sporirii participării și contribuției lor la abordarea și rezolvarea problemelor majore ale contemporaneității, o reprezintă renunțarea hotărîtă, deplină și definitivă la politica imperialistă de forță și hegemonie, indiferent de formele pe care aceasta le îmbracă. Aplicarea neabătută în practica relațiilor interstatale, în întreaga viață internațională, a normelor și principiilor de etică și legalitate internațională — eradicarea forței și a amenințării cu forța, respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele, a principiilor suveranității și independenței naționale, egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc — constituie garanția de neînlocuit a unei evoluții normale a umanității, garanția că toate popoarele, toate statele, își pot aduce nestingherite o contribuție activă, pozitivă, la viața internațională, în scopul păstrării bunului cel mai de preț al omenirii — pacea și securitatea.

Sînt de notorietate acțiunea constantă, dinamică, inițiativele constructive, principiale ale țării noastre în vederea găsirii unor soluții echitabile și de durată problemelor mondiale care frămîntă în prezent omenirea. Alături de celelalte state socialiste, de alte state ale lumii, România desfășoară o amplă acțiune internațională, pe multiple planuri, pentru promovarea legalității internaționale, rezolvarea constructivă a problemelor ce stau în prezent în fața umanității, lichidarea tuturor surselor de conflict și încordare, pentru a face să triumfe cauza păcii, înțelegerii și cooperării între popoare. Punînd în centrul politicii sale externe relațiile de prietenie și alianță frățească cu toate statele socialiste, România acordă, totodată, o mare importanță extinderii și intensificării relațiilor sale cu toate țările lumii, indiferent de orînduire social-politică, militează pentru democratizarea vieții internaționale, astfel ca la activitatea politică mondială să participe toate statele — mari, mijlocii și mici — în condiții de deplină egalitate în drepturi. În această participare neîngrădită, liberă, egală, țara noastră identifică un element fundamental al succesului operei comune a popoarelor, de împlinire a aspirațiilor și dezideratelor lor vitale.

Din activitatea partidelor comuniste și muncitorești

COMUNIȘTII ȘI SITUAȚIA POLITICĂ DIN ITALIA

Articol scris pentru „Lumea" de Luca Pavolini
codirector al ziarului „L'Unità"

Italia traversează o perioadă de profundă criză socială și politică. Formula de guvern care a condus țara în ultimii zece ani, centrul-stînga (coaliție formată de partidul democrat-creștin, partidul socialist, partidul social-democrat și partidul republican) a dat faliment, după ce a lăsat nerezolvate principalele probleme ale țării, provocînd o profundă nemulțumire în cele mai largi pături ale maselor populare. Nerealizarea principalelor reforme de care Italia are nevoie amenință să determine o neîncredere față de însești instituțiile democratice și republicane, lăsînd astfel loc unei întăriri a elementelor de extremă dreaptă neofasciste.

Cauzele acestui faliment și deci ale actualei crize nu sînt greu de deslușit. Centrul-stînga s-a născut din iluzia posibilității de a realiza transformări economice și sociale radicale ce urmau să se producă prin concesiile claselor capitaliste, din inițiativa partidului democrat-creștin și fără sprijinul și participarea celei mai avansate forțe a maselor populare, partidul comunist. Ba chiar unul din țelurile principale pe care le urmăreau promotorii centrului-stînga era acela de a diviza clasa muncitoare, de a separa definitiv partidul socialist de partidul comunist, de a-i izola pe comuniști și a le reduce forța în rîndurile maselor.

În urma analizei făcute imediat de comuniști, s-a constatat că era vorba într-adevăr de o iluzie. Nici o transformare reală a structurilor statale și economice nu era posibilă fără acțiunea și lupta maselor muncitoare și fără avangarda lor politică și sindicală. Este ceea ce s-a și întîmplat. Reformele n-au fost realizate. Ceea ce s-a putut obține, s-a datorat intervenției active a maselor și prezenței determinante a P. C. Italian în țară și în parlament. Numai astfel a fost posibilă introducerea în Italia a reglementării regionale, care începe să zdruncine eșafodajul vechiului stat birocratic centralizat și să antreneze masele la conducerea treburilor publice. Numai așa a fost posibilă introducerea divorțului în Italia. Numai așa a fost posibilă apariția în fabrici a acelui „statut al drepturilor muncitorilor", care garantează posibilitatea desfășurării, cu o mai mare libertate, în interiorul întreprinderilor, a activității sindicale, a adunărilor și dezbaterilor, limitîndu-se astfel puterea absolută a patronatului. Tuturor acestor importante reforme li s-au împotrivit patronatul, forțele de dreapta ca și elementele cele mai conservatoare ale democrației creștine. Ele au putut trece prin parlament numai datorită noii majorități din care a făcut parte partidul comunist.

Dar în alte sectoare esențiale nu a fost posibilă realizarea unor cuceriri substanțiale. Dezechilibrurile din sudul Italiei (Mezzogiorno) au continuat să se agraveze din cauza lipsei unei reforme a contractelor agrare, a lipsei de investiții, a insuficientei industrializări și deci a persistenței șomajului și emigrării în masă. Agricultura se află într-o profundă criză și datorită contralovitu-

MILANO
Enrico Berlinguer și Luigi Longo la tribuna Congresului P. C. Italian

rilor date de Piața comună în cadrul căreia agricultura italiană trebuie să concureze cu altele mai puternice și mai bine utilate. Bătălia pentru a obține locuințe suficiente și la preț scăzut pentru toți muncitorii a înregistrat rezultate slabe. Nu a fost introdus serviciul sanitar național și nu au fost asigurate pensii satisfăcătoare pentru muncitorii bătrîni. În sfîrșit, nu a fost înfruntată problema deosebit de importantă a reformei învățămîntului, elementar și universitar, pe planul utilărilor, metodelor și conținutului învățămîntului, a asigurării unui loc de muncă pentru studenți. Aceste mari probleme de înnoire socială (Mezzogiorno, agricultură, locuințe, asistență medicală, învățămînt) au devenit în Italia obiectul unor deosebit de largi mișcări de masă, al grevelor generale, al demonstrațiilor și marșurilor în întreaga țară. Clasa muncitoare, păturile mijlocii, studenții au participat la aceste manifestații cu avînt și solidaritate, determinînd un climat nou.

Rezistența îndîrjită a unor vîrfuri ale democrației creștine, îndreptată împotriva voinței și așteptărilor populației, a determinat o totală paralizare a instituțiilor parlamentare și democratice. Aripa clericală cea mai reacționară — cu sprijinul deplin al neofasciștilor — a vrut să pună în discuție pînă și divorțul, propunînd un referendum pentru abolirea lui, cu scopul de a-i diviza pe muncitori asupra problemelor cu caracter religios și de a declanșa în Italia un fel de „război religios". S-au succedat provocări dintre cele mai grave, începînd cu tragicele explozii de la Milano care, în decembrie 1969, s-au soldat cu treisprezece victime, continuînd cu „revolta directă" a fasciștilor în orașul Reggio Calabria și cu nenumăratele violențe fasciste produse în alte orașe.

Un asemenea contraatac reacționar a determinat criza și destrămarea centrului-stînga. În ce-i privește pe socialiști, aceștia nu puteau accepta o involuție ulterioară spre dreapta a orientării politice a țării în timp ce se lăsa cale liberă forțelor antidemocratice, antirepublicane, anticonstituționale. Un indiciu al acestei stări de lucruri poate fi găsit la sfîrșitul anului trecut cînd, cu ocazia alegerilor noului președinte al Republicii, conducerea democrației creștine, rupînd legăturile cu forțele de stînga, de la socialiști la comuniști, a acceptat ca în majoritatea parlamentară să intre forțe de extremă dreaptă monarhiste și neofasciste („Mișcarea Socială Italiană").

Fața de această situație periculoasă și față de paralizarea instituțională de care am vorbit, P.C.I. a considerat inevitabil să se ajungă la dizolvarea anticipată a Camerelor (legislatura trebuia să dureze pînă în primăvara lui 1973) și la noi alegeri parlamentare. Chiar și celelalte forțe politice au luat, în sfîrșit, act de această necesitate, alegerile urmînd să aibă loc la 7 mai.

În această complexă, dificilă și delicată situație, bogată în posibilități democratice dar și pericole, s-a reunit la Milano, între 13 și 17 martie, cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Italian. A fost primul congres ținut într-o perioadă imediat pre-electorală. Iar adversarii aveau să declare imediat că este vorba de un „congres electoral". Au fost însă nevoiți să-și dezmintă propriile declarații.

Avînd bineînțeles în vedere marea importanță a viitoarei scadențe electorale și a problemelor hotărîtoare legate de rezultatul alegerilor, congresul a pus în centrul lucrărilor — de la raportul prezentat de Enrico Berlinguer la numeroasele intervenții din adunarea plenară și din comisii — linia strategică generală. O asemenea linie poate fi rezumată prin cerința unei „cotituri democratice" a Italiei, adică a unui nou curs politic care să ducă la profunde transformări economico-sociale. Pentru aceasta este indispensabil accesul maselor muncitoare la conducerea țării și este indispensabilă o criză a forțelor politice care pînă azi au condus Italia, începînd cu democrația creștină. S-a discutat mult — în rîndurile observatorilor externi — despre problema guvernului și a eventualității unei participări directe a partidului comunist la guvern. Desigur, P.C.I. se consideră o forță capabilă de guvernare, ca un partid ce nu înțelege să se limiteze la o opoziție sterilă ci înțelege să propună soluții de progres, în perspectiva socialismului și, pentru aceasta, să lupte în fruntea maselor. Ar fi totuși o greșeală să se pună problema exclusiv în termenii formulelor de guvernare. Esențialul pentru un guvern de „cotitură democratică" este ca grupurile conservatoare și reacționare să fie înfrînte, să nu fie respins ci chiar căutat sprijinul necesar al maselor și al avangardei lor politice și sindicale. Așadar, nu este vorba despre vreo „lărgire" a formulei de centru-stînga spre comuniști. Comuniștii nu dau și nu-și vor da niciodată sprijinul unui guvern care apără interesele păturilor privilegiate, care nu întreprinde nimic pentru reforme de structură. Problema este pusă în termeni de luptă fiindcă este o periculoasă greșeală să se considere că procesul de înnoire economico-socială ar putea fi un proces nedureros. Înfrîngerea actualului grup conducător al democrației creștine și a politicii sale reprezintă, așadar, pentru comuniști o premisă esențială pentru realizarea acelei „cotituri democratice". Că aceasta se poate înfăptui fie printr-o modificare a orientării generale a democrației creștine, fie printr-o destrămare a acestui partid, nu se poate afirma „a priori". Va depinde de evenimentele politice deosebit de complexe, de lupta internă din rîndurile democrației creștine înseși și, mai ales, de orientarea maselor muncitoare catolice. În termeni electorali aceasta înseamnă că P.C.I. trebuie să-și îndrepte acțiunile spre o pierdere a pozițiilor democrației creștine în favoarea forțelor de stînga.

În vederea realizării unui asemenea proces, comuniștii acționează pentru crearea, în jurul clasei muncitoare, a unei vaste alianțe sociale și politice. Țăranii înainte de toate, ca aliați naturali ai muncitorilor : ne referim nu numai la salariații agricoli ci și la micii cultivatori și la micii arendași, care au interese comune în raport cu marii latifundiari și speculanții comerciali.

În ce privește anumite pături urbane (mici comercianți, meșteșugari, mici industriași, funcționari, tehnicieni), realizarea de largi alianțe devine posibilă și necesară din confruntarea acestor straturi sociale cu monopolurile financiare, industriale și comerciale ca și cu o politică generală guvernamentală care-i dezavantajează în planul veniturilor, al presiunilor fiscale, al costului serviciilor publice, al drepturilor lor democratice. Este, în sfîrșit, importantă alianța cu puternica și vie mișcare studențească, pentru realizarea unei reforme a învățămîntului. (Cînd vorbim de mișcarea studențească nu avem în vedere micile grupuri extremiste care urmăresc o acțiune de divizare și mai ales de provocare anticomunistă în rîndurile tineretului).

Congresul P.C.I. a constatat cu satisfacție progresele substanțiale pe care le-a realizat în ultima vreme în Italia unitatea forțelor de stînga. Strînsele raporturi ale P.C.I. cu Partidul Socialist al Unității Proletare (P.S.I.U.P.), intrarea în P.C.I. — chiar cu ocazia congresului — a grupării socialiștilor autonomi, care s-au desprins de partidul socialist în momentul unificării (a dat apoi faliment) cu social-democrația, trecerea în opoziție a Partidului Socialist Italian (P.S.I.) și stabilirea de raporturi mai bune decît în trecut între aceste două mari partide ale stîngii italiene sînt factori cu greutate în evoluția situației.

Congresul comunist a subliniat cu claritate că problema stîngii italiene în perspectiva „cotiturii democratice" nu poate fi limitată la muncitori și la organizațiile de orientare socialistă. Adunarea de la Milano a dezvoltat amplu marea temă a raportului cu masele de orientare catolică. O temă ce privește întreaga lume catolică a muncii, în interiorul și în afara democrației creștine. Există forțe organizate catolice (Asociațiile creștine ale muncitorilor italieni, Mișcarea Politică a Muncitorilor, cîteva sindicate importante), care și-au manifestat neta lor orientare spre stînga, aliniindu-se împotriva conservatorilor din rîndurile democrației creștine. Un asemenea proces trebuie să se maturizeze, iar mișcarea muncitorească trebuie să abandoneze orice rămășițe sectariste în această privință. Este vorba de forțe indispensabile pentru a se merge înainte, pe calea cuceririi socialismului în Italia.

Asemenea orientări generale de politică internă au fost inserate organic, în timpul desfășurării lucrărilor congresului, în cadrul politicii internaționale pe care P.C.I. o revendică pentru Italia : o politică de pace, de inițiative autonome privind conferința asupra securității europene, pentru destindere și dezarmare în Mediterana, pentru ieșirea din N.A.T.O. și depășirea blocurilor militare opuse. În ce privește mișcarea muncitorească internațională, P.C.I. și-a repetat propria-i poziție autonomă și internaționalistă, care acționează pentru unitatea mișcării, exprimă propria-i solidaritate militantă cu Vietnamul și cu toate popoarele aflate în luptă împotriva imperialismului, propune o mai strînsă coordonare a forțelor socialiste și muncitorești din Europa occidentală împotriva monopolurilor imperialiste și a dominației americane. Prezența reprezentanților a peste cincizeci de partide comuniste și muncitorești și a mișcărilor antiimperialiste și de independență națională din întreaga lume la cel de-al XIII-lea Congres al partidului nostru a subliniat rolul internaționalist și în sprijinul unității, pe care P.C.I. îl concretizează în mod activ. Deosebit de călduros au fost întîmpinați delegații Republicii Democrate Vietnam și cei ai Guvernului Revoluționar Provizoriu al Vienamului de Sud.

Partidul, în întregul său, a dat o dovadă de forță, unitate și solidaritate care i-au impresionat și pe prieteni și pe adversari. Este un partid care se întărește pe zi ce trece, în rîndurile căruia intră un mare număr de tineri militanți și tinere cadre care reînnoiesc și reîntinerește propriile organisme conducătoare. Sub conducerea noului președinte, Luigi Longo, și a noului său secretar general, Enrico Berlinguer, Partidul Comunist Italian este gata să înfrunte noile încercări care-l așteaptă : atît iminenta scadență electorală, cît și bătăliile viitoare pentru înnoirea socialistă a țării.

Roma, martie

BUDAPESTA

PREFIGURĂRI URBANISTICE

Se împlinesc 27 de ani de la eliberarea Ungariei de sub jugul fascist, eveniment de deosebită însemnătate în istoria țării socialiste vecine și prietene. La 4 aprilie 1945, ca urmare a eroicelor bătălii purtate împotriva fascismului, a victoriilor strălucite cucerite de forțele armate ale Uniunii Sovietice, care a dus pe umerii ei greul războiului antihitlerist, întregul teritoriu al Ungariei a fost eliberat. Umăr la umăr cu armatele sovietice, au luptat cu eroism ostașii și ofițerii armatei române ; pe teritoriul Ungariei, ostașii români au participat la eliberarea a 1 237 localități, printre care 14 orașe. În aceste lupte, peste 42 000 de ostași români și-au dat viața în chip eroic sau au fost grav răniți. Mormintele din impresionantul cimitir Rakoș-liget, din apropierea Budapestei, ca și cele presărate pe cîmpia ungară, rămîn să mărturisească peste timpuri jertfa de vieți românești adusă eliberării Ungariei. În perioada care a trecut de atunci, oamenii muncii din Ungaria, deveniți stăpîni pe propriile destine, au înfăptuit profunde transformări înnoitoare în viața social-politică a țării, au repurtat, sub conducerea Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, succese de seamă în creșterea continuă a forțelor de producție, în dezvoltarea economiei, științei și culturii, în toate domeniile operei de construcție socialistă.

Cu bogate tradiții în trecutul istoriei, cimentate prin sîngele vărsat în lupta pentru eliberarea de sub jugul fascist, relațiile româno-ungare s-au ridicat — în condițiile construcției socialiste — pe o treaptă superioară de manifestare, în interesul prieteniei și colaborării frățești dintre cele două țări, al progresului lor multilateral, al cauzei socialismului și păcii în lume. Spre satisfacția ambelor popoare, legăturile de colaborare româno-ungară s-au amplificat în anii din urmă pe plan politic, economic, tehnico-științific și în alte domenii. Aceasta își găsește o semnificativă ilustrare în sporirea și diversificarea continuă a schimburilor de mărfuri, în acțiunile perfectate privind cooperarea și specializarea în producție într-un șir de ramuri industriale de bază, în dezvoltarea contactelor și a schimburilor de experiență pe variate planuri. Recenta vizită în România a delegației de partid și guvernamentale ungare, conduse de tovarășul Janos Kadar, convorbirile purtate cu acest prilej cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, precum și semnarea noului Tratat de prietenie colaborare și asistență mutuală între cele două țări au înscris o nouă pagină de seamă în cronica relațiilor multilaterale româno-ungare, au deschis perspective ample evoluției lor viitoare.

Pentru vizitatorul străin, dornic să cunoască cît mai mult, dar veșnic în criză de timp, există un loc în capitala R. P. Ungare unde sînt dăltuite în piatră abundente pagini de istorie. Acest loc se numește „Piața Eroilor" și este situat în însăși inima orașului. În centrul său se ridică maiestuos monumentul „Milenarilor", un ansamblu arhitectural în formă de arc de cerc, reprezentînd primii eroi ai poporului ungar. La picioarele lor, o uriașă dală comemorează amintirea tuturor celor care au luptat pentru libertatea și independența țării, pentru progresul ei.

Lapidar, Budapesta ar putea fi definită astfel : trei bulevarde concentrice și cinci „căi", care le taie perfect radial, formînd două arcuri de cerc, delimitate de cheiul bătrînului Dunăre.

Se găsesc aici, masate pe o suprafață de 525 kmp și îmbinate strîns, elemente complexe și eterogene, provenite din epoci și stiluri diferite, care fac din fiecare monument, din fiecare edificiu o pagină nu numai de istorie a țării, dar și de istorie a științei și artei. În ce privește construcțiile moderne, numeroasele cartiere de locuințe, construite în ultimele decenii după principiile arhitecturii moderne — József Attila, Angyalföld, Zugló, Lágymányos-Kelenföld, Obudá ș.a., Népstadionul etc. constituie realizări remarcabile.

Pentru oaspetele care ia contact pentru prima oară cu realizările harnicului și talentatului popor vecin și prieten, totul creează o impresie de ceva finit. Pentru locuitorii Budapestei, însă, pentru autorități, lucrurile stau altfel ; construcția a noi cartiere, a noi obiective economice și social-culturale (școli, magazine, unități sanitare etc.), dezvoltarea transporturilor, într-un cuvînt, dezvoltarea și modernizarea capitalei constituie o preocupare permanentă, ca parte componentă a operei generale de edificare socialistă a țării.

Acestei preocupări îi răspunde și Societatea ungară de urbanistică al cărei secretar general, tovarășul László Győri, totodată și directorul general al Buvati-ului (Întreprinderea de construcții din Budapesta), a avut amabilitatea să ne furnizeze largi informații despre planurile de viitor privind modernizarea Budapestei. Societatea a fost creată sub forma unei asociații voluntare, care reunește specialiști de diverse profesii și calificări din domeniul urbanisticii — arhitecți, constructori, graficieni, ingineri etc. — și își propune, cum se arată în Statut, „să contribuie la dezvoltarea locuințelor de pe teritoriul țării conform unor principii moderne, științifice și bine coordonate".

Obiectivul central care se află în atenția imediată a Societății, ca de altfel și a forurilor conducătoare în acest domeniu, cum mi-a explicat interlocutorul meu, este acela al descongestionării capitalei, al modernizării și înfrumusețării ei. În timpul celui de-al doilea război mondial, Budapesta a suferit mari distrugeri. Imediat după curățarea dărîmăturilor, s-a trecut la reconstruirea orașului. A luat o mare amploare construcția urbanistică, în special cea cu caracter industrial, ceea ce a dat naștere la o serie de probleme privind locuințele, transportul, asistența sanitară și chiar aprovizionarea.

Pentru remedierea acestei situații s-au depus eforturi sistematice. În anul 1960, guvernul a elaborat un plan de dezvoltare a orașului al cărui accent principal cădea pe problemele urbanistice ale centrului Budapestei. În 1971, acest plan a fost amendat, în sensul că dezvoltarea s-a extins și la cartierele mărginașe, precum și la unele comune învecinate. Totodată, a fost adoptată o lege prin care industriile ce nu sînt strict legate de Budapesta urmează să fie amplasate în alte orașe. Aceste măsuri, ca și altele, au dus la o oarecare descongestionare a capitalei. Este de notat în acest sens faptul că s-a pus un accent special pe construcția de locuințe, magazine, creșe, cămine etc. Astfel, față de planul cincinal 1965—1970, cînd au fost realizate o serie de locuințe cu un grad de confort relativ mai modest, actualul cincinal — care își propune să soluționeze în linii generale lipsa de locuințe — va încerca să facă noi pași înainte în ce privește problema calității locuințelor, a sporirii gradului lor de confort.

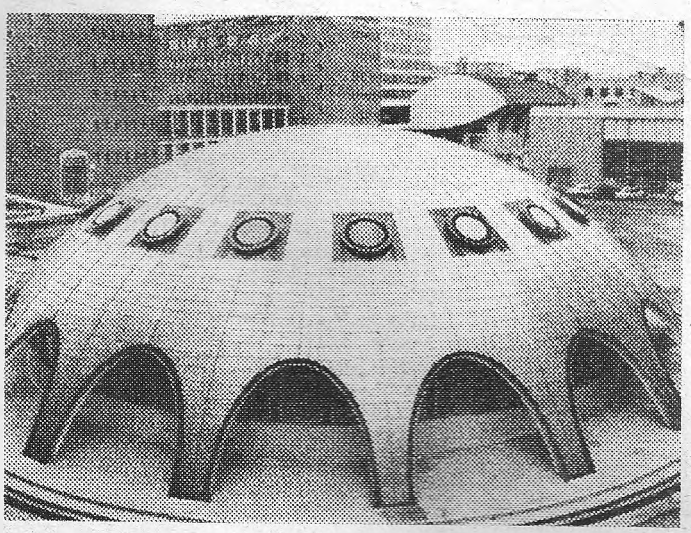

Reactorul atomic al Universității tehnice

În timpul şederii mele în R. P. Ungară, în capitala acestei ţări am vizitat expoziţia : „Circulaţia în Budapesta : situaţia sa ieri, azi şi mîine", expoziţie ilustrînd realizările şi preocupările de viitor ale edililor budapestani. Reorganizarea şi modernizarea tehnică a circulaţiei este reclamată, în primul rînd, de o serie de factori izvorînd din situaţii obiective : concentrarea în capitală a aproape tuturor mijloacelor de transport, care fac legătura între diversele regiuni ale ţării, extinderea traficului de mărfuri ca urmare a dezvoltării economice, sporirea numărului de autovehicule şi autoturisme particulare etc. Planul de dezvoltare preconizat, denumit „Sistemul reţelei fundamentale", cu cele două componente ale sale — transportul public şi transportul rutier — are în vedere crearea posibilităţii de a atinge oricare punct al capitalei în condiţii tarifare egale, ca şi utilizarea, la capacitatea optimă, a tuturor mijloacelor de transport, sporirea vitezei comerciale şi, implicit, ameliorarea circulaţiei.

Conceput pe principiul raportului util-rezistent-frumos, planul de sistematizare al Budapestei înscrie printre obiectivele sale de bază şi capitolele : spaţii verzi şi monumente istorice. Pe o hartă din cadrul Expoziţiei amintite, suprafeţe haşurate în albastru indică parcurile şi grădinile ce urmează a fi create în anii viitori. Aidoma unor săgeţi înaintînd dinspre Buda, ele vor acoperi o mare suprafaţă, atît pe marginea Dunării, cît şi în alte zone ale Budapestei, unde se vor construi noi locuri de agrement şi odihnă, cu campinguri, vile etc.

— Cum va arăta Budapesta în anul 2 000? Iată întrebarea pe care am adresat-o în final tovarăşului László Gyóri.

— Se ştie, dezvoltarea unui oraş se bazează pe ceea ce există. Pornind de aici, în viitor vom continua să construim, în special „pe orizontală". Ansamblurile de locuinţe ale căror forme vor căpăta probabil înfăţişări ce pot părea astăzi neobişnuite, vor trebui să satisfacă, în condiţii de confort sporit, necesităţile a 2,3 milioane de locuitori. Se vor construi noi şi noi monumente şi instituţii cultural-artistice. Desigur, acestea sînt numai cîteva linii generale. Cercetarea sociologică în acest domeniu există de numai cîţiva ani. Pe măsură ce oamenii de ştiinţă vor reuşi să înainteze în studierea acestor probleme, vom putea să ne imaginăm mai bine cum va arăta capitala. Pînă atunci, datoria noastră este să putem asigura pentru ei ca şi pentru populaţia oraşului condiţii de muncă şi creaţie tot mai bune.

În încheiere, tovarăşul László şi-a amintit cu plăcere de vizita pe care a întreprins-o în România, ca invitat al Consiliului Municipal al Oraşului Bucureşti, despre discuţiile purtate cu edilii Capitalei noastre. Apreciind drept pozitivă dezvoltarea de pînă acum a legăturilor dintre arhitecţii şi constructorii români şi unguri, el şi-a exprimat convingerea că aceste legături se vor intensifica continuu, în spiritul tradiţionalelor relaţii de prietenie dintre cele două popoare.

Gînduri, năzuinţe spre mai bine — iată, comprimate la dimensiune de simbol, idei, eforturi, planuri ce încep să prindă viaţă. Sînt idealurile, gîndurile şi năzuinţele unui popor care, descătuşat de exploatare şi asuprire, explorează cu atenţie prezentul, scrutînd totodată cu încredere viitorul.

Dr. I. Cloşcă

SECURITATEA ŞI COLABORAREA EUROPEANĂ

ASPECTE INSTITUŢIONALE (I)

PRINCIPII FUNDAMENTALE, CONSENS, OBIECTIVE

Crearea unui sistem de securitate şi cooperare în Europa, temă care continuă să inspire şi să îmbogăţească literatura politică, se află astăzi în circuitul unor ample dezbateri publice, dar şi în sfera preocupărilor oficiale ale cancelariilor guvernamentale, reuşind să se înscrie, cu forţa necesităţii recunoscute, ca punct proeminent pe ordinea de zi a vieţii politice europene.

Etapa actuală, ca parte a unui proces complex şi dinamic, permite să se constate o solicitare mai intensă a eforturilor politic în direcţia pregătirii active, sistematice, a conferinţei general-europene, inclusiv actul de decizie al convocării. Paralel, se desfăşoară la scară europeană o vie activitate de investigaţie ştiinţifică la care participă institute şi centre de studii în probleme internaţionale, catedre universitare şi somităţi academice, grupe de experţi în cadrul sau pe lîngă ministere de externe ; o adevărată pleiadă de personalităţi competente, teoreticieni şi practicieni, ale căror cercetări şi lucrări sau schimburi de opinii în cadrul unor colocvii şi simpozioane internaţionale au ca obiect central aspectele concrete ale viitoarei conferinţe europene în formă instituţionalizată.

Urmînd unui şir de conferinţe şi colocvii internaţionale întrunite în ultimii ani la Amsterdam, Evian, Bucureşti, Londra, Chartres, Helsinki, recent a avut loc în capitala Austriei un simpozion organizat de Institutul internaţional pentru pace (I.I.P.) din Viena şi Institutul internaţional de cercetări pentru pace din Oslo (P.R.I.O.). La prima lor acţiune de acest gen, cele două institute au reuşit să atragă participarea largă a unor reprezentanţi din Estul şi Vestul Europei, precum şi din S.U.A., ceea ce a imprimat sesiunii spiritul constructiv al dialogului şi al conlucrării în abordarea principalelor teme ale simpozionului : micşorarea confruntării militare în Europa, intensificarea cooperării europene (mecanisme şi mijloace), aspecte instituţionale ale conferinţei general-europene.

Numeroasele sugestii şi propuneri puse astfel în discuţie, remarcabile prin diversitatea dar şi prin tendinţele convergente, au atins în prezent stadiul avansat al aprofundării şi detalierii în ce priveşte construcţia unui organ permanent al securităţii şi cooperării europene : principii şi domenii de aplicare, faze operaţionale intermediare, mecanisme şi mijloace, scheme de funcţionare, natura contactelor cu sistemul O.N.U. Amplificarea acestei activităţi de cercetare în ultimul timp decurge în mod firesc din necesitatea pe care o resimt înseşi forurile guvernamentale, angajate în procesul de evaluare a factorilor politici. Pe de altă parte, se învederează nivelul din ce în ce mai ridicat care se imprimă cursului ireversibil spre convocarea conferinţei.

Pentru a asigura un conţinut realist cercetării în aceste domenii ale vieţii internaţionale, mai ales cînd avem în faţă un obiectiv atît de important ca proiectul unui sistem de securitate şi cooperare, este firesc să se edifice în prealabil o anumită bază conceptuală, stabilind principii fundamentale, definind ţeluri şi scopuri. A căpătat certă consacrare ideea de a pune această bază în concordanţă cu principiile corespunzătoare înscrise în Carta O.N.U. şi subliniate în Declaraţia solemnă adoptată la sesiunea jubiliară din 1970, precum şi în concordanţă cu realităţile întruchipate în configuraţia politică şi socială a Europei postbelice.

O conjugare superioară a principiilor cu realităţile europene — de fapt cu aplicabilitate mult mai extinsă — a fost realizată în mod creator la consfătuirea din ianuarie de la Praga a statelor socialiste participante la Tratatul de la Varşovia, formînd fundalul teoretic indispensabil oricăror discuţii şi investigaţii ale experţilor.

A dezvolta şi generaliza în Europa relaţii de tip nou, inseparabile de proiectul unui sistem eficient de securitate şi cooperare, înseamnă a introduce spiritul şi ideea de permanenţă a legalităţii şi eticii internaţionale, înseamnă aşadar, în primul rînd, a respecta cu rigurozitate principiile deplinei egalităţi în drepturi, independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, dreptul fiecărui popor de a-şi hotărî destinul. Pornind de aici, devin pe deplin posibile elaborarea şi adoptarea — sub formă de declaraţie sau, ulterior, de tratat — unui sistem de angajamente liber consimţite, clare şi precise, asumate de toate statele interesate.

Acest act politic, poate chiar primul care ar întruni mai lesne consensul participanţilor la conferinţa europeană, ar putea cuprinde asigurarea solemnă şi angajarea fermă a tuturor statelor de a nu recurge, în nici o împrejurare şi sub nici o formă, la folosirea forţei sau la ameninţarea cu forţa, la orice presiuni de intimidare, de a reglementa orice dispută internaţională exclusiv prin mijloace paşnice. Deşi eminamente morală, valoarea unui asemenea angajament ar căpăta treptat ponderea eficienţei reale o dată cu aplicarea unor măsuri concrete, de natură să elimine finalmente practicile inspirate din concepţia supremaţiei forţei, să defrişeze calea spre o viaţă politică **normală**, adică exceptată de orice act de agresiune şi deplin capabilă a permite popoarelor să-şi determine în mod liber direcţiile dezvoltării lor şi ale colaborării lor internaţionale.

Drumul pînă la elaborarea şi introducerea unui sistem de securitate şi colaborare în Europa trebuie să treacă, inevitabil, printr-o succesiune de etape şi faze intermediare, obiectivele şi durata lor urmînd a fi prevăzute atît în cursul pregătirilor preliminare, cît şi ulterior, în cadrul primei şi al celorlalte „n" conferinţe general-europene. Apare, aşadar, ca singura posibilă, adoptarea metodei „pas cu pas", a „treptelor" construite pe parcurs printr-o continuă consolidare structurală. Ajungem astfel la punctul unde începe căutarea instrumentului adecvat, a acelui mecanism de înaltă competenţă, investit cu atribuţii politice şi func-

ții executive bine precizate, care să poată fi pus în mișcare și controlat de organul suprem al conferinței, sediul deciziei politice (ca, de pildă, o Adunare Generală, formă asupra căreia vom reveni mai departe).

ETAPA OPERAȚIUNILOR DE PREGĂTIRE

Pentru început — ținînd seama de imineța trecerii la o activitate de pregătire — se simte necesitatea de a cuprinde consultările multilaterale interguvernamentale într-un anume cadru organizat. Majoritatea sugestiilor oferite de experți, inclusiv studiul P.R.I.O. prezentat la recentul simpozion de la Viena, înclină spre o formulă în general experimentată — aceea a constituirii unui **Comitet de pregătire.** În ce componență, cu ce atribuții și, mai ales, care ar fi procedura de întocmire a acestui Comitet (care poate purta și o altă denumire) ?

Membrii lui vor avea calitatea de reprezentanți ai guvernelor, împuterniciți să participe la activitatea de consultare și de pregătire propriu-zisă a conferinței. Țările socialiste participante la consfătuirea de la Praga au și dat în sarcina ministerelor lor de externe numirea unor reprezentanți și este de presupus că intrarea lor în acțiune va avea loc în scurt timp. Pentru actualul stadiu incipient, reprezentanții ar putea fi — după unii experți — ambasadori ai țărilor europene, de pildă ambasadorii respectivi de la Helsinki, dat fiind că Finlanda s-a declarat dispusă să contribuie la facilitarea procedurii consultărilor. Ulterior — și dacă se va aprecia necesar — Comitetul ar putea fi întărit prin trimiterea adjuncților miniștrilor de externe.

Reprezentarea ca atare nu pare să mai constituie obiect al controverselor insurmontabile — cercetătorii dotați cu realism politic sînt de altfel unanimi —, astfel încît la lucrările organului de pregătire, ca și la conferința europeană propriu-zisă, vor fi invitate să participe **toate** statele europene. Pentru evitarea oricăror impreciziuni — tendință pe care am constatat-o la simpozionul de la Viena — a devenit uzanță ca în documentul de lucru și în intervențiile experților să se sublinieze : „inclusiv Republica Federală a Germaniei și Republica Democrată Germană, precum și S.U.A. și Canada".

Cît privește modul concret de constituire a Comitetului de pregătire, s-au emis mai multe opinii : fie pornind de la un cerc ambasadorial restrîns (ne referim în continuare la Helsinki), fie prin realizarea unui consens în cadrul unei întîlniri ad-hoc a tuturor ambasadorilor, fie ca rezultat al unei inițiative finlandeze (adică solicitarea și colectarea unor răspunsuri concrete). Important este desigur momentul declanșării resortului, care poate surveni sau întîrzia în funcție de dispozițiunile orientative pe care ambasadorii din diverse țări le primesc de-acasă. Nu este deci vorba numai de un simplu aranjament organizatoric, ci și de influența directă pe care o exercită situația politică complexă, evoluția unor evenimente politice, elementele variabile în atitudinea unor cancelarii.

UN MANDAT SUPLU

Presupunînd că pragul demarării a fost în cele din urmă trecut, în fața Comitetului de pregătire (avînd la dispoziție și un mic secretariat) s-ar ridica de la început problema îndeplinirii unui **mandat.** Durata lui va fi desigur limitată — pînă la întrunirea primei conferințe general-europene —, deși, potrivit unor opinii, ar putea servi ca nucleu al ulterioarelor eforturi în sfera instituționalizării conferinței. Într-adevăr, acumularea unei experiențe organizatorice și a unor cunoștințe în problematica europeană ar putea atrage considerente favorabile utilizării acestui Comitet potrivit necesităților conferinței.

Este de prevăzut realizarea, relativ ușoară, a unui acord unanim în ce privește atribuțiile Comitetului și caracterul lor. În limitele perioadei de pregătire, lucrările vor fi dominate în cea mai mare parte de desfășurarea consultărilor multilaterale — schimburi de opinii, sugestii, propuneri, proiecte, amendamente ș.a.m.d., fără a omite menținerea firească a legăturilor permanente cu forurile de acasă. Concret, ce anume ar putea produce respectivul Comitet ? Un șir de recomandări — unde este cazul în mai multe variante

Printre numeroasele întîlniri internaționale avînd ca obiect dezbaterea problemelor securității și cooperării europene se înscriu și colocviile organizate sub egida A.D.I.R.I. la București

— pentru a fi alese cele ce vor întruni, într-o etapă mai avansată, acordul tuturor statelor. Să ne referim la unele exemple ipotetice care au reținut cu precădere atenția experților :

a) **Organizarea Conferinței general-europene.** Ar intra în discuție aspecte privind nivelul participării, componența delegațiilor, detalii de procedură (inclusiv stabilirea modului de conducere a lucrărilor — prin alegere sau prin rotație sau în ordine alfabetică etc.), durata lucrărilor, operațiunile de convocare a conferinței (eventual la nivelul adjuncților miniștrilor de externe, pentru a propune data și locul întrunirii pan-europene).

La deținerea rolului de gazdă a conferinței, numele cîtorva orașe au intrat în circulație ca posibile candidate: Helsinki, Viena și Geneva. Despre Geneva se afirmă că ar prezenta avantajul de a oferi facilități de organizare, aparatul secretarial, documentare, experiență — datorită organismelor O.N.U. și celor interguvernamentale care-și au sediul acolo. De această părere este și Jules Moch, care pleda în favoarea orașului de pe malul Lemanului („punct neutru și în centrul Europei") într-o scrisoare trimisă simpozionului de la Viena. Dar poate că tocmai supraaglomerarea Genevei cu zeci de organizații internaționale — susțin mulți alți experți și cercetători — ar putea împieta asupra unei desfășurări optime a conferinței : influențe din exterior, tendințe birocratice, intersectarea intereselor, perspectiva dublei sau triplei reprezentări, „lobby"-smul organizațiilor neguvernamentale etc. Ar fi așadar de preferat un alt loc neutru, care să asigure conferinței condiții mai prielnice de **creare și funcționare autonomă** a organelor și mecanismelor **lor originale.** Se opinează, de aceea, că Viena sau Helsinki (fără ca enumerarea să fie exhaustivă) ar fi mai indicate.

b) **Ordinea de zi.** Comitetul de pregătire nu va **stabili** o agendă — acest lucru rămîne de competența conferinței însești —, dar va avea ampla latitudine de a prezenta, selecta și sistematiza sugestii și propuneri de **teme** și **subiecte** care ar putea constitui surse de inspirație pentru o întocmire și definitivare a agendei. Un asemenea tabel, care ar rămîne provizoriu și facultativ pentru statele participante, și-ar dovedi totuși cu atît mai mult utilitatea, cu cît ar putea oferi conferinței posibilitatea de a completa și perfecționa un studiu existent, apoi de a alege și decide, prin consens, **prioritățile** — adică problemele mai lesne abordabile la prima conferință general-europeană — urmînd ca alte puncte de pe ordinea de zi să fie examinate și soluționate la următoarea sau următoarele conferințe (este generalmente acceptată ideea că o singură conferință europeană nu ar reuși să cuprindă volumul problemelor complexe ale vieții politice și economice europene). Cercetătorii au în vedere o seamă de teme aflate de pe acum în dezbaterea cercurilor politice și a cancelariilor europene, ca : adoptarea unei Declarații (sau cu altă denumire) de principii care să fundamenteze desfășurarea relațiilor între statele europene : căi de reducere a confruntării militare în Europa ; mijloace și mecanisme de intensificare a colaborării economice în Europa (inclusiv stabilirea domeniilor și priorităților) ; instituționalizarea conferinței general-europene (crearea unui organ permanent); stabilirea unor obiective pentru faze ulterioare ale conferinței.

c) **Studii și documentare.** Va fi probabil una din sarcinile specifice ale Comitetului de pregătire de a constitui grupuri de lucru, atrăgînd la activitatea lor forțe de înaltă calificare în domeniul cercetării problemelor și relațiilor internaționale, care să elaboreze studii, lucrări documentare în principalele probleme: securitate, colaborare și cooperare, dezarmare, legături cu organisme internaționale, aspecte instituționale.

Enumerarea acestor ipotetice preocupări ale unui ipotetic organ de pregătire a conferinței general-europene nu este făcută, firește, cu intenția de a sugera o anumită ordine, sau anumite priorități în ce privește cuprinsul mandatului. Aceste subiecte se disting, indiferent de ierarhia lor valorică, prin impactul pe care-l au asupra activității politico-diplomatice de pregătire a conferinței și, implicit, asupra activității cercetătorilor și experților.

Liviu Rodescu

NAUFRAGIU POLITIC ȘI MILITAR

Cînd, în martie 1970, la Pnom Penh, Lon Nol și Sirik Matak s-au instalat la putere în urma loviturii de stat, în discursurile lor cuvintele „democrație", „progres" și altele asemenea apăreau cu o copioasă frecvență. Cînd, în octombrie 1971, Lon Nol opera modificări substanțiale în „guvern" și preciza că noua garnitură va acționa în viitor fără controlul Adunării Naționale, observatorii politici sesizau că expresia „democrație" apare mai rar în declarațiile oficiale de la Pnom Penh în favoarea unor aprecieri de genul: „avem nevoie de un tip de guvern care să dispună de mijloace eficiente în vederea pericolului ce ne amenință greu existența". „Pericolul" nu era altceva decît lupta în continuă intensificare a forțelor patriotice cambodgiene, iar „mijloacele eficiente" însemnau prelungirea stării excepționale... Parcă pentru a respecta un calendar al distanțării de formula politică vînturată la începutul puterii, în a doua decadă a lunii acesteia mareșalul Lon Nol l-a eliminat pe generalul Sirik Marak din prima linie a „guvernului", a dizolvat Adunarea Constituantă, și-a asumat funcția de președinte și a trecut la organizarea unui nou guvern.

În timp ce Lon Nol și susținătorii săi încearcă să salveze de la naufragiul politic, economic și militar, regimul de la Pnom Penh, forțele patriotice organizate și conduse de F.U.N.K. înregistrează pe frontul de luptă succese remarcabile, strîngînd cercul de foc în jurul redutelor lonnoliste aflate în derută. Diferența între bilanțurile forțelor în luptă este definitorie pentru actuala evoluție a situației din Cambodgia.

UN „RĂZBOI DE CABINET"

Observatorii politici apreciază că relaxarea disciplinei din rîndurile echipei conducătoare de la Pnom Penh a fost de natură să-l determine pe Lon Nol la adoptarea unor măsuri de „mînă forte". Divergențele din rîndul guvernanților, dar mai ales continua îngustare a spațiului de manevră a regimului ca urmare a succeselor repurtate de forțele patriotice ce acționează în cadrul F.U.N.K., la care se adaugă nemulțumirea tot mai accentuată a populației (aflată în regiunile încă sub controlul lui Lon Nol) față de politica dusă de mareșal, a creat o stare de tensiune dintre cele mai acute. Ziarul „Le Monde" sublinia recent, referindu-se la actualul context politic din Cambodgia: „Masa țărănimii și o parte însemnată a populației urbane scapă de sub autoritatea Pnom Penh-ului, fiind de partea Frontului Unit Național al Cambodgiei condus de prințul Norodom Sianuk. Această situație explică precaritatea puterii regimului care, în lipsa unei baze populare, se epuizează în lupte personale și de clanuri". În privința tabloului social economic conturat de regimul de la Pnom Penh, acesta concurează, deloc surprinzător, „recordurile" aliniate de un alt regim, cu o faimă la fel de tristă, cel de la Saigon. Și la Pnom Penh afacerismul coloneilor înflorește din plin, furniturile militare și soldele mercenarilor fiind principala sursă de rotunjire a veniturilor. „Ce putem spune despre ofițerii care cîștigă zece mii de riali pe lună și care au reușit ca în mai puțin de doi ani să-și cumpere vile care costă două milioane, limuzine etc. ?", se întreba un funcționar de la Pnom Penh intervievat de un corespondent al ziarului „Le Monde". Într-adevăr, goana după căpătuire a conducătorilor armatei și-a extins limitele într-o asemenea măsură încît observatorii au putut asista pînă și la un spectacol cu totul inedit cînd, în urmă cu o lună, membrii unora din batalioanele de șoc ale lui Lon Nol s-au îndreptat, părăsindu-și pozițiile, spre centrul Pnom Penh-ului, într-o... manifestație de protest, pentru a-și exprima nemulțumirea față de neplata soldelor.

Dezordinii din armata lonnolistă îi corespunde dezordinea din administrație. Incapabil să conducă organismul social-economic, regimul de la Pnom Penh a reușit să demonstreze, în scurta perioadă de cînd se află la putere, că singura lui vocație pare a fi falimentul economic și politic. Ilustrînd curba periculoasă a inflației, „Le Monde" nota: „Dacă luăm pentru anul 1949, ca indiciu de referință, valoarea 100, ea ajunsese la 350 în martie 1970 (deci în 21 de ani, n.n.), dar ajungea la 640 (!) în iunie 1971. Pentru produsele alimentare saltul în perioada martie 1970-iunie 1971 era de la 338 la 740 (!). Costul alimentelor, referindu-ne la principalele produse (orez, pește, carne), a crescut tot într-un an de la 2 400 la 6 000 de riali". Concret, în momentul de față coordonatele economiei aflate sub controlul Pnom Penh-ului pot fi conturate astfel: oprirea completă a producției de latex, diminuarea în procent de 75 la sută a activității principalelor uzine, dezorganizarea circuitului comercial, creșterea inflației, amplificarea la maximum a cheltuielilor militare, dispariția totală a exporturilor.

Degradarea sistemului economic, nemulțumirea acută a populației față de politica guvernanților, insuccesele din ce în ce mai frecvente ale armatei lonnoliste, toate aceste elemente au condus la creșterea tensiunii pe scena politică de la Pnom Penh. Pe fondul ostilității generale, lupta între clanurile guvernamentale pentru un loc cît mai bun și, ca atare, un profit cît mai ridicat, a creat acea stare de nervozitate acută care l-a determinat pe președintele Chang Hengh să-și dea demisia la 10 martie ca urmare a „convingerii că nu mai este capabil să-și asume misiunea supremă". Cu o zi mai tîrziu Adunarea Constituantă urma să voteze noua constituție. Dar evenimentul nu a mai avut loc pentru că, în virtutea preluării prerogativelor supreme, în urma demisiei lui Hengh, mareșalul Lon Nol a dispus dizolvarea Adunării.

OFENSIVA PATRIOȚILOR

Luna aceasta s-au împlinit doi ani de la înființarea Frontului Unit Național al Cambodgiei, a forțelor armate populare de eliberare națională. În perioada relativ scurtă care a trecut de la organizarea sa, F.U.N.K. a înregistrat în cadrul amplelor acțiuni desfășurate pe teritoriul țării numeroase succese, cunoscînd o maturizare și o importantă creștere a influenței sale în rîndurile populației khmere. Caracterizînd stadiul actual al înfruntării între forțele patriotice și partizanii regimului lui Lon Nol, în plan strategic și politic, primul ministru al Guvernului Regal de Uniune Națională, Penn Nouth, reliefa principalele coordonate ale raportului de forțe în comparație cu prima etapă a războiului de eliberare: 1) atacurile patrioților sînt mai larg răspîndite, mai frecvente, mai continue și mai bine planificate; 2) trupele regimului de la Pnom Penh se află în derută, au un moral scăzut și și-au pierdut eficacitatea de luptă; 3) actuala situație favorizează coordonarea atacurilor militare ale patrioților cu ofensivele de natură politică; 4) F.U.N.K. este mai unit ca ori-

Un detașament al forțelor patriotice în acțiune

cînd, între forțele din interiorul și din exteriorul zonelor vremelnic ocupate de trupele lonnoliste existînd legături durabile. Referindu-se la amploarea operațiunilor de luptă din ultimele zile, Penn Nouth sublinia în recentul raport cu privire la „Războiul poporului cambodgian împotriva agresiunii S.U.A. și pentru salvarea națională" : „În timp ce inamicul este cuprins de panică, la 21 martie forțele armate populare de eliberare națională a Cambodgiei au declanșat un puternic atac asupra orașului Pnom Penh, ultima redută a inamicului. Acționînd în coordonare cu forțele de partizani, cu forțele locale și cu forțele principale, eroicele noastre unități au atacat ministerul apărării (al lui Lon Nol), au distrus baza aeriană a inamicului de la Pochentong, stația de radio folosită de inamic pentru războiul psihologic și alte instituții militare importante, provocînd dușmanului pierderi grele". Cu tot sprijinul masiv, financiar și militar, acordat de Statele Unite regimului de la Pnom Penh, evenimentele demonstrează că armata lonnolistă este departe de a acționa conform așteptărilor lui Lon Nol și partenerilor săi. Atacul victorios al forțelor patriotice asupra bazei de la Pochentong este doar cel mai recent dintr-o serie de succese repurtate în localitățile Kompong Thom, Siem Reap, Prey Veng, Baik Neak Liang, Svay Rieng, Takeo, Kompong Chhnong, Kompong Speu, Kandal și multe altele. Succesele înregistrate pe cîmpul de luptă de Frontul Unit Național al Cambodgiei marchează resursele de luptă ale forțelor patriotice, ampla susținere de masă de care se bucură acest front. Referindu-se la stadiul actual al luptei de eliberare, prințul Norodom Sianuk, șeful statului cambodgian, sublinia în cadrul unui interviu: „Inamicii noștri sînt încercuiți în cîteva orașe pe care ei reușesc să le controleze numai datorită intervenției aeriene ale Statelor Unite. Este evident că într-o perioadă scurtă noi am obținut rezultate excelente". În comunicatul dat publicității în urma întîlnirii șefilor misiunilor diplomatice ale Guvernului Regal de Uniune Națională și ale F.U.N.K. se sublinia : „Forțele patriotice khmere au eliberat opt zecimi din teritoriul național unde trăiesc cinci milioane din cei șapte milioane de locuitori ai țării".

Caracterizînd evoluția armatei populare de eliberare, Ieng Sary, trimis special al ramurii interne a F.U.N.K. și al Guvernului Regal de Uniune Națională al Cambodgiei, preciza într-un recent interviu : „Forțele noastre armate de eliberare națională s-au înființat și dezvoltat foarte rapid din toate punctele de vedere : ca forță, spirit, eficiență în luptă și tehnică. Cele trei categorii de luptă — de guerrilla, trupe regionale și armata regulată — au fost plasate sub comandamentul suprem al Comitetului național militar, ajutat de un corp auxiliar. Trupele regionale sînt acum organizate în batalioane, iar armata regulată în regimente. Ele sînt echipate cu arme de toate felurile, iar majoritatea au un nivel de conștiință politică foarte ridicat și hotărîrea fermă de a învinge inamicul".

Făcînd un tur de orizont asupra situației din zonele eliberate, Ieng Sary consemna în cadrul aceluiași interviu că populația din aceste regiuni fiind incadrată, în marea majoritate, în agricultură, problemele privind organizarea producției agricole se află în centrul atenției F.U.N.K. În acest sens au fost luate măsuri democratice în vederea mobilizării țărănimii sărace, iar pămînturile aparținînd celor care au pactizat cu regimul de la Pnom Penh au fost distribuite celor fără pămînt. Din punct de vedere organizatoric, activitatea agricultorilor în regiunile eliberate cunoaște în prezent multiple forme care vin în sprijinul creșterii producției și a susținerii frontului : au fost create cooperative de producție, cooperative de consum, s-a răspîndit mișcarea de ajutor reciproc etc. În fiecare comitet F.U.N.K., la toate nivelurile administrative, există un cadru responsabil, însărcinat cu dezvoltarea producției al cărei obiectiv major este să asigure aprovizionarea pentru războiul de eliberare. Desigur, întreaga activitate din aceste zone se desfășoară în cadrul dificil al îmbinării muncii cu lupta armată, dar aceasta nu împiedică populația să obțină importante succese. De curînd s-a trecut la obținerea a două recolte de orez pe an, cu toate greutățile pe care războiul le implică din plin în aceste regiuni.

Abordînd unele aspecte ale dezvoltării structurilor sociale, Ieng Sary a precizat : „În zona eliberată învățămîntul este total liber. Peste tot cursurile de alfabetizare au avut loc. Am fost capabili să readaptăm învățămîntul la condițiile războiului, un învățămînt bazat pe economie politică, pe științele medicale și militare. Ne ocupăm, de asemenea, de instruirea artistică și culturală".

În timp ce frontul forțelor patriotice restrînge tot mai vizibil spațiul de manevră al trupelor lonnoliste, în zonele eliberate se consolidează, după cum se vede, regimul național, democratic și popular.

Succinta trecere în revistă a coordonatelor care definesc actuala situație politică din Cambodgia oferă constatarea că principala tendință a evenimentelor evoluează în sprijinul acțiunilor forțelor patriotice. Lupta pentru eliberare a poporului cambodgian va reuși în mod cert să-și atingă țelul : asigurarea suveranității și integrității teritoriale a țării, construirea unei Cambodgii independente, pașnice, neutre și democratice.

România, consecventă cu principiile care stau la baza politicii ei externe, și-a exprimat în numeroase rînduri convingerea că lupta pentru eliberare a popoarelor din Indochina se va încheia cu succes în pofida oricărei încercări de a impune, din afară și prin forța armelor, un alt destin social și politic popoarelor din zona respectivă. Încrederea în victoria deplină a cauzei poporului khmer a fost reafirmată, după cum se știe, cu ocazia întîlnirii din vara anului 1971, la Pekin, între tovarășul Nicolae Ceaușescu și șeful statului cambodgian, Norodom Sianuk.

Pentru observatorii politici a devenit clar, în legătură cu situația din Cambodgia, că timpul marchează din ce în ce mai mult strîngerea cercului de foc al forțelor de eliberare în jurul redutei lui Lon Nol.

Radu Budeanu

DETECTOR

Satan et comp.

După o îndelungată absență, a reapărut. Nu mai are nici coarne ascuțite, nici țepi pe tot corpul, nici copite, nici măcar coada în furculiță. În consens cu gustul epocii noastre, imaginea necuratului are o linie modernă și plină de subtilitate. Dar de unde pînă unde interesul pentru reprezentarea Satanei într-o formă sau alta ? Foarte simplu : pentru că în ultima vreme prozeliții dumnealui sînt în creștere, iar lăcașurile de „închinăciune" așișderea.

Cînd în urmă cu cîțiva ani apărea la San Francisco prima „biserică a lui Satan", iar fondatorul ei, Anton la Vey, prevestea acestei năzdrăvenii un succes sigur, multă lume a zîmbit. De atunci însă lucrurile au evoluat. Efectuînd un turneu de sondaj în 45 de orașe americane, trimișii asociației „Morris Cerullo World Evanghelism Inc." au ajuns la concluzia că nu mai puțin de cîteva milioane de americani au frecventat în ultimul an „centrele satanice", proliferate în special în centrele urbane, precum Chicago, San Francisco, New York etc., unde se află și adevărate sedii de „coordonare" a centrelor mai mici. Așadar, o întreagă rețea, organizată după tot tipicul, își întinde tentaculele spre buzunarele victimelor. Acestea, contra unei „donații" de zece dolari, gustă din plin ședințele excentrice în care, pe întuneric și sub norii de fumuri parfumate (în nici un caz de tămîie), au impresia că-l apucă pe dracu' de o copită. Satanismul, dincolo de păcălelile și gătelile pline de mister, ar putea fi privit ca încă unul din bunurile de consum oferite plictisiților și derutaților „lumii tuturor posibilităților", dacă „apostolii" săi n-ar încinge o adevărată horă pe creierele tinerilor creduli, amețindu-i cu tot felul de invocări demonice și scene de groază. A devenit faimos cazul unui tînăr de 20 de ani din New Jersey, înecat la cererea sa de „colegii" săi într-ale dracului, cu convingerea că după moarte Satan îi va încredința comanda a 40 de legiuni de diavoli...

Teologul Billy Graham aprecia într-un studiu asupra fenomenului descris că „proliferarea satanismului va duce cu siguranță la proliferarea practicilor adiacente : vampirismul, vrăjitoria etc." Perfect adevărat. După ce și-a făcut suma în Statele Unite, satanofilia a trecut tiptil oceanul și s-a instalat în Europa occidentală. În R.F.G., spre exemplu, există nu mai puțin de zece mii de vrăjitoare cu acte în regulă. Adică profesioniste ale magiei care plătesc pentru „meseria" dumnealor impozit la stat. Ziarul „Frankfurter Rundschau" scria : „În epoca ordinatoarelor și aselenizării vedem cum prosperă superstițiile și magia".

Asta e situația. Forța impersonală a răului din Univers s-a trezit din somnul greu ca să-și umple, prin eforturile emisarilor ei de pe Pămînt, pușculița astupată de vreme. Căci, e limpede, satanismul sau vrăjitoria reprezintă o afacere grasă. Și, ca în orice afacere, dacă ai spațiu de manevră, îndrăzneală și agiamii pe care să-i storci, poți să-l faci pe dracu'n patru. Quod erat demonstrandum.

R. B.

RETICENȚE ȘI EZITĂRI

Cînd, la 22 ianuarie, la palatul Egmont din Bruxelles, primii miniștri ai celor patru țări aderente la C.E.E. rosteau cuvinte frumoase și optimiste, s-ar fi putut crede că lucrurile sînt definitiv aranjate. Adevărul este că dincolo de cuvîntările festive, nota de îndoială și îngrijorare pentru perioada rămasă pînă la consfințirea în propriile țări a deciziei de aderare nu lipsea.

Că lucrurile nu se petrec deloc calm o arată confruntarea de forțe din Marea Britanie din aceste zile. O Mare Britanie față de care, de altfel, cele trei „mici candidate" (cum au fost numite Irlanda, Norvegia și Danemarca) au manifestat permanent o atitudine de prudentă așteptare, lăsîndu-i prima inițiativă, ele rezervîndu-și pentru moment dreptul de a beneficia de o experiență. Așa s-a întîmplat în perioada premergătoare „momentului Egmont", așa pare să se întîmple acum. Căci Marea Britanie era partenerul lor cel mai important din „zona liberului schimb", sau al acordului anglo-irlandez de liberschimb.

Înaintea acestei date, primul ministru al Norvegiei, Bratteli, făcea un turneu în capitalele „celor șase" pentru a tatona intențiile acestora și pentru a le obține bunăvoința în legătură cu zonele de pescuit. După cum se știe, el a realizat ca timp de 10 ani pescuitul de coastă să nu sufere intervenția țărilor membre ale Pieței comune, aranjament care nu a satisfăcut, printre alții, nici pe ministrul norvegian pentru problemele pescuitului, Hoem, care a demisionat. Succesorului său, Andersen, îi va reveni dificila sarcină de a-și convinge concetățenii că rezultatul la care s-a ajuns dă satisfacție atît pescarilor cît și agricultorilor, aceștia din urmă fiind îngrijorați de o posibilă modificare a nivelului lor de trai și reclamînd înțelegere față de condițiile climatice mai vitrege în care trebuie să-și desfășoare munca.

Dacă, în mod tradițional, Norvegia s-a hrănit cu ajutorul mării, dezvoltarea economică de după cel de-al doilea război mondial a oferit economiei norvegiene noi dimensiuni. Dar țara nu posedă materii prime metalurgice necesare, în afara minereului de fier, restul trebuind să fie importat.

Dependența sa de piața străină a fost, de altfel, și principalul argument invocat de partizanii aderării la Piața comună, ei văzînd în apartenența deplină la C.E.E. soluția optimă pentru ocolirea neajunsurilor provenite din particularitățile economiei naționale. Adversarii aderării aduc însă în discuție alte laturi ale problemei și ele sînt de natură să adîncească aprehensiunile unei largi părți a populației. De pildă, adaptarea la tarifele vamale externe ale C.E.E. se va repercuta în mod defavorabil asupra unor întreprinderi norvegiene care-și aduc materiile prime din țările „lumii a treia." Tot astfel, faptul că întreprinderilor norvegiene li se va rezerva un anume rol, specializat, care le va reduce forța competitivă. Apoi, tratatul, aducînd întreprinderile țării la un anumit grad de dependență față de mastodonții comunitari, prin penetrarea masivă a capitalului străin, ceea ce va produce, între altele, micșorarea cotei de participare a țării la venituri.

În ce privește Danemarca, și în economia acestei țări s-au înregistrat mutații asemănătoare, ajungîndu-se, de pildă, ca din totalul exporturilor cota deținută de produsele industriale să crească de la 39 la sută în 1958 la 60 la sută în 1968, ceea ce nu înseamnă că tradiționalele produse de export ale agriculturii nu își vor menține în continuare o pondere importantă.

Dacă marii agricultori sînt favorabili aderării pe considerentul că actualele bariere vamale le provoacă pierderi anuale între 15 și 20 miliarde coroane, iar marile întreprinderi își văd mai bine asigurate profiturile prin reglementările din Piața comună, crește în schimb îngrijorarea micilor întreprinderi, industriale sau agricole, foarte numeroase de altfel, care vor trebui să suporte o luptă de concurență foarte strînsă.

Danemarca n-a avut, așadar, mai puține probleme și premierul Jens Otto Krag făcuse, la rîndul lui, imediat după căpătarea investiturii (la sfîrșitul anului trecut), un turneu european în scopul obținerii unor garanții din partea viitorilor parteneri. El a realizat, în final, ca zona de coastă de 12 mile să fie rezervată pînă în anul 1982 pescarilor din Groenlanda și din insulele Feroe. Aceste concesii par, însă, pentru marea parte a producătorilor (agricultorii, micii industriași), mai mult un aranjament de compromis care nu le oferă, în ce-i privește, garanțiile cerute.

OSLO
Afiș împotriva aderării Norvegiei la Piața comună

Agricultorii danezi așteaptă, în primul rînd, un regim care să țină seama de nivelul calitativ ridicat al produselor lor.

Dacă se adaugă la acestea îngrijorarea că, o dată cu penetrația capitalului străin, întreprinderile autohtone vor pierde în mare parte inițiativele proprii, se va observa că, de fapt, cvasitotalitatea ramurilor economice va avea de suferit într-o măsură mai mare sau mai mică în urma aderării.

Procedurile de ratificare a tratatului semnat la Bruxelles se prezintă diferit pentru noii candidați. În cazul Norvegiei, Danemarcei și Irlandei hotărîrea va depinde de referendumurile ce se vor organiza pînă la sfîrșitul acestui an. În cazul Angliei, ratificarea depinde exclusiv de Parlament.

Actul semnării a însemnat, de fapt, startul pentru o perioadă de vii dispute în care părerile pro și contra se cer bine argumentate. În afara implicațiilor de ordin economic se discută problemele politice, sociale, culturale pe care guvernele respective sînt invitate să le ia în considerație. Și în ultimă analiză se caută mobilul complex al acestei acțiuni.

În Norvegia, guvernul explică opțiunea pentru Comunitatea Economică Europeană prin eșecul în formarea unui bloc nordic, de colaborare economică și vamală. Bineînțeles că acestui argument i se oferă, în replică, exemplul Suediei care a căutat și caută să încheie acorduri comerciale cu Piața comună, fără a deveni membră. Aspectele politice ale apartenenței acestor țări la C.E.E. fac obiectul unei critici foarte vii din partea oponenților aderării. „Actul de aderare nu va fi cumva un mod nou, mai subtil, de a lega aceste țări de o politică de care mulți s-au străduit să se elibereze ?", se întreba recent un comentator danez în „Rinascita".

Aici răzbate tocmai temerea că, o dată devenită membră a C.E.E., drepturile de suveranitate și independență ale acestei țări vor fi frustrate.

De altfel, comentatorii reamintesc în context că divergențele cu privire la orientarea externă au dus cu ani în urmă la scindarea partidului social-democrat și la apariția unei aripi de stînga, neutraliste, care a creat apoi partidul socialist popular.

Astăzi partidul, din care face parte premierul Bratteli, unul din cele mai puternice din țară, pare să cunoască o repetare a istoriei, fiind amenințat de o ruptură analogă. În cazul de față fracțiunea se orientează pentru a lupta împotriva intrării în Piața comună. Observatorii consideră că, în țările candidate și la nivelul tuturor partidelor, s-a creat un front de opoziție bine configurat. Sindicatele constituie, de asemenea, o mare forță și se manifestă în aceeași direcție. Astfel, nu e de mirare efortul guvernului, al primului ministru, care duc adevărate campanii de captare a aderenților pentru referendumul din septembrie. „Lupta va fi dură", remarca un comentator din Oslo al ziarului „Le Monde". „Ideea europeană (a C.E.E. — n.n.) n-a pătruns aproape deloc în Norvegia. Orientată spre larg, țara preferă în mod instinctiv liberul schimb unei uniuni vamale".

Partizanii aderării îi asigură pe ceilalți că nu e vorba despre lezarea suveranității naționale și că, dimpotrivă, Norvegia va avea posibilitatea influențării deciziilor importante și posibilitatea de a-și menaja interesele sale vitale. Totuși, pentru tineret mai ales, ideea „sclidarității occidentale" nu pare să spună mare lucru.

În Danemarca, șeful guvernului (minoritar, social-democrat), Jens Otto

Krag, a decis la 24 ianuarie, în urma unei ședințe a cabinetului, ca referendumul prin care țara sa e chemată să definească atitudinea privind intrarea în C.E.E. să aibă loc în septembrie și nu în iunie cum se anticipase dar, recent, s-a decis asupra datei de 2 octombrie. Această hotărîre este justificată de premier prin așteptarea rezultatului negocierilor Suediei cu C.E.E., precum și de referendumul din Norvegia.

Partidele din opoziția daneză, conservatorii și liberal-agrarienii s-au manifestat mai prudent, pronunțîndu-se favorabili unei „aderări independente", ceea ce înseamnă asigurarea unei marje cît mai mari cu putință pentru propriile decizii și, preferabil, în concordanță cu celelalte țări nordice. În schimb, socialiștii populari s-au declarat ferm împotriva aderării. Sondajele de opinii efectuate la diverse intervale au indicat o creștere a numărului celor care spun „nu" aderării.

Astfel, dacă în ianuarie 1970 rezultatul sondajului indica 51 la sută pentru și 9 la sută contra (restul nu s-a pronunțat), în noiembrie 1971 aceste cifre erau de 43 la sută și respectiv 31 la sută. Rezultatele referendumului sînt deci greu de anticipat, cu atît mai mult cu cît în Parlament guvernul trebuie să obțină aprobarea a 5/6 din numărul voturilor.

În Norvegia se estimează că, în momentul actual, numărul opozanților din Storting ar fi suficient ca votul să fie negativ. Referendumul anunțat pentru luna septembrie are caracter consultativ, dar el va influența, după cum se apreciază, voturile din Parlament. În Storting e nevoie de obținerea a 3/4 din voturi pentru a se obține acordul asupra aderării.

Cît privește Irlanda, populația țării va fi chemată să se pronunțe în cadrul referendumului în luna mai.

Rezultatul consultării populare din Irlanda va angaja guvernul care — în cazul unei aprobări — ar trebui, în continuare, să stabilească cadrul juridic și să îndeplinească formalitățile legate de aderare. O forță importantă, pe care partizanii aderării ar trebui s-o învingă, o constituie partidul Fine Gael — principalul partid de opoziție — cu cei 50 de deputați în Parlament, la care se adaugă un număr de deputați din celelalte partide. Dar activitatea se desfășoară și la alte niveluri. Astfel, recent, cîteva ziare din Dublin au lansat către populație apeluri de mobilizare a celor ce se opun aderării, subliniind că eventuala participare a țării la Piața comună n-ar aduce avantaje decît marelui capital.

Toate aceste elemente îi determină pe observatori să aprecieze că avansarea oricărui pronostic cu privire la rezultatul referendumului din Irlanda ar fi, în acest moment, riscantă.

Rezultatele tuturor acestor consultări populare sînt de o deosebită însemnătate pentru guvernele și parlamentele respective. Dorința precipitată de aderare a unora, reticențele, ezitările explicate sau explicabile ale altora, și opoziția categorică manifestată de alții conferă viitoarelor dezbateri — parlamentare și publice — un caracter deosebit de viu și profund.

„Va fi un act de reflecție și prudență, dar nu înseamnă că noi ne vom închide în niște cadre rigide, fixate de alții, care să nu fie naturale pentru noi" — declarase fostul ministru de externe al Danemarcei, Poul Hartling. Rămîne de văzut în ce măsură această opinie se va reflecta în rezultatele marilor consultări populare.

Ștefan Nicolae

NODOM SINMUN

PHENIAN

PROPUNERI JUDICIOASE PENTRU REUNIFICAREA COREEI

REFLECTÎND dorința unanimă a poporului coreean, partidul nostru și guvernul republicii au prezentat propuneri juste și rezonabile pentru reunificarea țării, ori de cîte ori s-a prezentat un prilej pentru aceasta, și au depus eforturi sincere pentru a le traduce în practică.

Partidul nostru cere neabătut rezolvarea problemei reunificării naționale, o chestiune internă a națiunii noastre, nu bizuindu-ne pe forțe din afară, ci pe eforturile coreenilor, nu prin metode de război, ci într-un mod pașnic, după retragerea trupelor agresoare imperialiste ale S.U.A. din Coreea de sud.

Kim Ir Sen, marele conducător al revoluției, a clarificat din nou linia despre reunificarea independentă, pașnică a țării în cuvîntarea sa istorică din 6 august anul trecut și în cuvîntarea sa cu ocazia Anului Nou, îndeosebi prin răspunsurile lui la întrebările puse de ziariști de la publicația japoneză „Yomiuri Shinbun" la 10 ianuarie a.c. Conducătorul nostru a prezentat o propunere istorică pentru negocieri politice nord-sud și pentru încheierea unui acord de pace între nord și sud.

Această propunere prezentată de tovarășul Kim Ir Sen este menită a deschide o nouă pagină, a realiza reunificarea țării prin folosirea activă a situației create în țara noastră datorită propunerii patriotice de rezolvare a problemei reunificării, o chestiune internă a națiunii noastre, prin eforturile poporului nostru la o dată cît mai apropiată, în timpul generației noastre, nelăsînd această sarcină pentru generația viitoare.

Această propunere nu este doar conformă cu dorința unanimă a națiunii noastre care aspiră la reunificare, resimțind o zi ca o mie de ani, dar și în deplină concordanță cu dorința popoarelor iubitoare de pace din întreaga lume, care sprijină și încurajează poporul nostru în ce privește cauza națională a reunificării pașnice a țării, animate de idealul epocii contemporane, al cărei principiu constă în a lăsa poporul să-și decidă singur soarta sa.

În vederea reunificării pașnice a țării trebuie rezolvate multe probleme. Trebuie să oprim împreună invazia forțelor străine, o cauză fundamentală a nenorocirilor naționale, să înlăturăm actuala încordare și să creăm o atmosferă de armonie națională. Trebuie de asemenea să dărîmăm bariera existentă între nord și sud de aproape 30 de ani și să restabilim contactele și schimburile, lărgindu-le.

Pentru rezolvarea fără dificultăți a acestor probleme, nordul și sudul trebuie negreșit să se unească. Numai dacă ne unim și negociem, putem face față împreună forțelor externe care ne impun scindarea, putem discuta probleme care interesează națiunea noastră și croi calea spre reunificare, în conformitate cu voința națiunii.

Deși nordul și sudul se deosebesc între ele datorită orînduirilor sociale diferite, fiecare avînd astăzi idei și concepții politice diferite, noi nu putem să ne lansăm în dispute pentru a constata cine are dreptate, avînd în vedere problemele importante privind soarta națiunii care stau în fața noastră. Deosebirile între orînduirile sociale și între idei nu pot constitui un obstacol în calea promovării unității naționale și nici un pretext pentru a împiedica reunificarea națională.

Deosebirile de idei și concepții politice nu pot diviza niciodată o națiune în două. Chiar dacă există deosebiri de idei, concepții politice și credințe religioase între nord și sud, acestea sînt în orice caz o problemă internă a națiunii noastre.

Pentru noi nu poate exista nimic mai prețios decît destinul patriei și al națiunii. Noi comuniștii, prin firea noastră, nu urmărim orbește dispozițiile altora și nici nu impunem altora ideile noastre. Conducătorii sud-coreeni nu trebuie să im-

pună ideile lor altora, după cum nici noi nu impunem altora ideile noastre. Este treaba fiecăruia să-şi aleagă ideile şi concepţiile politice.

Trebuie să ne debarasăm de antagonisme şi prejudecăţi, să promovăm armonia naţională şi înţelegerea reciprocă, să ne străduim a găsi un teren de acord prin contacte şi negocieri, iar nu prin impunerea reciprocă a ideologiei şi ideilor proprii. Tovarăşul Kim Ir Sen a spus: „Sîntem gata să ducem negocieri cu toate partidele politice din Coreea de sud, inclusiv cu Partidul republican democrat, cu Noul partid democrat şi cu Partidul naţionalist, în orice moment şi in orice loc asupra cărora vom cădea de acord".

Toate partidele politice, organizaţiile publice şi persoanele individuale din nord şi din sud trebuie să se ridice deasupra deosebirilor în domeniul ideologic şi al orînduirii sociale, să abordeze împreună problemele care stau în faţa naţiunii noastre, să subordoneze totul luptei pe scară naţională în vederea reunificării paşnice a patriei.

Dacă vom sta faţă în faţă şi vom avea discuţii sincere, vom putea să inaugurăm o etapă nouă în soluţionarea problemei reunificării, deşi există deosebiri de păreri şi idei politice între nord şi sud. A nega categoric o asemenea posibilitate, înainte de a ne întîlni, nu este o atitudine care să ducă la rezolvarea problemei.

Toate partidele politice, organizaţiile publice, persoanele individuale şi populaţia tuturor păturilor sociale din Coreea de sud trebuie să răspundă fără întîrziere la apelul Partidului Muncii din Coreea şi al guvernului republicii în vederea unor contacte şi negocieri între nord şi sud, pentru traducerea în viaţă a cauzei reunificării naţionale.

Dacă cineva se pronunţă pentru reunificarea paşnică a patriei, pe noi nu ne priveşte faptul că acea persoană are alte idei, concepţii politice şi credinţă religioasă decît noi, şi nu punem întrebări cu privire la trecutul acesteia.

Dacă toate forţele patriotice din Coreea de nord şi de sud se vor uni în acest moment de schimbări revoluţionare, în care sistemul colonial imperialist se prăbuşeşte în întregime, iar naţiunile şi popoarele umilite ieri se ridică, ca o forţă uriaşă, în lumea contemporană, ele vor fi în stare să respingă orice invazie a unor forţe externe şi să traducă în viaţă cauza reunificării ţării.

A sosit momentul ca toţi cei care îşi iubesc ţara şi naţiunea să se alăture cu hotărîre luptei pe scară naţională pentru reunificare.

MEDJUNARODNA POLITIKA

BELGRAD

CARACTERISTICI ALE ACTUALULUI MOMENT EUROPEAN

DACĂ AM VREA să scoatem în evidenţă caracteristicile esenţiale ale fazei actuale în dezvoltarea relaţiilor europene am ajunge la următoarele constatări: tendinţele pozitive continuă fără îndoială să se concretizeze şi creează premise pentru o amplificare a lor. Evoluţia acestora nu se desfăşoară însă în linie dreaptă, deoarece mai sînt afectate, încă, într-un fel sau altul, de o serie de factori contradictorii. Cu alte cuvinte, deşi există astăzi un consens destul de larg al intereselor pentru destindere în Europa, acest consens nu se răsfrînge asupra modului, ritmului şi condiţiilor de desfăşurare a procesului respectiv.

Acest proces are două componente strîns legate între ele, care în momentul de faţă trebuie văzute cît mai limpede. Una este de ordin geografic: ea necesită să se ajungă la acelaşi grad de destindere în toate regiunile continentului nostru şi la aceeaşi consolidare a relaţiilor, cu garanţia integrităţii teritoriale, ca element principal al celor realizate în Europa centrală. A doua componentă, de ordin politic, ar trebui să ducă la reflectarea acestei consolidări în domeniul transformării relaţiilor dintre state, iar prin confirmarea integrităţii teritoriale, la transformarea statu quo-ului politic în direcţia depăşirii divizării actuale şi a făuririi unor relaţii mai libere şi echitabile, precum şi mai sigure pe continentul nostru. Actualul moment european necesită în mod imperios intensificarea eforturilor în ambele direcţii.

În cadrul primei componente, regiunea Balcanilor şi Mediteranei capătă în condiţiile actuale o însemnătate care nu mai necesită să fie subliniată. Normalizarea şi îmbunătăţirea relaţiilor între o serie de ţări balcanice, precum şi inaugurarea unor forme de colaborare mai largă între ele reprezintă o contribuţie importantă la tendinţele pozitive în Europa.

În cadrul celei de-a doua componente, un rol tot mai important îl are pregătirea Conferinţei europene de colaborare şi securitate. Cu toate încetinirile vremelnice, această pregătire se desfăşoară, ceea ce o demonstrează şi recentele întîlniri ale ţărilor membre ale Tratatului de la Varşovia şi ale ţărilor membre ale N.A.T.O. Posibilitatea şi necesitatea unei asemenea conferinţe nu mai sînt discutabile, aşa cum nu mai este discutabilă nici componenţa conferinţei. Deosebirile privind caracterul şi conţinutul conferinţei sînt mai mici. În ceea ce priveşte conţinutul, respectiv ordinea de zi a conferinţei, se pare că există de pe acum un acord destul de larg.

Cu tot acest progres... mai există încă tendinţe de amînare şi încetinire a pregătirilor conferinţei. În noile condiţii se manifestă anumite tendinţe care s-au manifestat şi în trecut. Astfel, nu se mai discută dacă conferinţa va avea loc sau nu şi cînd va avea loc, ci cum va fi ea. Prin urmare, astăzi se duce lupta în primul rînd pentru conţinutul democratic concret al conferinţei. Această luptă urmăreşte în primul rînd ca la

FOTOCRONICA

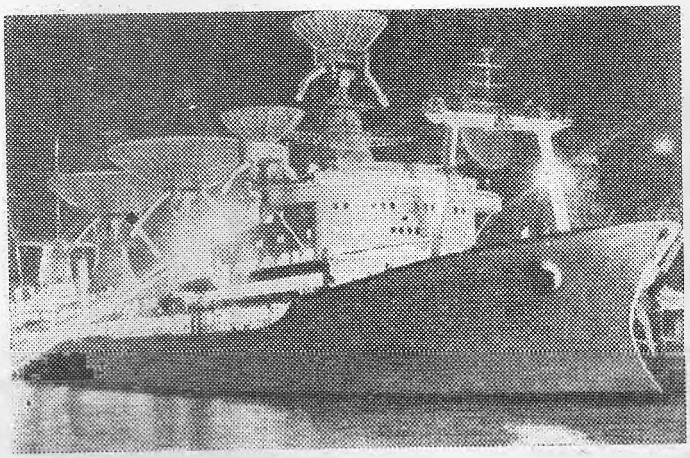

Vasul sovietic „Cosmonautul Iuri Gagarin" este actualmente cea mai mare navă ştiinţifică din lume. Dotat cu aparatura necesară pentru cercetarea păturilor superioare ale atmosferei şi spaţiului cosmic, acest adevărat institut plutitor poate îndeplini sarcini ştiinţifice complexe în orice punct al oceanului mondial

conferință să participe cu drepturi egale toate țările europene, ca ea să cuprindă toate domeniile principale ale colaborării și securității europene și să adopte hotărîri menite să ducă la depășirea configurației actuale a relațiilor europene, transformîndu-se astfel într-un instrument pentru realizarea acestor scopuri.

În ceea ce privește Iugoslavia, concepția ei despre caracterul și conținutul conferinței și despre dezvoltarea europeană în general a fost expusă cu precizie în cuvîntarea președintelui Republicii, I. B. Tito, în fața Adunării Federale a R. S. F. Iugoslavia din 16 decembrie 1971. Cu acest prilej, s-au scos în evidență principalele probleme care, după părerea noastră, ar trebui să fie examinate la conferință. Această concepție, ca o parte componentă a concepției iugoslave de abordare a problemelor internaționale contemporane prin prisma nealinierii, constituie o anumită generalizare a experienței dobîndite în activitatea iugoslavă de pînă acum pe plan european, o bază solidă și o călăuză pentru activitatea intensivă desfășurată în prezent de Iugoslavia în această direcție.

Dr. Djura Nicici

L'EXPRESS

PARIS

CRIZA CARE NE PÎNDEȘTE

TREBUIE să ascundem sau să strigăm acest lucru ? Lumea se îndreaptă spre o nouă criză monetară. E o chestiune de luni, poate de săptămîni. Toți specialiștii sînt de acord. Ei preferă să nu-și exprime opinia de teamă să nu declanșeze speculația și panica.

Dacă această criză izbucnește într-un moment în care nu există nici o măsură pentru a-i face față, lumea occidentală va fi tîrîtă într-o adevărată dramă. Ea va cunoaște, desigur, nu crahul din 1929, dar marasmul și agravarea somajului.

De fapt, criza există deja pe patru piețe ale schimburilor : Frankfurt, Tokio, Amsterdam, Bruxelles. De pildă, la Frankfurt, de la 18 decembrie dolarul cotează oficial 3,22 mărci. Cu marja de fluctuație de 2,25 peste și sub acest curs, el poate oscila între 3,29 mărci și 3,15 mărci. La 20 decembrie, ei atinsese plafonul. De atunci, a scăzut neîncetat. Pentru a-l menține peste 3,15 mărci, Banca Federală a trebuit să cumpere, de la 1 ianuarie, 500 milioane dolari. Problema este de aceeași dimensiune la Tokio. Dar la Amsterdam și la Bruxelles, piețe mai mici, moneda americană trece de două sau de trei ori pe săptămînă sub cursul ei minim.

Cauza crizei este clară pentru toată lumea. Cînd o țară își devalorizează moneda, așa cum au făcut Statele Unite la 18 decembrie trecut, ea își impune ei înseși o disciplină pentru ca noua paritate să poată inspira încredere. Nu numai că Statele Unite nu au făcut așa ceva, dar au făcut contrariul. În loc să se apropie de echilibrul bugetar, Statele Unite s-au îndepărtat și mai mult. Cheltuielile statului federal pe exercițiul financiar 1 iulie 1971 - 1 iulie 1972 fuseseră deja votate cu un deficit de 11 miliarde dolari. Pentru a lupta împotriva șomajului, acest deficit a fost agravat. El este evaluat în prezent la 39 miliarde dolari. Proiectul de buget pentru exercițiul financiar 1 iulie 1972 - 1 iulie 1973 a fost prezentat în ianuarie cu un gol de 25 miliarde dolari. Cît despre deficitul plăților externe, cauză imediată a ieșirilor de dolari, el a fost de 30 miliarde dolari în 1971 — ceea ce înseamnă că există o masă suplimentară de 30 miliarde dolari care se plimbă prin lume și pe care nimeni nu vrea să-i păstreze multă vreme, deoarece nu se știe ce valoare vor avea peste trei ani.

Ca și cum cifrele nu ar fi destul de elocvente, declarațiile oamenilor politici vin în sprijinul lor. John Connally, ministrul finanțelor, a declarat că Statele Unite nu se vor ocupa de acum înainte decît de ele însele. La 23 februarie, agențiile de presă internaționale au transmis următoarea telegramă : „Ar putea fi oportun ca Congresul să acorde Casei Albe puterea de a proceda la o modificare a parității dolarului, care ar putea merge pînă la 10 la sută" — a declarat, în esență, în fața unei comisii senatoriale, Paul Volcker, subsecretar pentru problemele monetare la Ministerul Finanțelor al Statelor Unite.

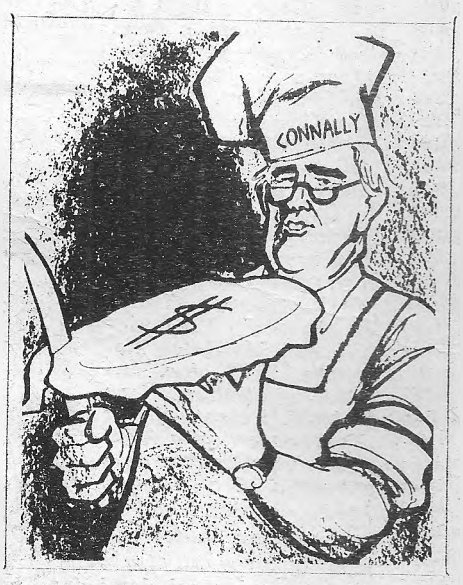

John Connally : „Să tăiem puțin din tortă dar s-o păstrăm totuși întreagă"...
(Din The Economist)

Pornind de aici, geneza crizei este lesne de înțeles. La început nu există nici o speculație. Speculația se produce mai tîrziu, cînd se întrevede peste trei sau șase luni o revalorizare monetară. Ceea ce se petrece este foarte simplu. Orice bancă, orice firmă care exportă sau are filiale în străinătate posedă un tezaur în devize. Întrucît dolarul era moneda comercială a lumii capitaliste, acest tezaur era alcătuit în proporție de 80 la sută în moneda americană înainte de 1969. Azi, din prudență, directorii financiari reduc această proporție la 50 la sută, chiar la 40 la sută. Ei prezintă dolarii excedentari institutului de emisiune al țării lor și îi schimbă în monedă națională. Acești oameni nu speculează. Ei își fac meseria.

Simpla recuzare a plăților are efecte considerabile. Să luăm firma japoneză de automobile „Toyota". Să presupunem că ea vinde în Statele Unite automobile în valoare de un milion de dolari, iar în R.F.G. în valoare de 3 milioane de mărci, totul plătibil în decurs de trei luni. În urmă cu cinci ani, ea ar fi așteptat cu răbdare lichidarea contului, și, pentru comoditatea comerțului ei, după trei luni ar fi schimbat mărcile în dolari. Azi, ea păstrează mărcile și le plasează în R.F.G. Pentru Statele Unite, firma încearcă să obțină o reglementare pe loc. Dacă reușește, ea schimbă imediat dolarii în yeni la Banca Japoniei. Dacă nu reușește, își vinde dolarii la termen pe piața schimburilor din Tokio. Deoarece comerțul mondial rulează 30—40 miliarde dolari pe lună, această simplă recuzare antrenează uriașe mișcări de capitaluri.

Consecințele le cunoaștem, deoarece le-am trăit în 1971.

Mai întîi, băncile de emisie cumpără dolarii ce le sînt prezentați. În consecință, ele emit, pentru a-i plăti, cantități de monedă a propriei lor țări fără producție corespunzătoare. De pildă, din această cauză Banca Federală vest-germană a tipărit 500 milioane mărci noi începînd de la 1 ianuarie — ceea ce a relansat inflația în R.F.G. în momentul în care guvernul considera că i-a pus capăt.

Apoi băncile de emisie, saturate de dolari, refuză să-i primească și ajungem la monedele fluctuante. Așa s-a întîmplat anul trecut începînd din mai.

Consecințele le-am întrevăzut anul trecut. Din cauza incertitudinii monetare, industriașii încetinesc investițiile și angajările. 1971 a fost un an economic prost în lume : creșterea economică a fost slabă, iar șomajul a crescut. Aceasta s-a întîmplat în mare măsură datorită incertitudinii monetare.

Criza capitalismului occidental se apropie. În momentul de față, există oare măsuri care să o preîntîmpine ?

Roger Priouret

KALEVI SORSA

ministrul afacerilor externe al Finlandei

În urma alegerilor generale ținute la începutul acestui an, în Finlanda a fost alcătuit un nou guvern, minoritar, social-democrat. În cadrul noului cabinet, portofoliul afacerilor externe a fost încredințat lui Kalevi Sorsa.

Noul șef al diplomației finlandeze s-a născut la 21 februarie 1930 în localitatea Keuruu. Orientîndu-se spre studiul științelor sociale, Kalevi Sorso obține titlul de candidat în științe sociale. Lucrează apoi o lungă perioadă ca ziarist la diverse publicații.

Între anii 1959—1965, Kalevi Sorsa activează în cadrul U.N.E.S.C.O., iar între 1965—1967 deține funcția de secretar general al Comitetului U.N.E.S.C.O. din capitala finlandeză. Face parte apoi din cadrele Ministerului Educației, fiind numit director al direcției asistenței pentru străini.

În 1969 partidul său (social-democrat) îl alege în funcția de secretar general, iar în anul următor obține primul mandat în parlamentul (Eduskunta) finlandez.

În declarațiile făcute după preluarea funcției de ministru al afacerilor externe, Kalevi Sorsa a precizat că orientările politicii externe a noului cabinet vor urma liniile tradiționale care decurg din statutul de neutralitate al țării, adăugînd că țara sa va sprijini în continuare toate inițiativele de pace. Kalevi Sorsa a menționat totodată sprijinul pe care Finlanda îl va acorda în continuare convocării Conferinței pentru securitatea europeană și organizării la Helsinki a lucrărilor pregătitoare.

Ș. N.

Contrapunct

DE AICI SPRE ETERNITATE

Căile ferate britanice sînt amenințate de un deficit de 20 milioane lire sterline, anunță craiciul la radio. Vai, vai... Toate giganticele avioane cu reacție trec Atlanticul pe jumătate goale. Ca să nu mai vorbim de nava spațială „Pioneer-10", care se îndreaptă spre eternitate complet goală.

Pînă acum se lansau astronauți pe bordul unor rachete costisitoare. „Pioneer-10" nu are pe bord nimic cu excepția unei plăci de aur înfățișînd un bărbat și o femeie meniți să arate stîrpiturilor din spațiul cosmic cu cît sîntem noi mai frumoși decît ei.

În America, ultima modă în materie de transporturi este bicicleta. 80 de milioane de oameni de toate vîrstele pedalează de zor. Închipuiți-vă ! Oamenii merg pe bicicletă la lucru pentru a face puțină mișcare, pentru a reduce poluarea, pentru a rezolva problema parcării. Sau cel puțin așa afirmă. După părerea mea, motivarea lor este mult mai adîncă. Cred că oamenii s-au săturat pur și simplu să ajungă undeva. Sînt sătui pînă în gît de destinații.

Bicicleta dă omului sentimentul clar că nu merge nicăieri. Că nu face altceva decît să pedaleze. Mor să am și eu o bicicletă aici, în regiunea de tufișuri din Berkshire, dar devin foarte nervos la ideea automobilelor care trec în viteză pe lîngă mine. În Statele Unite, autoritățile federale și ale statelor încearcă să obțină autorizația de a construi alei pentru bicicliști, pentru ca bieții de ei să nu mai meargă pe drumuri unde sînt omorîți.

În regiunea noastră biciclistul cel mai remarcabil — avem mulți — este un tip înalt care merge și acum pe bicicleta pe care a primit-o în copilărie, în urmă cu 60 de ani. E o bicicletă foarte înaltă, construită atunci cînd fabricanții le făceau pe măsură. Știu acest lucru deoarece am mers și eu o dată pe ea și mi-a fost foarte greu să mă urc. Dar odată ce începi să pedalezi, e minunat. De fapt, privești de sus la automobilele care trec și care au caroserii din ce în ce mai joase.

Aici avem și acum mulți cai deoarece este o regiune de cai de curse. Treci pe lîngă fete care călăresc încet de-a lungul tufișurilor. Da, pe aici ritmul vieții este foarte lent. Avem — nu veți crede niciodată, dar am văzut-o cu propriii mei ochi — avem chiar și pietoni care se deplasează pe propriile lor picioare.

În urmă cu cîțiva ani era la modă viteza. Toată lumea voia să aibă un „Ferrari". Vă amintiți toate filmele cu motocicliști ? Ei bine, această atitudine se schimbă. Recent, firma „Volkswagen" și-a făcut o mare publicitate prin afirmația că a depășit Fordul model T ca cel mai popular automobil fabricat vreodată, atunci cînd a produs cel de-al 15 007 034-lea „Volkswagen" de tip „Beetle".

„Ford Motors" a contestat imediat această afirmație, pretinzînd că există 15 754 292 automobile de model T. Aceasta a determinat „The Wall Street Journal" să murmure că, indiferent dacă se situează sau nu pe locul întîi, tipul „Beetle" își pierde în mod clar din vechiul prestigiu. Inițial, oamenii cumpărau această muscă deoarece era o muscă, sfidînd astfel pe regii automobilului de la Detroit. Dar ulterior „Volkswagen" însuși a devenit un gigant, distrugînd imaginea firmei printr-o publicitate necorespunzătoare.

În momentul de față, afirmă „The Wall Street Journal", lumea vrea să se fiție. Da, domnule, pur și simplu să meargă în sus și în jos pe același loc. Oamenii la modă nu merg nicăieri.

În ultimul timp, am început să privesc reclamele de bărci pentru navigația prin canale, frumoase ambarcațiuni zvelte cu cabine și saloane, care te transportă prin cîmpiile verzi ale Angliei într-un ritm ceva mai lent decît acela al unui mers vioi. Ah, ce plăcere ! Sau poate o căruță cu coviltir. Știți că pot fi închiriate ? Închipuiți-vă moțăind în timp ce boii — nu mi-ar place să fiu tras de un cal rapid — înaintează de-a lungul tufișurilor cu o viteză de o milă și jumătate pe oră.

Iată viteza la modă în momentul de față — o milă și jumătate. Sau, mai bine chiar, nici o viteză. Să stai la colțul străzii și să privești fetele trecînd, cum spune cîntecul.

(După **The Observer**)

John Crosby

FOTOCRONICA

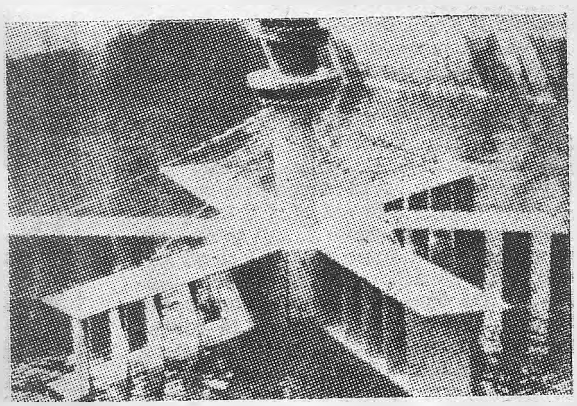

În R.F.G. a început să fie utilizată așa-numita centrifugă Koppers, un nou procedeu de purificare a apelor poluate de reziduurile industriale

POȘTA REDACȚIEI

IMPORTANT!

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitate în primirea publicației.

Prețul unui abonament este de :

— anual	**104 lei**
— pe șase luni	**52 „**
— pe trei luni	**26 „**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

SPORUL POPULAȚIEI

Gh. Singur, București. 1. Iată, potrivit surselor O.N.U., felul în care a sporit populația lumii în ultimele două decenii : America Latină : anul 1950 — 162 milioane locuitori ; anul 1970 — 283 milioane locuitori (creștere de 75 la sută) ; pentru anul 2 000 e prevăzută o populație de 652 milioane locuitori. Africa: anul 1950 — 217 milioane locuitori ; anul 1970 — 344 milioane locuitori (creștere de 59 la sută) ; pentru anul 2 000 e prevăzută o populație de 818 milioane locuitori. Asia : anul 1950 — 1 355 milioane locuitori ; anul 1970 — 2 056 milioane locuitori (creștere de 52 la sută) ; pentru anul 2 000 e prevăzută o populație de 3 778 milioane locuitori ; Oceania : anul 1950 — 13 milioane locuitori ; anul 1970 — 19 milioane locuitori (o creștere de 46 la sută) ; pentru anul 2 000 e prevăzută o populație de 35 milioane locuitori. America de Nord : anul 1950 — 166 milioane locuitori : anul 1970 — 228 milioane locuitori (o creștere de 37 la sută) ; pentru anul 2 000 e prevăzută o populație de 333 milioane locuitori. Uniunea Sovietică : anul 1950 — 180 milioane locuitori ; anul 1970 — 243 milioane locuitori (o creștere de 35 la sută) ; pentru anul 2 000 e prevăzută o populație de 330 milioane locuitori. Europa : anul 1950 — 312 milioane locuitori : anul 1970 — 462 milioane locuitori (o creștere de 18 la sută) ; pentru anul 2 000 se prevede o populație de 568 milioane locuitori. Cifrele sînt date în ordinea descrescîndă a sporului populației. 2. Deși mai sînt încă patru ani pînă la sărbătorirea a două secole de la revoluția americană, pregătirile au început de pe acum. Iată cîteva exemple de ceea ce se intenționează să se organizeze într-o serie de orașe ale S.U.A. : Philadelphia (oraș ales oficial drept centru al ceremoniilor bicentenarului) — tîrg internațional, Boston și New York — restaurarea unor clădiri istorice ; Washington — noi muzee și zone turistice ; Miami și Yowa — expoziții internaționale etc. În toate cele 50 de state americane vor fi reconstruite, renovate sau reamenajate clădiri și locuri istorice, vor fi construite centre de atracție turistică etc.

Silvia Crasi, com. Dobîrceni, jud. Botoșani. 1. Informații despre biografia și activitatea actualului secretar general al Organizației Națiunilor Unite, Kurt Waldheim, au fost publicate în cadrul rubricii „Profil" (nr. 52 din 1971). 2. Deocamdată, în Statele Unite au loc alegeri preliminare în 22 de state ; apoi, în luna iunie, convențiile celor două partide vor desemna candidații pentru alegerile prezidențiale ce se vor desfășura în luna noiembrie. Vă sugerăm să consultați în această problemă articolul din nr. 3 și corespondența publicată în nr. 12 al revistei. 3. „Cauțiunea" este o garanție pentru eliberarea provizorie din închisoare. Angela Davis nu are voie să părăsească în această perioadă teritoriul Statelor Unite. În corespondența din S.U.A. publicată în nr. 12 veți găsi referiri și la cazul Angelei Davis.

I. Georgescu, București. 1. Actualul șef al statului major israelian este generalul Alazar. 2. Potrivit unei recente declarații a premierului canadian Pierre Elliott Trudeau, se pare că ideea unor alegeri anticipate nu este exclusă (alegerile ar putea avea loc în iunie sau iulie a.c.). Principalul motiv îl constituie criticile opoziției. 3. Pînă la atentatul de la Aldershot, organizația catolică irlandeză ilegală I.R.A. nu a întreprins vreo acțiune de acest gen în Anglia, în ultimele două decenii. În nr. 12 am răspuns pe larg, în cadrul acestei rubrici, despre activitatea I.R.A. înainte de ultimul război mondial.

M. Gh. Nicolaescu, Craiova. În termenul „lumea a treia" sînt incluse în genere toate statele pe cale de dezvoltare, care și-au cucerit independența în ultimele decenii și care depun eforturi pentru dezvoltare proprie și pentru emanciparea de sub dominația neocolonialismului.

George Dinu, București. Nici noi nu înțelegem motivul pentru care emisiunile radio de prezentare a sumarelor ziarelor și revistelor de joi dimineața nu cuprind și revista „Lumea" sau o fac accidental deși, întocmai ca publicațiile avute în vedere de redactorul emisiunii respective, și „Lumea" se află la acea oră la îndemîna cumpărătorilor. De altfel nu sînteți singurul cititor care ne face această sesizare. Sperăm și noi, ca și dv., că lucrurile se vor îndrepta.

PROTEJAREA MONUMENTELOR

T. Petre, Moinești. Nu există încă o convenție internațională pentru protejarea monumentelor și locurilor istorice dar, potrivit buletinului „Informations U.N.E.S.C.O.", se intenționează elaborarea unui asemenea document. Experți din 50 de țări vor examina timp de trei săptămîni (4—22 aprilie), în cadrul unei reuniuni internaționale, un proiect vizînd protejarea monumentelor, proiectul urmînd a fi înaintat în luna octombrie, spre aprobare, Conferinței Generale U.N.E.S.C.O. Se pare că acordul va constitui, pentru timp de pace, ceea ce s-a realizat prin Convenția de la Haga din anul 1954 în legătură cu protecția bunurilor culturale în timp de război. Un asemenea acord ar avea în vedere : un fond de ajutor pentru trimiterea imediată, în caz de nevoie, a experților și a asistenței necesare pentru salvarea monumentelor atinse de incendii, inundații, cutremure etc. ; cerința ca statele interesate să alcătuiască o listă a monumentelor și locurilor istorice naționale care se cuvin protejate ; măsuri din partea statelor pentru evitarea pericolelor de degradare a monumentelor. Evident, nu vor fi incluse numai palatele sau templele antice ci și zone (de exemplu un cartier vechi) ce conferă personalitate și farmec unei așezări. Vom publica alte amănunte despre proiectul convenției după ce experții vor ajunge la un acord definitiv. În ce privește rolul pe care U.N.E.S.C.O. îl poate juca în această direcție e suficient să amintim că, în cei peste 25 de ani de existență, acest organism a întreprins o serie de măsuri menite să salveze și să conserve multe locuri de renume ale istoriei și culturii popoarelor. Amintim cîteva : salvarea templelor de la Abu Simbel, Parthenonul, Mohenjo-Daro (Pakistan), grotele de la Ajanta (India), Persepolis și Pasargarde (Iran), vestigiile de la Baalbek (Liban), uriașele statui din Insula Paștelui, palatele regale de la Abomey (Dahomey) etc. Alte amănunte privind aceste acțiuni găsiți la „Poșta redacției" din nr. 37/1971. **(În fotografie :** vestigii ale unor monumente aztece din Ciudad de Mexico restaurate prin grija U.N.E.S.C.O.).

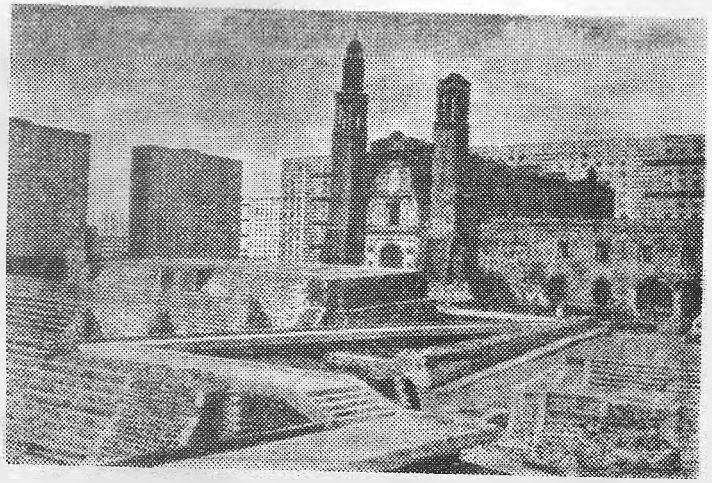

POȘTA REDACȚIEI

SPIRULINA

Nic. Cioplea, Sinaia. Spirulina este o algă albastră identificată la sfîrșitul anului 1962 de către membri ai Institutului francez al petrolului în Ciad, la nord de Fort Lamy. Nu este vorba propriu-zis de o descoperire, deoarece locuitorii cunoșteau de foarte multă vreme spirulina (un microorganism între regnul vegetal și cel animal): după ce e culeasă din apele puțin adînci ale țării (ape foarte alcaline) și e uscată la soare, spirulina e consumată sub formă de sos. Cercetătorii au descoperit că această algă conține între 65 și 70 la sută proteine, deci are o mare valoare nutritivă, ceea ce explică ideea cultivării ei într-un mediu sintetic. Actualmente se cultivă artificial spirulină în Algeria și în Mexic. În Algeria au fost obținute randamente de 150 kg materie uscată la un hectar pe zi, ceea ce înseamnă 100 kg de proteine.

Aurel Popa, Brazi, jud. Prahova. După ce sergentul japonez Shoichi Yokoi a fost descoperit în jungla din Guam, unde rămăsese din timpul războiului, autoritățile nipone au hotărît trimiterea unei echipe care să cerceteze această insulă. Se presupune că vor fi găsiți și alți supraviețuitori. În timpul ultimului război mondial, aproximativ 3 500 de soldați japonezi au fost dați dispăruți. Se consideră că mulți dintre ei ar trăi încă în diferite regiuni din vestul Pacificului — Filipine, Noua Guinee, Guam etc. Atenția a fost concentrată întîi asupra insulei Guam în primul rînd deoarece aci s-a petrecut „cazul Yokoi"; în al doilea rînd, pentru că o serie de persoane susțin că ar fi zărit în urmă cu trei ani un fost soldat japonez în jungla insulei.

Const. Gh. Andreianu, Rîmnicu Vîlcea. Vă mulțumim pentru aprecieri. 1. În legătură cu începutul intervenției americane în Vietnam consultați articolele publicate în nr. 26—29 din 1971 pe marginea documentelor secrete ale Pentagonului. 2. Despre cauzele conflictului din Irlanda de Nord am scris pe larg în nr. 34 din 1971 și în alte articole apărute ulterior. Vom mai reveni. 3. După călătoria secretarului general al O.N.U. în Republica Sud-Africană nu au apărut schimbări în politica de apartheid a acestei țări.

Adrian Neagu, Constanța. Potrivit surselor britanice, mai multe incidente petrecute în ultimele săptămîni, la frontiera dintre Guatemala și Hondurasul britanic au determinat guvernul de la Londra să decidă menținerea unor trupe permanente în colonie. S-a anunțat de asemenea că, în caz de nevoie, vor fi trimise întăriri. Alte amănunte găsiți în răspunsul despre conflictul anglo-guatemalez publicat în nr. 13, în cadrul acestei rubrici.

Dumitru Ganea, București. 1. După recenta deturnare a unui avion Boeing-747 „Jumbo-jet" al companiei vest-germane „Lufthansa" și după alte deturnări și explozii ale unor avioane aparținînd companiilor americane, în S.U.A. și în R.F.G. au fost luate măsuri excepționale de securitate, constînd în primul rînd într-o minuțioasă percheziție a pasagerilor și a bagajelor lor. 2. Govan, unul din șantierele navale scoțiene de la Clyde, va primi din partea guvernului britanic o subvenție anuală de 35 milioane lire. Este, într-adevăr, o revenire totală asupra poziției adoptate pînă nu de mult de guvernul conservator, care a susținut că nu va ajuta în nici un fel ramurile industriale aflate într-o situație precară. 3. Noua constituție marocană a fost aprobată în cadrul referendumului de la 1 martie.

N. Sandu, București. 1. Tratatul general de arbitraj argentiniano-chilian din 1902, care prevede condițiile de navigație prin canalul Beagle, (aflat în Sudul continentului, în Țara de Foc), a fost denunțat atît de Chile și Argentina cît și de Marea Britanie. Diferendul privind canalul urmează să fie rezolvat prin noi negocieri, în primul rînd între cele două părți interesate în principal: Argentina și Chile. 2. Ducesa de Medina Sidonia, condamnată pentru a fi publicat în Franța romanul „Greva", în care critică autoritățile franchiste, a fost într-adevăr amnistiată de curînd, dar tribunalul suprem a hotărît că va trebui să fie pusă totuși sub inculpare pentru declarațiile făcute unor ziare europene în legătură cu situația socială din Spania.

Gh. Bădescu, Craiova. Următoarele „preliminare" din S.U.A. (după cele din New Hampshire, Florida și Illinois) sînt programate astfel: 4 aprilie — Wisconsin; 25 aprilie — Massachusetts și Pennsylvania; 2 mai — districtul Columbia, Indiana, Alabama și Ohio; 4 mai — Tennessee; 6 mai — Carolina de Nord; 9 mai — Nebraska și Virginia de Vest; 16 mai — Maryland și Michigan; 23 mai — Rhode Island și Oregon; 6 iunie — California, New Jersey, New Mexico și Dakota de Sud; 20 iunie — New York. Și statul Arkansas a fost ales pentru o alegere preliminară (27 iunie), dar nu se știe sigur dacă scrutinul va avea loc. Pentru celelalte întrebări consultați articolele pe temele respective publicate în revista noastră.

„LUMEA" PENTRU COLECȚII

Cititorii care vor să cumpere colecții ale revistei „Lumea" sau să-și completeze colecțiile proprii se pot adresa lui: **Anton Grigoriu, Vînători-Neamț, jud. Neamț; Rusu Chiru, str. 30 Decembrie, bloc A 4, ap. 4, Tecuci; Rubin Herșcovici, str. Cameliei nr. 20, bloc Nord 22 A, scara C, Ap. 46 Ploiești 3; Nicolae I. Drăghici, aleea Sportivilor nr. 8, bloc H, scara C, Timișoara II; Alex. Vladimirov, str. 14 Noiembrie nr. 26, Tulcea. Emil Grama, str. Bujoreni nr. 17, Bloc H 1, scara 3 etaj IV ap. 59, București, sector 7; Cristian Ifrose, str. Eufrosin Popescu 54, Bloc 37 A+B sc. D, etaj V, ap. 156, București, sector 4; Ionel Gheorghiu, Intrarea Ursuleților nr. 5 etaj. IV, București, sector 6; Daniel Fotescu, Ofițiul de Poștă Sighetul Marmației, Jud. Maramureș; și Aurelian Dănescu, str. Victoriei nr. 46, scara B, etaj. III ap. 28 Tg. Jiu, jud. Gorj.**

Alexandru Dumitru, București. 1. Iată mai jos imaginea solicitată a monumentului soldaților căzuți la Hartmannswillerkopf din Vosgii meridionali, deasupra cîmpiei Alsaciei. Aici s-au desfășurat în anul 1915 lupte violente între armatele franceze și germane. 2. Generalul Grivas, care s-a opus acordurilor de la Zürich și Londra și îndeosebi independenței Ciprului și care e considerat un adversar al arhiepiscopului Makarios, s-a născut în 1898 în Cipru. A fost naturalizat grec în anul 1919. Grivas s-a pronunțat pentru alipirea Ciprului la Grecia. Pentru amănunte privind ultimele evenimente din insulă consultați articolul publicat în nr. 13.

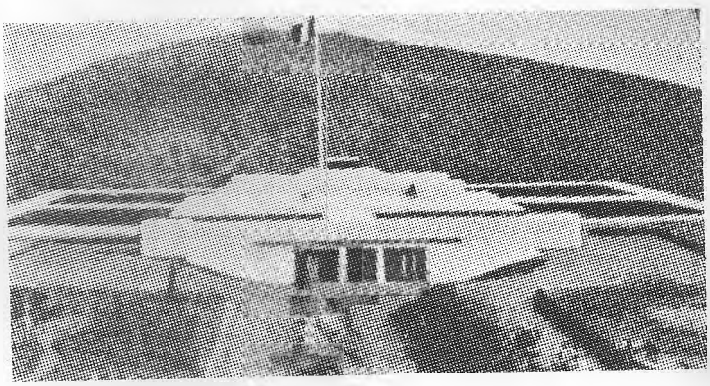

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef: Liviu Rodescu

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.52.63 și 18.53.55. Telex 197. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate: prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001.

C.P.C.S.